

LEV TOLSTOI

EVANGHELIA PE SCURT

Traducere de WILHELM TAUWINKL

Лев Толстой
Краткое изложение
Евангелия

În 1880, Lev Nikolaevici Tolstoi începe să critice în scrierile sale Biserica Ortodoxă, acuzând-o că e preocupată numai de ritualuri și dogme, fără să-i pese de învățătura originară a lui Isus. Deși cenzura împiedică publicarea cărților în care își exprimă aceste idei, poziția lui Tolstoi e binecunoscută, ceea ce face ca în 1901 Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse să-l excomunice. În scrisoarea de răspuns la decizia Sinodului, Tostoi spune: „Am început prin a iubi credința mea ortodoxă mai mult decât liniștea mea, apoi am iubit creștinismul mai mult decât biserica mea, acum însă iubesc adevărul mai mult decât orice pe lume. Și chiar și acum pentru mine adevărul se suprapune cu creștinismul, așa cum îl înțeleg eu". Tolstoi moare în 1910, după ce refuzase ferm să se întoarcă în sânul Bisericii. E înmormântat fără fast într-o pădure lângă Iasnaia Poliana.

LEV
TOLSTOI

EVANGHELIA PE SCURT

Traducere și prefață de
WILHELM TAUWINKL

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Marieva Ionescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Emilia Ionaşcu, Dan Dulgheru

Lev Nikolaevici Tolstoi
Kratkoe izlojenie Evanghelia, M. Elpidine, Geneva, 1890
Kurze Auslegung des Evangeliums von Graf Leo Tolstoi, Steinitz, Berlin, 1891

Ilustrația copertei: Ilia Repin, *Lev Tolstoi desculț*

ISBN 978-973-50-6060-2 (pdf)

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

PREFAȚĂ

Evanghelia pe scurt este, așa cum remarcă autorul însuși în primele rânduri ale Cuvântului înainte, „un extras dintr-o lucrare mai amplă, care există în manuscris, dar a cărei publicare nu este îngăduită în Rusia“.

Lucrarea mai amplă la care face referire Tolstoi, și pe care el o vede ca pe un tot unitar, a fost publicată în cele din urmă, în volume separate, mai întâi în Elveția, și cuprinde următoarele titluri:

– *Ispoved* [„Spovedanie“, scrisă între 1879 și 1880], M. Elpidine, Geneva, 1884 (titlul inițial este cel indicat în Cuvântul înainte al autorului); trad. rom. Anca Irina Ionescu, *Spovedanie*, Herald, București, 2016;

– *Kritika dogmaticeskogo bogoslovia* [„Critica teologiei dogmatice“, 1880], 2 vol., M. Elpidine, Geneva, 1891–1896;

– *Soedinenie i perevod cetîrioh Evanghelii* [„O unificare și traducere a celor patru Evanghelii“, scrisă între 1880 și 1881], 3 vol., M. Elpidine, Geneva, 1892–1894;

– *V cem moia vera?* [„În ce constă credința mea?“, 1884], M. Elpidine, Geneva, 1886.[1]

Evanghelia pe scurt este un text care a rezultat din partea a treia a operelor enumerate mai sus și, potrivit unei note a ediției ruse

1. *Cf.* L. Tolstoy, *The Gospel in Brief*, Croydon/Walter Scott, London, 1896, „Note“ [Nota editorului], pp. v–vi.

online, are o istorie interesantă.[1] Neputând fi tipărită în Rusia, lucrarea a circulat multă vreme în copii manuscrise și litografii.

O primă ediție (parțială) tipărită a apărut în traducere engleză în anul 1885, cuprinzând însă doar Cuvântul înainte și introducerile la fiecare capitol, omițându-se retraducerea și parafrazarea versetelor evanghelice corespunzătoare.[2]

Prima ediție completă a *Evangheliei pe scurt* a apărut în Elveția[3], în limba rusă, fiind, din păcate, tipărită după o copie deficitară și cuprinzând numeroase greșeli de tipar[4]. De aceea, pentru traducerea românească am preferat să pornim de la ediția în limba germană[5], practic prima ediție de încredere.

*

Cele patru mari lucrări menționate, precum și *Evanghelia pe scurt* nu puteau apărea în Rusia din cauza opoziției cenzurii țariste, care, încă din secolul al XVI-lea, veghea la ortodoxia tuturor publicațiilor realizate în țară sau importate din străinătate și care, cu timpul, și-a extins activitatea și în domeniul politic și moral. La sfârșitul secolului al XIX-lea, în perioada în care scria Tolstoi, puteau fi interzise sau revizuite de cenzură nu numai orice publicații ce aduceau atingere bunelor moravuri sau auto-

---

1. *Cf.* N.N. Guseva, „Kommentarii. Istoria pisania i peceatania“, în Lev Nikolaevici Tolstoi, *Kratkoe izlojenie Evanghelia*, ed. online, http://tolstoy-lit.ru/tolstoy/religiya/kratkoe-izlozhenie-evangeliya/kommentarii.htm, accesată la 20.03.2017.

2. Sub titlul „The Spirit of Christ's Teaching (A Commentary on the Essence of the Gospel)“, în Leo Tolstoy, *Christ's Christianity*, Kegan Paul, Trench & Co., London, 1885, pp. 315–384, care mai cuprindea și traduceri din *Spovedanie* și *În ce constă credința mea.*

3. *Kratkoe izlojenie Evanghelia*, M. Elpidine, Geneva, 1890.

4. *Cf.* N.N. Guseva, loc. cit.

5. *Kurze Auslegung des Evangeliums*, trad. F.W. Ernst, Steinitz, Berlin, 1891. Această ediție a fost urmată de o replică un an mai târziu: *Kurze Darlegung des Evangelium*, trad. P. Lauterbach, Reclam, Leipzig, 1891.

rității statului, ci și cele care nu corespundeau învățăturilor Bisericii Ortodoxe sau tradițiilor și riturilor liturgice ale acesteia; mai mult, aceste exigențe nu se aplicau doar lucrărilor religioase, ci și operelor literare, științifice sau artistice.[1] Așa se face că lucrările cenzurate ale lui Tolstoi au putut vedea lumina zilei și în Rusia abia după Revoluția din 1905, în urma căreia, deși țarul își menținea puterea autocratică, cetățenilor le-au fost acordate unele drepturi democratice.

Motivele pentru care aceste lucrări fuseseră cenzurate sunt aceleași cu cele care au dus la ruperea lui Tolstoi de Biserica Ortodoxă, în care fusese botezat. De obicei se vorbește despre „afurisirea“ sau „excomunicarea“ marelui scriitor, însă hotărârea Sfântului Sinod din 1901 referitoare la Tolstoi nu folosește explicit cei doi termeni, ci doar constată că acesta s-a desprins intenționat de comuniunea cu Biserica, așa cum a declarat și scriitorul însuși, în mai multe rânduri. Documentul bisericesc îl numește totuși „învățător mincinos“ (*ljeucitel*), deoarece își folosește talentul pentru a răspândi, în scris și prin viu grai, idei care se opun învățăturii Bisericii: îl tăgăduiește pe Dumnezeul personal și viu în Sfânta Treime, neagă dumnezeirea lui Isus Hristos, nașterea lui din Fecioară, nu recunoaște viața de după moarte și răsplata, respinge lucrarea Sacramentelor (Tainelor), disprețuind mai ales Sfânta Euharistie.[2]

Deși, *stricto sensu*, nu a fost vorba de afurisire sau excomunicare, prietenii și familia au perceput hotărârea Bisericii în

1. *Cf.* Benjamin Rigberg, „The Tsarist Press Law, 1894–1905“, *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas. Neue Folge*, vol. 13, fasc. 3 (sept. 1965), pp. 331–343, aici 333.

2. Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse din 20–22 februarie 1901, *apud* Martin George, „Lev Tolstoj – nichtchristlich oder christlich, konfessionslos oder orthodox?“, în Reinhard Flogaus, Jennifer Wasmuth (eds), *Orthodoxie im Dialog. Historische und aktuelle Perspektiven. Festschrift für Heinz Ohme*, De Gruyter, Berlin/Boston, 2015, pp. 197–250, aici 215–216.

acest sens. Încă din timpul vieții sale, chiar unii teologi ortodocși i-au luat apărarea, iar ulterior numeroase publicații de specialitate au dezbătut problema credinței lui Tolstoi, încercând să lămurească dacă marele scriitor mai putea fi numit creștin sau nu. În 2001, stră-strănepotul lui, Vladimir Tolstoi, a cerut reanalizarea „excomunicării“ lui Lev Tolstoi, care avusese loc cu o sută de ani în urmă. Purtătorul de cuvânt al Patriarhiei Moscovei a răspuns atunci că ideile lui Tolstoi sunt și azi „la fel de eretice ca și în timpul vieții sale [...]. Cei care-l citesc trebuie să fie tari în credință, fiindcă pe cei care nu sunt aceste «învățături» i-ar putea ispiti [...]. Nimeni nu va șterge motivele anticreștine“ din lucrările lui Tolstoi, iar autorul „nu le mai poate corecta acum“[1].

*

Într-adevăr, convingerile lui Tolstoi enumerate în hotărârea Sfântului Sinod nu corespund învățăturii Bisericii Ortodoxe (de altfel, nici a celei catolice și, măcar în parte, nici a celor protestante). De aceea, *Evanghelia pe scurt* reprezintă interpretarea foarte personală a lui Tolstoi a învățăturii lui Isus Hristos. Versetele din Evanghelie redate în fiecare capitol nu sunt, de cele mai multe ori, o simplă traducere, ci o traducere explicativă, o parafrazare sau o dezvoltare a acestor pasaje, de fiecare dată astfel încât să ilustreze modul în care înțelege Tolstoi învățătura lui Hristos.

Este adevărat că autorul poate fi criticat, iar aceasta nu doar referitor la ortodoxia convingerilor sale, ci și în privința modului cum pune problema în general: în Cuvântul înainte consideră, de pildă, că, timp de mai bine de 1800 de ani, toți gânditorii care au încercat să interpreteze creștinismul au eșuat, în afară de el!

Cu toate acestea, cititorii de toate convingerile ar avea de câștigat citind această lucrare, deoarece modul în care proce-

1. *National Catholic Reporter*, 9.3.2001, p. 8.

dează Tolstoi dovedește că mesajul lui Isus Hristos are ceva de spus și celor care nu se regăsesc în structurile bisericești vizibile.

Pe de o parte, dacă situația Bisericii și a teologiei rusești din secolul al XIX-lea era așa cum reiese din Cuvântul înainte al autorului, atunci orice om informat, educat și sincer de azi – indiferent de credință – ar trebui și el să ia atitudine în multe privințe.

Pe de altă parte, și creștinii angajați, care mărturisesc cu convingere toate învățăturile negate sau ignorate de Tolstoi, ar trebui să fie interpelați de problemele pe care le pune el, mai ales în ce privește relația dintre confesiunile creștine, dialogul interreligios și raportul dintre autoritățile bisericești și restul lumii. *Evanghelia pe scurt* aduce în prim-plan *învățătura lui Isus* și necesitatea urmării acesteia de către creștini. În fond, la ce i-ar folosi unui creștin să-și însușească diferitele subtilități ale dogmelor referitoare la Dumnezeu Unul și Întreit, la cele două naturi ale lui Hristos, la relația dintre har și libertatea omului ș.a.m.d., dacă aderarea la aceste mistere sublime s-ar reflecta doar în repetarea mecanică a unor ritualuri și în respectarea unor obiceiuri (de pildă, culinare)?

Tolstoi se află, într-un fel, la extrema cealaltă: face abstracție de dogmele Bisericii, dar susține în mod radical urmarea învățăturii lui Hristos ca o cale a desăvârșirii. Sperăm ca apariția acestui volum să dea naștere unor reflecții, în toată libertatea, asupra locului învățăturii Evangheliei în viața personală și în societate.

Wilhelm Tauwinkl

CUVÂNT ÎNAINTE AL AUTORULUI LA SCURTA TÂLCUIRE A EVANGHELIEI

Această scurtă tâlcuire a Evangheliei este un extras dintr-o lucrare mai amplă, care există în manuscris, dar a cărei publicare nu este îngăduită în Rusia.

Lucrarea amintită cuprinde patru părți:

1. O expunere a cursului vieții mele personale și a dezvoltării mele spirituale, care m-a adus la convingerea că în învățătura creștină se află adevărul.

2. O expunere a învățăturii creștine, potrivit interpretărilor Bisericii în general, ale Apostolilor, ale conciliilor și ale așa-numiților Părinți ai Bisericii, precum și dovada incorectitudinii acestor interpretări.

3. O cercetare a învățăturii creștine, nu pe temeiul acestor interpretări, ci pe temeiul celor care au ajuns până la noi din învățătura lui Hristos, al celor atribuite lui și înscrise în Evanghelii, alături de o traducere a celor patru Evanghelii și de o unificare a acestora într-un tot unitar.

4. O expunere a adevăratului înțeles al învățăturii creștine, a motivelor pentru care a fost greșit interpretată și a consecințelor pe care trebuie să le suporte, în mod necesar, propovăduirea acestei învățături.

Această scurtă tâlcuire a Evangheliei este un extras din Partea a treia a lucrării complete. Am întreprins armonizarea celor patru Evanghelii după sensul învățăturii. În vederea acestei armonizări, n-am avut nevoie aproape deloc să mă desprind de

succesiunea în care au fost alcătuite Evangheliile, astfel încât în unificarea mea nu numai că nu apar mai multe, ci mai degrabă mai puține deplasări ale fragmentelor Scripturii decât în majoritatea armonizărilor care-mi sunt cunoscute și în Tetraevanghelul publicat la noi de Greciulevici[1].

La Evanghelia după Ioan, în armonizarea mea n-au avut loc nici un fel de rearanjări, ci a fost explicată în întregime, în ordinea care apare în original.

Împărțirea Evangheliei în douăsprezece sau în șase capitole (unind câte două capitole într-unul singur) a rezultat de la sine, din înțelesul învățăturii.

Înțelesul cuvintelor care descriu diferitele capitole este următorul:

1. Omul este fiul Izvorului primar veșnic, un fiu al Tatălui, nu după trup, ci după duh.

2. De aceea trebuie omul să-i slujească, în duh, acestui Izvor primar.

3. Viața tuturor oamenilor izvorăște din Izvorul dumnezeiesc primar și este, ea însăși, sfântă.

4. De aceea trebuie omul să-i slujească acestui Izvor primar în viața tuturor oamenilor. Aceasta este voința Tatălui.

5. Omul doar slujind voinței Tatălui vieții are viața adevărată, adică cea rațională.

6. De aceea, pentru adevărata viață nu este nevoie ca omul să-și satisfacă propria voință.

7. Viața vremelnică, trupească, este doar hrana adevăratei vieți, materialul vieții raționale.

8. De aceea, viața cea adevărată este în afara timpului, este doar în prezent.

---

1. Vitalie, pe nume de mirean Vasili Vasilievici Greciulevici (1823–1885), episcop ortodox rus de Moghilău (Belarus), care a publicat o prezentare comparativă cronologică a celor patru Evanghelii: *Izlojenie Evanghelskoi istorii po rukovodstvu podrobnogo sravnitelnogo obzora Cetveroevangheliia*, Strannik, Sankt-Petersburg, 1861 (n. tr.).

9. Iluzia vieții în timp – a vieții trecute și a celei viitoare – îi ascunde omului viața cea adevărată, viața în prezent.

10. De aceea trebuie omul să se străduiască să anihileze iluzia vieții în timp – în trecut și în viitor.

11. Viața cea adevărată nu este doar în afara timpului – o viață în prezent –, ci și o viață în afara personalității – o viață comună tuturor oamenilor.

12. De aceea, cel care trăiește în prezent și în viața de comuniune cu toți oamenii este unit cu Tatăl, Izvorul primar și Temeiul vieții.

Două câte două capitole succesive sunt legate între ele printr-o relație de cauză și efect. Pe lângă cele douăsprezece capitole, tâlcuirii i se mai adaugă: o introducere din Capitolul I al Evangheliei lui Ioan, în care redactorul vorbește, pornind de la sine, despre înțelesul întregii învățături, precum și o încheiere dintr-o epistolă a aceluiași redactor (scrisă probabil înaintea Evangheliei), în care este cuprinsă concluzia generală ce se desprinde din toate cele de mai sus. Introducerea și încheierea nu alcătuiesc o parte esențială a învățăturii, ci sunt doar considerații generale referitoare la ansamblul învățăturii. Deși atât introducerea, cât și încheierea ar putea fi lăsate deoparte fără vreo pierdere pentru înțelesul învățăturii (cu atât mai mult cu cât aceste două părți cuprind afirmații ale lui Ioan și nu ale lui Isus însuși), totuși le-am păstrat, pentru că, într-un mod simplu și rațional de a înțelege învățătura lui Hristos, aceste două părți, sprijinindu-se reciproc și slujind la confirmarea întregii învățături, spre deosebire de interpretările neobișnuite ale Bisericii, oferă cea mai simplă indicație a oricărui înțeles în care trebuie concepută învățătura.

La începutul fiecărui capitol, pe lângă o scurtă descriere a conținutului, am introdus și cuvintele corespunzătoare respectivului capitol din acea rugăciune pe care Isus a învățat-o ucenicilor săi.

După ce mi-am încheiat scrisul, spre mirarea și bucuria mea, am găsit că așa-numita Rugăciune Domnească nu este altceva decât întreaga învățătură a lui Isus în forma cea mai concisă și prezentată în aceeași succesiune în care ordonasem diferitele capitole, și că fiecare expresie a rugăciunii corespunde înțelesului și succesiunii cuvintelor din ordinea mea.

1. Tatăl nostru,	Omul este fiul lui Dumnezeu.
2. care ești în ceruri,	Dumnezeu este Izvorul primar spiritual veșnic al vieții.
3. sfințească-se numele tău,	Fie ca acest Izvor primar al vieții să fie păstrat sfânt.
4. vie împărăția ta,	Fie ca puterea lui să se întrupeze în toți oamenii.
5. facă-se voia ta, precum în cer,	Fie ca voința acestui Izvor primar veșnic să se împlinească la fel ca în El însuși;
6. așa și pe pământ.	asemenea și în trup.
7. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă	Viața vremelnică este hrana vieții celei adevărate.
8. astăzi.	Viața cea adevărată este în prezent.
9. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri.	Fie ca iluziile și rătăcirile trecutului să nu ne ascundă această viață adevărată
10. Și nu ne duce pe noi în ispită,	și să nu ne îndrume pe căi greșite.
11. ci ne mântuiește de rău.	Astfel, să nu domnească nici un rău,
12. Căci a ta este împărăția și puterea și mărirea.	ci să domnească puterea, forța și rațiunea ta.

În expunerea exhaustivă a Părții a treia, care se află în manuscris, Evanghelia după cei patru Evangheliști este tradusă și interpretată în întregime, fără vreo omisiune. În schimb, în tâlcuirea

de față, următoarele fragmente sunt lăsate deoparte: zămislirea, nașterea lui Ioan Botezătorul, trimiterea lui la închisoare și tăierea capului, nașterea lui Isus, genealogia lui, fuga în Egipt, minunile lui Isus de la Cana și Cafarnaum, izgonirea diavolilor, mersul pe mare, blestemarea smochinului, vindecarea bolnavilor, învierea lui Hristos și referirea la profețiile care s-au împlinit în viața lui Hristos.

Aceste fragmente au fost lăsate deoparte în scurta tâlcuire de față fiindcă nu cuprind învățături, ci doar ilustrează evenimente care au avut loc înainte, în timpul și după activitatea de învățătură a lui Isus, astfel încât nu contribuie cu nimic la tâlcuirea învățăturii, ci, dimpotrivă, doar o îngreunează și o fac mai complicată. Indiferent cum le privim, aceste fragmente nu conțin nici contraziceri ale învățăturii, nici vreo confirmare a acesteia. Singura însemnătate a acestor fragmente pentru creștinism consta în aceea că dovedeau dumnezeirea lui Isus celor care nu voiau să creadă în aceasta. Pentru un om care nu are înțelegere față de puterea de convingere a narațiunilor despre minuni și care, pe lângă aceasta, a dobândit convingerea privind dumnezeirea lui Isus deja din învățătura lui, aceste fragmente devin, de la sine, de prisos.

În scrierea completă am lămurit fiecare deviere de la traducerea uzuală, fiecare explicație inserată și fiecare omisiune, fundamentând acest lucru prin compararea diferitelor moduri de a citi Evanghelia, prin examinarea contextelor, precum și prin considerații filologice și de alt gen. În această scurtă tâlcuire, atât dovezile privind concepția greșită a Bisericii și respingerile acesteia, cât și observațiile exhaustive, însoțite de citate, se sprijină pe principiul că interpretările, adesea foarte lungi, la fiecare fragment în parte nu constituie dovada principală a corectitudinii concepției privind adevăratul înțeles al învățăturii creștine. Dovada principală în favoarea corectitudinii acestei concepții se află, dimpotrivă, în caracterul unitar, claritatea, simplitatea

și integralitatea învățăturii și în acordul ei cu simțământul lăuntric al oricăruі om care caută adevărul. În ce privește, în general, deosebirile tâlcuirii mele față de textul autorizat de Biserică, cititorul nu trebuie să uite că ideea, atât de familiară nouă, potrivit căreia cele patru Evanghelii în întregime, cu toate versetele și literele lor, ar fi cărți sfinte intangibile se bazează, pe de o parte, pe o eroare grosolană și, pe de alta, pe o înșelăciune grosolană. Cititorul nu trebuie să uite că Isus n-a scris niciodată El însuși vreo carte, asemenea lui Platon, Philon sau Marc Aureliu, ba nici măcar nu și-a transmis învățătura, asemenea lui Socrate, unor oameni știutori de carte, educați, ci le-a vorbit acelor oameni fără educație pe care i-a întâlnit în viața lui, și că abia după multă vreme de la moartea lui oamenii au ajuns la ideea că ceea ce a spus El era foarte important și că ar fi, desigur, oportun, să se scrie câte ceva din cele spuse și săvârșite de El, precum și că abia cu aproape o sută de ani mai târziu au început să scrie ceea ce au auzit de la El. Cititorul nu trebuie să uite că existau foarte multe astfel de înscrisuri, dintre care multe s-au pierdut, multe aveau numeroase lacune, iar creștinii le-au folosit pe toate și încetul cu încetul le-au ales pe cele care li s-au părut cele mai bune și mai raționale, că Bisericile, alegându-le pe cele mai bune dintre aceste Evanghelii, potrivit proverbului „nu e pădure fără uscături“, și în ceea ce au ales din întreaga literatură imensă despre Hristos au trebuit să preia unele astfel de uscături; că în Evangheliile canonice există tot atât de multe fragmente imperfecte ca și în Evangheliile apocrife[1], respinse, și că în Evangheliile apocrife se pot găsi unele lucruri bune.

---

1. Scrierile „canonice“ ale Noului Testament sunt cele folosite în slujbele bisericești, prin urmare socotite de inspirație divină; în schimb, „apocrifele“, alcătuite în aproximativ aceeași perioadă cu cele canonice, se referă, ca și acestea din urmă, la viața și învățătura lui Isus și ale apostolilor, dar nu au fost acceptate de Biserică în canonul scrierilor inspirate, incluse în Biblie (n. tr.).

Cititorul nu trebuie să uite că, desigur, învățătura lui Hristos poate fi sfântă, și nu un anumit număr de versete și litere, și că este imposibil ca anumite cărți despre care oamenii au considerat că sunt sfinte să devină sfinte de la un capăt la celălalt doar printr-o asemenea părere. Doar cititorul nostru rus educat poate ignora, mulțumită cenzurii rusești, munca seculară a criticii istorice, menținându-și părerea naivă că Evangheliile după Matei, Marcu și Luca au fost puse în scris, de către un presupus redactor, așa cum sunt ele, fiecare separat și fiecare în întregime. Cititorul nu trebuie să uite că o asemenea părere, care ignoră toate cuceririle științei în acest domeniu, în anul 1890 are cam aceeași valoare ca și, în secolul trecut, părerea că soarele se învârtește în jurul pământului. Cititorul nu trebuie să uite că Evangheliile sinoptice[1], în forma sub care au ajuns la noi, sunt rodul unui proces de devenire lent, bazat pe compilații și completări, și un produs al reprezentărilor miilor de diferite minți omenești, dar nu un produs al Duhului Sfânt, care a vorbit prin Evangheliști. Cititorul nu trebuie să uite că părerea potrivit căreia Evangheliile, în forma lor de astăzi, ar fi o realizare a Apostolilor și ucenicilor lui Isus este un basm, care nu numai că nu stă în picioare în fața criticii, dar nici nu are absolut nici un alt temei decât dorința unor oameni evlavioși ca astfel să stea lucrurile în realitate. De-a lungul veacurilor, Evangheliile au fost selectate, extinse și explicate; cele mai vechi transcrieri ale Evangheliilor care au ajuns până la noi provin din secolul al IV-lea și au scriere continuă, fără semne de punctuație, drept care chiar după secolele al IV-lea și al V-lea erau susceptibile de cele mai diferite lecțiuni, astfel încât au fost numărate în jur de cincizeci de

1. Evangheliile „sinoptice“ sunt cele după Matei, Marcu și Luca, ele prezentând evenimentele și viața lui Isus într-o optică similară; au o structură comparabilă, iar textele lor prezintă numeroase relații între ele. Evanghelia după Ioan se deosebește net, din aceste puncte de vedere, de cele sinoptice (n. tr.).

mii de astfel de lecțiuni diferite. Toate acestea trebuie, desigur, avute în vedere de cititor, ca să nu se mărginească la părerea atât de obișnuită la noi potrivit căreia Evangheliile au ajuns la noi, de la Duhul Sfânt, în forma în care se prezintă actualmente. Cititorul trebuie să țină seama că nu doar că nu este deloc condamnabilă eliminarea din Evanghelie a pasajelor de prisos și explicarea unora prin intermediul altora, ci, dimpotrivă, că este condamnabil și nelegiuit a nu face acest lucru și a considera un anumit număr de versete și litere drept sfinte și intangibile.

Pe de altă parte, îl rog pe cititorul acestei tâlcuiri a Evangheliei din partea mea să țină seama că, deși eu nu consider Evangheliile drept cărți sfinte care au venit la noi coborând din cer ca o moștenire a Duhului Sfânt, totuși nu privesc aceste Evanghelii nici ca pe niște simple monumente istorice ale literaturii religioase. Înțeleg atât concepția teologică, cât și cea istorică a Evangheliilor; totuși, eu însumi am o altă concepție despre ele și, de aceea, îl rog pe cititor ca, citind tâlcuirea mea, să nu se rătăcească nici în punctul de vedere bisericesc, nici în cel istoric, foarte apreciat, în ultima vreme, printre oamenii educați – un punct de vedere pe care eu nu mi-l asum și pe care-l găsesc tot atât de imperfect ca și pe celălalt. Nu consider creștinismul nici ca revelație exclusiv dumnezeiască, nici ca simplu fenomen istoric; consider creștinismul mai mult ca învățătură ce dă vieții un sens. N-am fost călăuzit la creștinism nici prin cercetări teologice, nici prin unele istorice, ci, dimpotrivă, datorită faptului că eu, ca om de cincizeci de ani, după ce mi-am pus mie însumi și înțelepților păturii mele sociale întrebarea privind ce sunt eu, de fapt, și în ce constă sensul vieții mele, și, după ce am primit ca răspuns: „Ești o legătură întâmplătoare între atomi, iar viața însăși n-are nici un sens și este un rău“ – ajungând astfel la disperare și voind să mă sinucid, apoi, mai departe, amintindu-mi că mai demult, în copilărie, când încă mai credeam, viața avusese totuși un sens pentru mine, și că marea masă a oamenilor din jurul meu, care sunt credincioși și neîntinați

de bogăție, duc o viață adevărată, plină de sens –, am început să mă îndoiesc de corectitudinea acelui răspuns care-mi fusese dat de înțelepciunea tovarășilor mei egali ca stare socială, începând, din acel moment, să înțeleg acel răspuns pe care-l dă creștinismul oamenilor ce trăiesc viața cea adevărată. Am început să studiez acel creștinism pe care l-am văzut aplicat în viață și am început să-l compar cu izvorul său. Izvorul învățăturii creștine era constituit de Evanghelii, iar în Evanghelii am găsit explicat acel sens al vieții care constituie nucleul existenței tuturor oamenilor ce trăiesc o viață adevărată. Totuși, studiind creștinismul, am găsit, odată cu acest izvor de apă curată a vieții, dejecțiile și noroiul care i s-au adăugat în mod nelegitim și care mie îmi ascundeau puritatea acelei vieți; pe lângă înalta învățătură creștină am găsit, strâns legată de ea, învățătura bisericească și evreiască, străină de ea și absurdă. Mă aflam în situația unui om căruia i s-a dat un sac cu gunoi urât mirositor și care abia după multă luptă și muncă istovitoare află că în acest sac plin de murdărie se ascund, de fapt, perle scumpe; el înțelege că nu este vinovat de repulsia față de murdăria urât mirositoare și că acei oameni care au cules și au păstrat aceste perle împreună cu gunoiul nu numai că nu sunt vinovați, ci, dimpotrivă, merită iubire și respect. Totuși, nu știe ce ar putea face cu aceste lucruri scumpe, pe care le-a găsit printre dejecții și noroi. Iar eu m-am aflat în această situație chinuitoare până m-am convins că perlele nu crescuseră împreună cu gunoiul și că puteau fi curățate de acesta.

Nu cunoscusem Lumina și credeam că nu există adevăr în viață; totuși, când m-am convins că oamenii trăiesc doar în virtutea Luminii, am început să caut izvorul acesteia și l-am găsit în Evanghelii, în ciuda interpretărilor greșite ale Bisericilor. Iar ajungând la Izvorul Luminii, am fost orbit de aceasta și am primit răspunsuri depline la întrebările despre sensul vieții mele și al vieții celorlalți oameni – răspunsuri care corespundeau pe deplin cu toate răspunsurile cunoscute mie, date de alte popoare

la aceste întrebări, și care, după părerea mea, mai și întreceau aceste răspunsuri.

Căutam un răspuns la întrebarea vieții, nu la o întrebare teologică sau istorică și, de aceea, mi-era cu totul indiferent dacă Isus Hristos este Dumnezeu sau nu, de la cine purcede Duhul Sfânt ș.a.m.d., și la fel de puțin important și de prisos mi-era să știu când și de către cine a fost pusă în scris Evanghelia și dacă o parabolă sau alta i-ar putea fi atribuită lui Hristos sau nu. Pentru mine avea importanță doar acea Lumină ce luminează omenirea de o mie opt sute de ani, care și pe mine m-a luminat și mă luminează; în schimb, cum ar trebui să numesc Izvorul acestei Lumini, de ce natură este și cine a aprins-o – acestea îmi erau cu totul indiferente.

Am început, deci, să privesc această Lumină și să cercetez tot ce-i stătea împotrivă și, cu cât ajungeam mai departe pe acest drum, cu atât mai puțin îndoielnică mi-era diferența dintre adevăr și minciună. La începutul muncii mele nutream încă îndoieli, făceam încă încercări cu explicații forțate; totuși, cu cât ajungeam mai departe, cu atât mai neclintită și mai clară devenea chestiunea, cu atât mai neîndoielnic adevărul. Mă aflam în situația unui om care adună fragmentele unui stâlp ornamentat făcut bucăți. La început ne mai putem îndoi dacă o bucată ține de picior sau de braț; totuși, dacă picioarele sunt deja restaurate, atunci fragmentul respectiv în mod sigur nu mai face parte din picioare, și dacă, pe lângă aceasta, bucata ruptă se potrivește, cu toate contururile, într-o spărtură existentă, atunci nu încape îndoială unde-i este locul. Cu cât am înaintat în muncă, cu atât mai clar simțeam acest lucru, iar dacă nu sunt nebun, atunci și cititorul trebuie să simtă același lucru citind interpretarea mea cea mare la Evanghelie, în care fiecare teză este confirmată concomitent prin legături filologice, prin compararea variantelor și a contextelor, precum și prin acordul cu ideea fundamentală.

Mi-aș putea încheia cuvântul înainte aici, dacă Evangheliile ar fi niște cărți abia descoperite și dacă învățătura lui Hristos n-ar fi fost supusă unei serii de interpretări greșite, vreme de o mie opt sute de ani. Or, pentru ca adevărata învățătură a lui Isus să fie înțeleasă corect, așa cum trebuie să o fi înțeles El însuși, este absolut necesar să cunoaștem cauzele principale ale acelor interpretări greșite care au pervertit învățătura și, dintre acestea, principalele artificii care au ajuns să fie aplicate. Cauza principală a acestor interpretări greșite, care au desfigurat învățătura lui Hristos atât de mult, încât doar cu greu mai poate fi recunoscută sub învelișul gros care o acoperă, constă în faptul că, din vremea lui Pavel, care nu înțelesese corect învățătura lui Hristos și care nici măcar n-o cunoștea sub forma în care a fost exprimată mai târziu în Evanghelia după Matei, această învățătură a fost pusă în legătură cu învățătura tradiției farisaice, și astfel, cu toate învățăturile Vechiului Testament. Pavel este numit, de obicei, Apostolul Neamurilor, Apostolul care protestează. Și chiar era, de fapt, însă doar referitor la lucruri de suprafață, cum ar fi circumcizia ș.a. Totuși, învățătura despre tradiție, despre legătura Vechiului Testament cu cel Nou, a trecut în creștinism prin intermediul lui Pavel, iar această învățătură despre tradiție, acest principiu al tradiției era cauza principală a pervertirii și a înțelegerii greșite a învățăturii creștine.

Din vremea lui Pavel începe acel „Talmud“ creștin, calificat drept învățătură creștină, iar învățătura lui Hristos nu mai trece drept unitară, dumnezeiască și completă, ci drept una dintre verigile lanțului de revelații care începe cu crearea lumii și se continuă în Biserică până în ziua de astăzi.

Acești falși interpreți îl numesc pe Isus „Dumnezeu“, însă recunoașterea dumnezeirii lui nu-i obligă absolut deloc să acorde cuvintelor și învățăturii pe care i-o atribuie lui Dumnezeu o importanță mai mare decât cuvintelor Pentateuhului, Psalmilor, Faptelor Apostolilor, Epistolelor, Apocalipsului sau chiar decât hotărârilor conciliilor și scrierilor Părinților Bisericii.

Acești falși interpreți nu îngăduie nici o altă concepție despre învățătura lui Isus Hristos decât cea care concordă cu toate revelațiile precedente și ulterioare, astfel încât scopul lor nu constă în explicarea însemnătății învățăturii lui Hristos, ci doar în găsirea, în Scripturile ce se contrazic unele pe altele, în Pentateuh, Psalmi, Evanghelii, Epistole, Faptele Apostolilor, pe scurt, în toate cele socotite în Sfânta Scriptură, a unui înțeles, pe cât posibil mai puțin contradictoriu.

Este evident că, având un asemenea punct de vedere, înțelegerea învățăturii lui Hristos este de neconceput. Însă tocmai pornind de la acest punct de vedere greșit trebuie explicate nenumăratele divergențe de păreri în modul de a privi Evanghelia.

Este limpede că numărul unor asemenea explicații, care au ca scop nu adevărul, ci potrivirea a ceea ce nu poate fi potrivit, adică Vechiul și Noul Testament, poate fi cu totul nelimitat, și astfel se întâmplă și în realitate. Iar pentru a da unei asemenea potriviri aparența adevărului sunt aduse în ajutor mijloace exterioare, cum ar fi minunile, revărsarea Duhului Sfânt și altele asemenea.

Cineva a realizat și realizează această potrivire și concordanță în felul său, iar altcineva consideră apoi că potrivirea lui ar fi continuarea revelației Duhului Sfânt. Așa stau lucrurile cu Epistolele lui Pavel, ca și cu hotărârile conciliilor, care încep cu formula: „Ne-a plăcut nouă și Duhului Sfânt"; tot astfel se întâmplă cu rânduielile papilor și ale sinoadelor, cu concepțiile arianilor, ale pavlicienilor și ale tuturor celorlalți falși interpreți, care consideră că prin gura lor vorbește Duhul Sfânt. Toți aceștia se folosesc, pentru confirmarea adevărului potrivirii lor, de același artificiu grosolan, prezentând-o nu ca pe rodul propriilor cugetări, ci ca pe o manifestare a Duhului Sfânt.

Fără a întreprinde o analiză a acestor diferite religii, dintre care fiecare se numește pe sine cea adevărată, trebuie totuși să observăm măcar că, în modul comun de a proceda, prin care întreaga mulțime a așa-numitelor Scripturi ale Vechiului și Noului

Testament sunt considerate la fel de sfinte și intangibile, există o barieră de netrecut, ridicată chiar de ele, care le împiedică să înțeleagă învățătura lui Hristos, iar din această rătăcire se poate naște o diversitate nesfârșită de secte care se dușmănesc între ele, ba chiar trebuie să se nască în mod necesar.

Doar potrivirea numărului neobișnuit de mare de revelații este posibilă în această diversitate nesfârșită de forme; dimpotrivă, tâlcuirea învățăturii unei singure Persoane, privită ca Dumnezeu, nu poate fi realizată de nici o sectă. Învățătura lui Dumnezeu, care a coborât pe pământ, nu poate fi concepută într-un mod diversificat. Dacă Dumnezeu a coborât pe pământ pentru a le vesti oamenilor adevărul, atunci trebuia ca măcar să descopere adevărul în așa fel încât să-l înțeleagă toți; or, dacă n-a făcut astfel, atunci nu era Dumnezeu, iar dacă adevărurile dumnezeiești sunt astfel încât nici Dumnezeu însuși nu le poate face inteligibile oamenilor, atunci nici măcar oamenii nu pot face aceasta.

Dacă Isus nu este Dumnezeu, ci un mare om, cu atât mai puțin învățătura sa poate da naștere unor secte. În fond, învățătura unui mare om este mare doar datorită faptului că exprimă în mod inteligibil și clar ceea ce alții au exprimat în mod neinteligibil și neclar.

Ceea ce nu poate fi înțeles în învățătura unui mare om nu este nici mare, și, de aceea, nici învățătura unui om mare nu poate da naștere unor secte. Învățătura unui mare om este mare tocmai datorită faptului că-i unește pe toți în adevărul unic, comun tuturor. Numai o interpretare care consideră că ar fi o revelație a Duhului Sfânt, iar toate celelalte ar fi o minciună – numai o astfel de interpretare poate produce ură, dând naștere așa-numitelor secte. Oricât ar putea spune și sectarii unei confesiuni oarecare că ei nu condamnă confesiunea diferită, că se roagă pentru unirea acesteia cu propria lor confesiune și că nu simt ură față de nimeni, toate acestea sunt totuși neadevărate. Începând din vremea lui Arie, nu a existat nici măcar o

singură dogmă care să nu-și fi avut originea în acuzația de minciună a dogmei opuse.

Afirmația potrivit căreia enunțul unei anumite dogme ar fi un enunț divin, un enunț al Duhului Sfânt, dovedește cel mai înalt grad de trufie și de prostie; cea mai înaltă trufie pentru că nu există cuvânt mai trufaș decât că ceea ce am spus eu a spus Dumnezeu însuși prin intermediul meu, iar cea mai înaltă prostie pentru că nu există nimic mai prostesc decât a răspunde pretenției unui om că Dumnezeu ar vorbi prin gura lui: „Nu, nu prin gura ta, ci prin gura mea vorbește Dumnezeu, iar mai precis vorbește exact opusul celor pe care le vorbește Dumnezeul tău." Cu toate acestea, toate conciliile, toate mărturisirile de credință, toate Bisericile folosesc exact acest limbaj și tocmai aici și-a avut și încă își mai are și astăzi originea tot răul care a fost pricinuit și încă se mai pricinuiește în lume în numele credinței. Pe lângă acest rău fizic, sectele mai suferă totuși și de o altă carență, lăuntrică, ce le dă un caracter necinstit, nehotărât și neclar.

Această carență constă în faptul că toate sectele, pretinzând că propria lor interpretare greșită este cea din urmă revelație a Duhului Sfânt, care a trecut și trece asupra Apostolilor și asupra presupușilor aleși, nu exprimă nicăieri într-o formă directă, precisă și definitivă în ce ar consta această revelație a Duhului Sfânt, în timp ce totuși își bazează credința, pe care o numesc credință a lui Hristos, pe această presupusă revelație continuă.

Toți sectarii care admit o revelație a Duhului Sfânt admit, asemenea mahomedanilor, trei revelații; la mahomedani sunt cele trei revelații prin Moise, Isus și Mahomed, iar la credincioșii Bisericii, Moise, Isus și Duhul Sfânt. Însă potrivit credinței mahomedane, Mahomed este ultimul profet; abia el a explicat corect revelația lui Moise și a lui Isus și este el însuși ultima revelație, care încununează toate revelațiile precedente și pe care orice drept-credincios o are în minte până în ziua de azi. În schimb,

altfel stau lucrurile cu credința Bisericilor: și aceasta are, asemenea credinței mahomedane, trei revelații: cea a lui Moise, cea a lui Hristos și cea a Duhului Sfânt; totuși, ea nu se numește, după ultima revelație, „credința-Duhului-Sfânt", ci consideră că fundamentul ei ar fi învățătura lui Hristos. Astfel, aceste Biserici își vestesc, de fapt, propriile lor învățături, dar ca autoritate a lor îl desemnează totuși pe Hristos.

Acești credincioși-ai-Duhului-Sfânt, care consideră drept ultimă revelație, care luminează toate revelațiile precedente, când pe Apostolul Pavel, când un conciliu sau altul, când papii, când mesajele patriarhilor, când anumite revelații personale ale Duhului Sfânt, ar trebui, pentru corectitudine, să-și numească credința și după purtătorii respectivei ultime revelații, iar dacă această ultimă revelație este exprimată la Părinții Bisericii, într-un mesaj al patriarhilor răsăriteni, în enciclicele papale, în *Syllabus*[1], în Catehismul lui Luther sau al lui Filaret, aceste nume ar trebui să strălucească în fruntea confesiunilor amintite, dat fiind că, în fond, cea din urmă revelație, care servește la luminarea tuturor celor precedente, devine întotdeauna revelația principală. Totuși, acest lucru nu se întâmplă niciodată; dimpotrivă, toți acești sectari consideră, vestindu-și învățătura lor, cu care Hristos n-are absolut nimic de a face, că Hristos este cel care a vestit aceste învățături. Astfel, potrivit învățăturii lor, reiese că Hristos însuși a vestit că ar fi răscumpărat, prin sângele său, neamul omenesc, care căzuse prin Adam, că în Dumnezeu sunt trei Persoane, că Duhul Sfânt a coborât asupra Apostolilor și, prin impunerea mâinilor, a trecut asupra stării preoțești, că pentru fericire sunt necesare șapte Sacramente ș.a.m.d. Rezultă

1. *Syllabus complectens praecipuos nostrae aetatis errores* („Listă cuprinzând principalele erori ale timpului nostru"), document publicat de Papa Pius al IX-lea în 1864, în care sunt condamnate 80 de idei teologice, filozofice, politice și sociale considerate contrare învățăturii Bisericii (n. tr.).

că toate acestea țin de învățătura lui Hristos, în timp ce în învățătura lui Hristos nu poate fi găsită nici măcar o singură aluzie la toate aceste lucruri. Acești falși interpreți ar trebui să-și numească învățătura și credința învățătură și credință a Duhului Sfânt, dar nu creștină, dat fiind că poate fi desemnată credință creștină numai aceea care consideră revelația lui Hristos, ajunsă la noi în Evanghelii, drept ultimă revelație, ceea ce este așa și nu poate fi altfel, chiar potrivit propriilor cuvinte ale lui Hristos: „Pe nimeni să nu numiți învățător în afară de Hristos." S-ar putea crede că această chestiune este atât de simplă, încât nici nu merită să vorbim despre ea; însă oricât de ciudat ar putea părea, ea nu este încă recunoscută pe deplin până în ziua de azi. În loc ca toate forțele să se îndrepte spre a elibera învățătura lui Hristos de unificările artificiale, nejustificate de nimic, cu Vechiul Testament și de completările arbitrare la învățătura lui care s-au făcut în numele Duhului Sfânt și încă se mai fac, toate eforturile se orientează spre găsirea unui sens pe cât posibil profund în orice astfel de unificare. În mod straniu, în această eroare se întâlnesc cele două tabere ostile ale adepților Bisericii și ale istoriografilor liber-cugetători ai creștinismului. Cei dintâi, legați de Biserică, care-l numesc pe Isus a doua Persoană în Sfânta Treime, nu-i concep învățătura altfel decât în contextul acelor presupuse revelații ale celei de-a treia Persoane, pe care le regăsesc în Vechiul Testament, în hotărârile conciliilor și în scrierile Părinților Bisericii, și propovăduiesc lucrurile cele mai ciudate dintre toate, asigurând că aceasta ar fi credința lui Hristos. Ceilalți, care nu-l recunosc pe Isus drept Dumnezeu, nici ei nu-i concep învățătura așa cum ar fi vestit-o el, ci așa cum este concepută de Pavel și de ceilalți interpreți. Acești falși interpreți, care nu-l consideră pe Isus Dumnezeu, ci om, îi răpesc lui Isus cel mai natural drept omenesc: cel de a purta răspunderea pentru propriile sale cuvinte, nu pentru cuvintele falșilor săi interpreți. Străduindu-se să explice învățătura lui Isus, îi atribuie lucruri la care el nu s-a

gândit niciodată în viața lui. Reprezentanții acestei școli de interpreți științifici – începând cu Renan, cel mai popular dintre ei – n-au considerat că merită osteneala să separe ceea ce a învățat Hristos însuși de ceea ce i-au atribuit pe nedrept interpreții săi și, socotind că nu merită osteneala să-i cerceteze învățătura nici măcar puțin mai profund decât credincioșii Bisericii, încearcă să explice sensul venirii lui Isus și al răspândirii învățăturii lui pornind de la evenimentele vieții lui Isus și de la împrejurările timpului său.

Și totuși, ar trebui să admitem că istoricii sunt cel mai puțin îndreptățiți să comită această eroare. Problema pe care trebuie să o rezolve constă în următoarele: acum o mie opt sute de ani a apărut un oarecare om sărac și a spus ceva. A fost biciuit și răstignit și toată lumea l-a uitat, așa cum se uită milioane de cazuri asemănătoare, iar timp de două veacuri lumea n-a auzit nimic despre El. S-a dovedit însă că cineva a păstrat în amintire ce a spus El și le-a povestit mai departe unui al doilea și unui al treilea. Și astfel, chestiunea a ajuns mereu mai departe, și miliarde de oameni înțelepți și nechibzuiți, învățați și analfabeți nu pot scăpa de gândul că numai acest Om era Dumnezeu. Cum poate fi explicat acest fapt neobișnuit? Credincioșii Bisericii spun că acest lucru s-a întâmplat tocmai pentru că Isus era Dumnezeu. Atunci, pentru ei, totul este de înțeles. Or, dacă nu era Dumnezeu – cum se poate explica faptul că tocmai acest om simplu este recunoscut de toți drept Dumnezeu?

Iar învățații acestei școli caută, cu cea mai mare grijă, să pună laolaltă toate detaliile privind evenimentele vieții acestui Om, fără să observe că, oricât de multe detalii găsesc (de fapt, în realitate, n-au găsit absolut nimic în afară de ceea ce relatează Iosif Flaviu și Evangheliile), dacă reconstruiesc ei înșiși întreaga viață a lui Isus până la cele mai neînsemnate întâmplări și precizează chiar și când a mâncat Isus ceva sau altceva și unde a înnoptat la o anumită dată, totuși întrebarea privind motivul pentru care El și tocmai El a avut o asemenea influență asupra oamenilor

ar rămâne fără răspuns. Răspunsul nu se află în mediul în care s-a născut Isus, în cine l-a crescut ș.a.m.d., și cu atât mai puțin în ce s-a întâmplat la Roma în vremea lui, dacă poporul era înclinat spre superstiție ș.a.m.d., ci doar în ce învățătură deosebită a oferit, de fapt, acest Om astfel încât oamenii s-au simțit îndemnați să-l înalțe pe El mai mult decât pe toți ceilalți și să-l recunoască, pe atunci ca și acum, drept Dumnezeu. Ar trebui să ținem seama că dacă vrem să înțelegem acest lucru e nevoie ca, înainte de toate, să ne preocupe înțelegerea învățăturii acestui Om – desigur, propria lui învățătură, și nu acele interpretări grosolane ale lui, care s-au răspândit după El și încă se mai răspândesc. Acest lucru însă nu se întâmplă absolut deloc. Istoricii învățați ai creștinismului sunt atât de bucuroși că Hristos nu era Dumnezeu și atât de însuflețiți de strădania de a dovedi că învățătura lui nu este divină, deci că n-ar fi universal obligatorie, încât uită cu totul că, pe cât dovedesc mai clar că El ar fi un om simplu, iar învățătura lui n-ar fi fost dumnezeiască, pe atât mai de neînțeles devine pentru ei problema de care se ocupă. Toate forțele lor sunt îndreptate spre dovedirea faptului că Hristos era un om simplu și că, de aceea, învățătura lui nu este divină. Pentru a recunoaște foarte clar această rătăcire neobișnuită, este suficient să ne gândim doar la Renan și la Dr. Havet[1], care consideră, cu toată naivitatea, că Hristos n-ar fi avut absolut nimic creștin în El. Iar Soury[2] este cu totul fascinat de cum a dovedit că Hristos ar fi fost un om simplu, fără cultură.

---

1. Eugène Auguste Ernest Havet (1813–1889), istoric francez care a scris o amplă lucrare despre originile creștinismului: *Le Christianisme et ses origines*, 4 volume, C. Lévy, Paris, 1871–1884. Tolstoi se referă probabil la prezentarea pe care Havet o face cărții *Vie de Jésus* a lui Ernest Renan în articolul „L'Évangile et l'histoire", *Revue des deux mondes*, anul 33, vol. 46, Paris, 1863, pp. 564–596 (n. tr.).

2. Jules Soury (1842–1915), neuropsiholog francez, care, în lucrarea sa *Jésus et les Évangiles*, Charpentier, Paris, 1878, îl prezintă pe Hristos ca pe un bolnav mintal (n. tr.).

Problema nu este să dovedim că Isus nu era Dumnezeu și, prin urmare, că învățătura lui nu era dumnezeiască, și tot atât de puțin să dovedim că nu era catolic, ci să înțelegem în ce constă această învățătură, care le era atât de sublimă și de scumpă oamenilor, încât l-au recunoscut și încă-l mai recunosc pe propovăduitorul ei drept Dumnezeu. Tocmai acest lucru am încercat să realizez și, cel puțin pentru mine, am realizat. Tocmai aceasta este ceea ce le ofer și fraților mei.

Dacă cititorul face parte din majoritatea covârșitoare a celor educați, care au fost crescuți în credința Bisericii și care, în ciuda dezacordului acesteia față de bunul-simț și față de conștiință, nu s-au desprins pe față, fiindcă probabil și-au mai păstrat o rămășiță de iubire și de respect față de spiritul învățăturii creștine, sau care poate consideră întregul creștinism o superstiție și doar din punct de vedere formal nu s-au despărțit de el, atunci îl rog pe cititor ca, în acest caz, să nu „arunce și copilul cu apa din copaie", ci, dimpotrivă, să aibă mereu în fața ochilor faptul că ceea ce îi repugnă și i se arată drept superstiție nu este învățătura lui Hristos și că Hristos nu poate fi făcut răspunzător de absurditatea tradiției agățate de învățătura lui și prezentate drept creștinism. Este vorba tocmai să înțelegem exclusiv învățătura lui Hristos sub forma în care a ajuns la noi, adică acele cuvinte și fapte atribuite lui Hristos și care se află în interdependență cu învățătura lui. Citindu-mi tâlcuirea, un astfel de cititor se va convinge că creștinismul nu numai că nu este un amestec de lucruri înalte și obișnuite, nu doar că nu este o superstiție, ci, dimpotrivă, este cea mai puternică, pură și completă învățătură metafizică și etică, deasupra căreia rațiunea omului, până în ziua de azi, încă nu s-a ridicat, și pe făgașele căreia se mișcă inconștient cea mai înaltă activitate umană în domeniul politic, științific, poetic și filozofic. Dacă cititorul face parte din minoritatea, pe cale de dispariție, a celor educați care se țin de credința Bisericii, mărturisind-o nu din motive formale, ci de dragul liniștii lor lăuntrice, atunci îl rog pe acest cititor

ca, înainte să citească, să răspundă în sufletul lui la întrebarea: Ce-i este mai scump: liniștea sufletească sau adevărul? Dacă se hotărăște în favoarea liniștii, atunci îl rog să nu citească; dacă, dimpotrivă, se hotărăște în favoarea adevărului, atunci îl rog să țină seama că învățătura lui Hristos care este tâlcuită aici este o cu totul altă învățătură și că, prin urmare, el, mărturisitorul credinței Bisericii, intră în relație cu această interpretare asemenea mahomedanilor față cu învățătura creștinismului și că întrebarea, pentru el, nu este dacă învățătura oferită coincide cu credința lui sau nu, ci care învățătură coincide mai mult cu rațiunea și inima lui: învățătura bisericească sau învățătura pură a lui Hristos. Astfel, pentru el se pune doar întrebarea dacă vrea să primească noua învățătură sau să persiste în credința lui. Dacă, în sfârșit, cititorul face parte dintre acei oameni care mărturisesc formal credința Bisericii, pe care o apreciază nu fiindcă cred în adevărul ei, ci din considerații superficiale, văzând în mărturisirea și propovăduirea ei un avantaj pentru ei înșiși, atunci să se gândească acest cititor că, oricât de mulți tovarăși în convingeri ar putea avea, oricât de puternici ar putea fi aceștia, oricâte tronuri dețin și cu orice titluri înalte s-ar putea numi pe ei înșiși, el nu va face parte dintre acuzatori, ci dintre acuzați, și anume nu dintre cei acuzați de mine, ci de Hristos. Acest gen de cititori să se gândească că n-au nimic de dovedit, că de multă vreme au spus tot ce aveau de spus, că, dacă ei înșiși aduc toate dovezile pe care le-au adus, în chestiunea lor, sutele de confesiuni ecleziastice care se luptă și se afurisesc între ele, totuși, în primul rând pe ei înșiși trebuie să se justifice. Mai precis, trebuie să se justifice în primul rând din cauza *blasfemiei* de care se fac vinovați punând învățătura lui Isus, a lui Dumnezeu, pe același plan cu învățăturile lui Ezra, ale conciliilor, ale lui Teofilact și îndrăznind să răstălmăcească și să modifice cuvintele lui Dumnezeu pe temeiul cuvintelor oamenilor; în al doilea rând, trebuie să se justifice din cauza *calomnierii lui Dumnezeu* de care se fac vinovați, dând vina pe Isus Dumnezeu pentru toată su-

perstiția ce locuia în inima lor și prezentând-o ca învățătura sa. În sfârșit, trebuie să se justifice din cauza *înșelăciunii* de care se fac vinovați, tăinuind învățătura lui Dumnezeu care a venit să aducă lumii mântuirea, punând în locul ei credința lor în „Duhul Sfânt", astfel încât, prin această substituire, au răpit și încă mai răpesc unor miliarde de oameni acea mântuire pe care Hristos le-a adus-o oamenilor și, în locul păcii și iubirii pe care le adusese el, ei au adus sectarismul, afurisenia reciprocă și tot felul de fapte nelegiuite în lume, acoperindu-se sub numele lui Hristos.

Pentru acești cititori există doar două căi de scăpare: să se căiască în smerenie și să se lepede de minciuna lor, sau să-i prigonească pe cei care-i acuză de ceea ce au făcut și încă fac.

Dacă nu se leapădă de minciună, le mai rămâne un singur lucru: să mă prigonească pe mine, lucru pentru care, încheindu-mi scrierea, mă pregătesc cu bucurie și cu teamă tainică de slăbiciunea mea.

Lev Tolstoi
Iasnaia Poliana, 1883

EVANGHELIA

sau

VESTEA MÂNTUIRII LUI ISUS HRISTOS, FIUL LUI DUMNEZEU

PROLOG

CUNOAȘTEREA[1] VIEȚII

CUPRINS

Evanghelia vestește că Izvorul primar al lucrurilor nu este un Dumnezeu aflat în afara acestora, așa cum cred oamenii, ci Cunoașterea vieții. De aceea, în locul a ceea ce oamenii numesc Dumnezeu stă, potrivit Evangheliei, Înțelegerea vieții. Fără Înțelegere nu există viață. Orice om trăiește numai pentru că are Înțelegerea vieții. Cei care nu înțeleg acest lucru și consideră trupul ca izvor primar al vieții își răpesc singuri viața cea adevărată.

Însă cei care înțeleg că nu trăiesc în trup, ci în Înțelegere, au viața cea adevărată. Și această viață adevărată a arătat-o Isus Hristos. Recunoscând adevărul faptului că viața omului își are originea în Înțelegere, le-a dat oamenilor învățătura și pilda unei vieți a Înțelegerii în trup.

Învățăturile de credință timpurii erau exprimate ca o lege despre ceea ce ar trebui să facem și să nu facem pentru a-i sluji lui Dumnezeu. Dimpotrivă, învățătura lui Isus Hristos se bazează pe Înțelegerea vieții. Un Dumnezeu exterior nimeni n-a văzut vreodată și nimeni nu poate cunoaște și, de aceea, viața noastră nu poate fi determinată și călăuzită de slujirea unui Dumnezeu exterior. Doar recunoscând Înțelegerea în sine, care provine din Izvorul primar al Înțelegerii, asemenea Fiului din Tatăl, ca temei al tuturor celorlalte, avem calea vieții.

*

1. Rus. разумение [*razumenie*], „înțelegere“, „cuprindere“ (n. ed. germ.).

Aceasta este Vestea Mântuirii lui Isus Hristos, Fiul lui Mc 1, 1
Dumnezeu.

Vestea Mântuirii aceasta este, ca toți oamenii, încredințați In 20, 31
că sunt fii ai lui Dumnezeu, să dobândească viața cea adevărată.

Ca temei și început al tuturor celorlalte a fost pusă Înțele- In 1, 1
gerea vieții. Înțelegerea vieții a fost pusă în locul lui Dumne-
zeu. Înțelegerea vieții este Dumnezeu.

Aceasta era cea care, prin vestea lui Isus, a fost pusă în locul 2
lui Dumnezeu ca temei și început al tuturor celorlalte.

Toate prin Înțelegere au fost născute la viață și fără aceasta 3
nu poate fi nimic viu.

Înțelegerea dă viața cea adevărată. 4

Înțelegerea este lumina adevărului, iar această lumină lumi- 5
nează în întuneric și întunericul n-a cuprins-o.

Lumina cea adevărată era mereu în lume și luminează pe 9
tot omul născut în lume.

Și în lume era și lumea era vie doar fiindcă avea în sine lu- 10
mina Înțelegerii, dar lumea n-a păstrat-o.

Într-ale sale s-a arătat, dar ai săi n-au păstrat-o. 11

Doar cei care au cuprins Înțelegerea au dobândit putința 12
să devină asemenea ei, dat fiind că au crezut în existența ei.

Cei care au crezut că viața se întemeiază pe Înțelegere n-au 13
devenit fii ai trupului, ci fii ai Înțelegerii.

Iar Înțelegerea vieții s-a arătat în Persoana lui Isus Hristos în 14
trup, și noi am înțeles sensul ei ca fiind acela că Fiul Înțelegerii, Omul în trup, este de același fel cu Tatăl, Izvorul primar al vieții, că este întru totul asemenea Tatălui, Izvorul primar al vieții.

Învățătura lui Isus este credința cea desăvârșită și adevărată, 15

căci după împlinirea învățăturii lui Isus am cuprins credința 16
cea nouă în locul celei vechi.

Legea prin Moise a fost dată, dar credința cea adevărată am 17
cuprins-o prin Isus Hristos.

Pe Dumnezeu nimeni nu l-a văzut vreodată; doar Fiul, care 18
este în Tatăl, ne-a arătat calea vieții.

CAPITOLUL ÎNTÂI

FIUL LUI DUMNEZEU

Omul este fiul lui Dumnezeu, slab în trup și liber în duh
(„Tatăl Nostru!“)

CUPRINS

Isus era fiul unui tată necunoscut. Dat fiind că nu-l cunoștea pe tatăl său, în copilărie l-a numit pe Dumnezeu Tatăl său. În vremea aceea era, în Iudeea, un profet pe nume Ioan. Ioan vestea venirea lui Dumnezeu pe pământ. El spunea că, dacă oamenii și-ar schimba viața, i-ar privi pe toți oamenii ca fiind egali între ei, nu s-ar răni unii pe alții, ci s-ar ajuta unul pe altul, atunci s-ar arăta Dumnezeu pe pământ, iar Împărăția sa ar fi întemeiată pe pământ. Auzind Isus această propovăduire, s-a îndepărtat de oameni în pustiu, pentru a cuprinde sensul vieții omului și relația sa cu Izvorul primar și nesfârșit al lucrurilor, care era numit Dumnezeu. Dat fiind că Isus nu-l cunoștea pe tatăl său trupesc, socotea că Tatăl său este Izvorul primar și nesfârșit al lucrurilor, pe care Ioan îl numise Dumnezeu.

După ce Isus a petrecut câteva zile în pustiu fără hrană, a început să fie chinuit de foame și a cugetat în sinea lui: „Eu sunt Fiul lui Dumnezeu Atotputernicul și, de aceea, ar trebui ca Eu să fiu tot atât de atotputernic ca și El, dar totuși, iată, vreau să mănânc și nu apare nici o pâine la porunca mea, prin urmare nu sunt atotputernic.“ Atunci și-a spus în sinea lui: „Ce-i drept, nu pot face pâine din pietre, dar mă pot abține de la pâine. De aceea, chiar dacă nu sunt atotputernic în trup, sunt, totuși, atotputernic în duh, pot învinge trupul și, astfel, sunt Fiul lui Dumnezeu, nu după trup, ci după duh.“

„Dacă însă Eu sunt un Fiu al Duhului – și-a spus El mai departe –, atunci mă pot desprinde de trup, nimicindu-l.“ La

aceasta și-a dat următorul răspuns: „Sunt născut în trup de la Duhul. Aceasta a fost voința Tatălui meu și, de aceea, nu mă pot opune voinței sale.“

„Dacă însă nu-ți poți potoli pofta trupească și nici nu te poți desprinde de trup – și-a spus El mai departe –, atunci trebuie să muncești pentru trup și să te desfeți în toate acele bucurii care ți se dau.“ La aceasta a dat următorul răspuns: „Nu pot potoli poftele trupului și nici nu mă pot desprinde de trup, dar viața mea este atotputernică în Duhul Tatălui meu și de aceea trebuie ca, în trup, să-i slujesc doar Duhului – Tatălui meu –, lucrând doar pentru El.“ Iar după ce s-a încredințat că viața omului se întemeiază doar pe Duhul Tatălui, a părăsit pustiul și a început să le vestească oamenilor învățătura sa. Le spunea că în El locuiește Duhul, că, de acum înainte, cerul este deschis, iar puterile cerești s-au unit cu omul, că pentru oameni a început o viață liberă și fără de sfârșit și că toți oamenii, oricât de nefericiți ar fi, pot totuși să devină fericiți.

*

Nașterea lui Isus a fost așa: mama lui, Maria, era logodită Mt 1, 18
cu Iosif. Totuși, înainte să înceapă să fie împreună ca bărbat
și femeie, s-a aflat că Maria era însărcinată.

Iosif însă era un om bun și nu voia s-o facă de rușine, astfel 19. 24–25
că a luat-o la sine ca femeia sa și n-a cunoscut-o până ce l-a născut pe întâiul său fiu. Și l-a numit pe acest fiu Isus.

Iar copilul creștea și se întărea, fiind mai plin de înțelepciune Lc 2, 40
decât pentru vârsta lui.

Isus a ajuns deja la doisprezece ani și au plecat odată 41

Maria și Iosif la sărbătoare, la Ierusalim, și au luat copilul 42
cu ei.

Sărbătoarea s-a terminat și s-au întors acasă, uitând copilul. 43. 44

45 Apoi și-au adus aminte de el și credeau că a plecat cu copiii și au întrebat pe drum de el. Copilul însă nu era de găsit nicăieri și s-au întors la Ierusalim ca să-l caute.
46 Și abia a treia zi au găsit copilul în Templu, șezând în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și întrebându-i.
47 Și toți erau uluiți de priceperea lui.
48 Mama l-a privit și i-a spus: „Ce ne-ai făcut? Eu și tatăl tău suntem îngrijorați și te căutăm."
49 Iar el le-a spus: „Unde m-ați căutat? Nu știați că Fiul trebuie căutat în casa Tatălui?"
50 Iar ei n-au înțeles cuvintele lui, n-au înțeles pe cine numea Tatăl său.
51 Iar după aceea, Isus a trăit împreună cu mama lui și-i era ascultător în toate.
52 Și înainta în vârstă și în înțelepciune.
Lc 3, 23 Și toți credeau că Isus este fiul lui Iosif. Astfel a trăit până la treizeci de ani.
Mt 3, 1 În vremea aceea a apărut în Iudeea profetul Ioan.
Mc 1, 4 Ioan trăia în pustiul Iudeii, la Iordan.
Mt 3, 4 Ioan avea îmbrăcăminte din păr de cămilă și se hrănea cu scoarță de copac și ierburi.
Mc 1, 4 El îndemna poporul să-și schimbe viața, ca să scape de minciună, și, ca semn al schimbării vieții, curățea poporul în Iordan.
Lc 3, 4 El spunea: „Un glas strigă către voi: Pregătiți lui Dumnezeu o cale în pustiu, neteziți calea lui.
5 Faceți ca totul să fie neted, să nu mai fie nici dealuri, nici văi, nici lucruri înalte, nici joase.
6 Atunci va fi Dumnezeu printre voi și toți își vor afla mântuirea."
10 Iar poporul îl întreba: „Ce trebuie să facem?"
11 El le răspundea: „Cel ce are două haine să dea celui ce nu are nici una și cel ce are bucate să dea celui ce nu are."
12 Au venit la el vameșii și l-au întrebat: „Ce trebuie să facem?"
13 El le-a spus: „Nu cereți mai mult decât este hotărât."

Și l-au întrebat și ostașii: „Cum trebuie să ne purtăm?“ 14
El a spus: „Pe nimeni să nu asupriți, nu vă amestecați în șiretlicuri. Să vă mulțumiți cu ce vi se dă.“

Mt 3, 5
Și au venit la el locuitorii Ierusalimului și toți iudeii din ținutul Iordanului.

Și se căiau înaintea lui de minciunile lor și, ca semn că și-au 6
schimbat viața, îi curățea în Iordan.

Dar și fariseii și saduceii[1] au venit la Ioan, însă pe ascuns. 7
El i-a recunoscut și a spus: „Neam de vipere, dacă și voi ați simțit că nu puteți scăpa de voința dumnezeiască, atunci veniți-vă în fire și schimbați-vă credința.

Iar dacă vreți să vă schimbați credința, atunci să se vadă 8
din roadele voastre că v-ați venit în fire.

Iată, securea e pusă lângă pom. Dacă pomul aduce rod rău, 10
va fi doborât și aruncat în foc.

Eu vă curățesc în apă, ca semn că v-ați schimbat firea; totuși, 11
după această curățire, trebuie să vă mai curățiți și prin Duhul.

Duhul vă va curăți așa cum stăpânul casei își curăță aria: 12
grâul îl va aduna, iar pleava o va arde.“

Atunci a venit Isus din Galileea la Iordan, la Ioan, ca să fie 13
curățit de el și s-a curățit și a ascultat propovăduirea lui Ioan.

Și de la Iordan a mers în pustiu și acolo a cunoscut tăria Mt 4, 1
Duhului.

Isus a petrecut în pustiu patruzeci de zile și patruzeci de 2
nopți fără mâncare și fără băutură.

Iar glasul trupului i-a spus: 3

„Dacă ai fi Fiul atotputernicului Dumnezeu, atunci ai putea, Lc 4, 3
cu totul după voința ta, să faci pâini din pietre; dar nu poți face aceasta, prin urmare nu ești Fiul lui Dumnezeu.“

---

1. Tolstoi folosește termenul *pravoslavnîi* (pravoslavnic, ortodox, dreptcredincios) în loc de fariseu și termenul *staroobreadeț* pentru saducei (cuvântul referindu-se la ortodocșii „de rit vechi“, care n-au acceptat reformele Bisericii Ortodoxe Ruse din sec. al XVII-lea). De-acum înainte vom folosi în traducere termenii „dreptcredincioși“ și „vechii credincioși“ (n. tr.).

4 Dar Isus și-a spus: „Dacă nu pot face pâine din pietre, aceasta
înseamnă că nu sunt Fiu al unui dumnezeu al trupului, ci Fiul
Dumnezeului Duhului. Eu sunt viu nu prin pâine, ci prin Duh.
Iar Duhul meu poate disprețui trupul.“ Dar foamea tot îl mai
chinuia, iar glasul trupului i-a vorbit din nou: „Dacă doar în
Duhul viețuiești și trupul îl poți disprețui, atunci te poți despărți
de trup, iar Duhul va rămâne viu.“

9 Și i s-a părut că stă pe acoperișul Templului, iar glasul tru-
pului îi spune: „Dacă ești Fiul Dumnezeului Duhului, atunci
aruncă-te jos de pe Templu – și nu vei muri.

10 Ci o putere nevăzută te va scăpa, te va ridica și te va păzi de
orice rău.“

Lc 4, 11 Dar Isus și-a spus: „Eu pot disprețui trupul, dar nu mă pot
desprinde de el, căci sunt născut din Duhul în trup. Aceasta a
fost voința Tatălui meu, a Duhului, iar Eu nu mă pot împotrivi
lui.“ Atunci i-a spus deci glasul trupului: „Dacă nu te poți îm-
potrivi Tatălui tău aruncându-te jos de pe Templu și des-
părțindu-te de trup, atunci nu te poți împotrivi Tatălui tău nici
flămânzind, când ai vrea să mănânci. Nu-ți este îngăduit să neso-
cotești poftele trupului. Acestea sunt așezate în tine, iar tu tre-
buie să le slujești.“

5 Și i s-au înfățișat lui Isus toate împărățiile pământului și
toți oamenii, cum trăiesc ei și se ostenesc de dragul trupului,
așteptând răsplata de la acesta.

6 Iar glasul trupului i-a spus: „Iată cum pentru mine toți mun-
cesc, iar eu le dau tot ce voiesc.

7 Dacă vei munci pentru mine, atunci și ție-ți va merge tot
atât de bine.“

8 Dar Isus și-a spus: „Tatăl meu nu este trup, ci Duh. Prin El
trăiesc, pe El îl știu mereu în mine, doar lui îi aduc cinstire,
doar pentru El muncesc, doar de la El aștept răsplată.“

13 Atunci a încetat ispita, iar Isus a cunoscut tăria Duhului.

Lc 4, 14 / Iar după ce Isus a cunoscut tăria Duhului, a lăsat pustiul și
In 1, 36 a mers din nou la Ioan, rămânând la el. Iar când Isus a plecat

de la Ioan, a spus Ioan despre El: „Acesta este Mântuitorul oamenilor.“

După aceste cuvinte ale lui Ioan, l-au părăsit doi ucenici ai In 1, 37
lui Ioan pe învățătorul lor de până atunci și l-au urmat pe Isus.

Isus a văzut că-l urmau, s-a oprit și le-a spus: „Ce voiți?“ 38

Au spus ei: „Învățătorule, vrem să rămânem la tine și să-ți cunoaștem învățătura.“

El le-a spus: „Veniți cu mine și vă voi spune toate.“ 39

Ei au mers cu El și au rămas la El, ascultându-l până la ceasul al zecelea.

Unul dintre acești ucenici se numea Andrei. Andrei avea 40
un frate pe nume Simon.

După ce Andrei l-a ascultat pe Isus, s-a dus la fratele său 41
Simon și i-a spus: „L-am aflat pe Cel despre care au scris Profeții și Moise, pe Cel care ne-a vestit mântuirea.“

Andrei l-a luat pe Simon cu el și l-a dus și pe el la Isus. Acestui 42
frate al lui Andrei i-a dat Isus supranumele de Petru, care înseamnă Piatră. Și amândoi acești frați s-au făcut ucenici ai lui Isus.

Apoi l-a mai întâlnit Isus, înainte să intre în Galileea, și pe 43
Filip și l-a îndemnat să-l urmeze.

Filip era din Betsaida – același loc din care-și aveau obârșia 44
Petru și Andrei.

După ce Filip l-a cunoscut pe Isus, a plecat și l-a căutat pe 45
fratele său Natanael și i-a spus: „L-am aflat pe Alesul lui Dumnezeu, despre care au scris Profeții și Moise; este Isus, fiul lui Iosif din Nazaret.“

Natanael s-a mirat că Cel despre care au scris Profeții era 46
din satul vecin și a spus: „Ar fi ciudat ca Trimisul lui Dumnezeu să fie din Nazaret.“ Filip a spus: „Vino cu mine; vei vedea și auzi tu însuți.“

Natanael a încuviințat, a plecat cu fratele său și s-a întâl- 47–49
nit cu Isus și, după ce l-a ascultat, i-a spus lui Isus: „Da, acum

văd că este adevărat că Tu ești Fiul lui Dumnezeu și Regele lui Israel."
51 Isus i-a spus: „Atunci ia aminte la ceva mai important decât aceasta: de acum înainte, cerul este deschis, iar oamenii se pot însoți cu puterile cerești. De acum înainte, Dumnezeu nu va mai fi despărțit de oameni."
Lc 4, 16 Iar Isus a venit în locul său natal, Nazaret, iar sâmbătă s-a dus, ca întotdeauna, la sinagogă și a început să citească.
17 I s-a dat Cartea Profetului Isaia. El a deschis-o și a început să citească. În Carte stătea scris: „Duhul Domnului este în mine, El m-a ales să vestesc mântuirea celor nefericiți și cu inima zdrobită, să le vestesc celor înlănțuiți eliberarea, celor orbi lumina și celor chinuiți scăparea și pacea, să le vestesc tuturor vremea îndurării lui Dumnezeu."
20 A închis cartea, a dat-o slujitorului și s-a așezat, iar toți așteptau cu nerăbdare ce va spune.
21 Iar El a spus: „Acum s-a împlinit această Scriptură înaintea ochilor voștri."

CAPITOLUL AL DOILEA

DUMNEZEU ESTE DUH

De aceea trebuie omul să nu slujească trupului, ci Duhului
(„Care ești în ceruri“)

CUPRINS

Iudeii, care se socoteau dreptcredincioși, se închinau unui Dumnezeu exterior, Creator și Stăpân al lumii. Potrivit învățăturii lor, acest Dumnezeu exterior a încheiat cu ei un Legământ. Potrivit Legământului, acest Dumnezeu le-a făgăduit iudeilor să-i ajute, iar iudeii i-au făgăduit să i se închine lui, iar condiția principală a Legământului era sfințirea sâmbetei. Isus a spus: „Sâmbăta este o instituție omenească.“ Omul viu, în duhul său, este mai important decât toate datinile religioase. Respectarea sâmbetei, ca orice cinstire exterioară a lui Dumnezeu, conține o înșelăciune. Nu este cu putință ca sâmbăta să nu facem nimic. Fapte bune trebuie să facă omul mereu, iar dacă sâmbăta împiedică împlinirea unei fapte bune, aceasta înseamnă că sâmbăta este o minciună.

A doua condiție a Legământului cu Dumnezeu iudeii dreptcredincioși socoteau că este evitarea relațiilor cu necredincioșii. La aceasta, Isus a răspuns că Dumnezeu nu cere de la oameni jertfă, ci să se iubească unii pe alții. Mai departe, socoteau o condiție a Legământului prescripțiile privind spălarea și curățirea. Și la aceasta a răspuns Isus că Dumnezeu nu cere curăție exterioară, ci doar îndurare și iubire față de oameni. Cu acest prilej a spus Isus că obiceiurile formale sunt dăunătoare, iar datina religioasă însăși este un rău. Datina religioasă face ca oamenii să lepede cele mai importante fapte de iubire, cum ar fi iubirea față de părinți, justificând acest lucru prin datina religioasă. Despre toate lucrurile formale, despre toate prescripțiile Legii

celei vechi, prin care omul era înjosit, Isus a vorbit în felul următor: „Să știți cu toții că nimic nu-l poate înjosi pe om din afară; îl poate înjosi doar ceea ce gândește și ceea ce face.“

Apoi a venit Isus la Ierusalim, cetatea aceea socotită sfântă, și a intrat în Templu, în care, potrivit dreptcredincioșilor, locuia Dumnezeu însuși, și a spus că nu este nevoie să se aducă jertfă lui Dumnezeu, că omul este mai important decât Templul, că este nevoie doar să ne iubim aproapele și să-l ajutăm. Apoi a mai spus Isus că nu este nevoie să ne închinăm lui Dumnezeu într-un loc anume, ci este nevoie să-i slujim Tatălui prin fapte și în Duh. Duhul nu poate fi nici văzut, nici arătat. Duhul este mărturisirea omului despre relația sa de fiu față de Duhul nesfârșit. Templul nu este necesar. Adevăratul Templu este lumea oamenilor legați prin iubire. El a spus că orice cinstire exterioară a lui Dumnezeu nu este dăunătoare doar atunci când sprijină lucrările răului, asemenea cinstirii lui Dumnezeu din partea iudeilor, care prescria uciderea și îngăduia disprețuirea părinților, ci, în general, din cauza faptului că un om care respectă obiceiurile formale se socotește îndreptățit și se abține de la lucrările iubirii. A spus că se străduiește spre bine, împlinind lucrările iubirii, doar acel om care-și simte nedesăvârșirea. Pentru a împlini lucrările iubirii trebuie să ne socotim nedesăvârșiți pe noi înșine; dimpotrivă, cinstirea formală a lui Dumnezeu îl ademenește pe om la iluzia mulțumirii de sine. Orice cinstire formală a lui Dumnezeu este inutilă și, de aceea, trebuie înlăturată. Iubirea nu poate fi unită cu respectarea obiceiurilor și nu se poate împlini nici o lucrare a iubirii sub forma unei cinstiri formale a lui Dumnezeu. Omul este fiul lui Dumnezeu după Duh și de aceea trebuie să-i slujească Tatălui în Duhul.

*

Mt 12, 1 / Mc 2, 23 / Lc 6, 1

S-a întâmplat odată că Isus trecea pe câmp, sâmbăta, împreună cu ucenicii săi. Ucenicilor le era foame și, pe drum, au

smuls spicele, le-au frecat între mâini și au mâncat boabele. Însă potrivit învățăturii dreptcredincioșilor, Dumnezeu a încheiat un Legământ cu Moise ca toți să țină sâmbăta și să nu facă nimic în ziua aceasta. Potrivit învățăturii dreptcredincioșilor, a poruncit Dumnezeu ca cel care lucrează sâmbăta să fie omorât cu pietre.

Dreptcredincioșii au văzut că ucenicii au smuls spice sâm- Mt 12, 2
băta și au spus: „Nu se cuvine a face acest lucru sâmbăta. Sâmbăta nu este îngăduit să lucrezi, iar voi smulgeți spice. Dumnezeu a statornicit sărbătoarea sâmbetei și a poruncit ca încălcarea acesteia să fie pedepsită cu moartea."

Isus a auzit aceasta și a spus: „Dacă ați pricepe ce înseamnă 7
cuvintele lui Dumnezeu: Iubire vreau și nu jertfă, n-ați aduce învinuiri acolo unde nu este vină.

Omul este mai presus decât sâmbăta." 8

Altă dată s-a întâmplat că, sâmbăta, când Isus învăța în sinagogă, Lc 13, 10
o femeie bolnavă s-a apropiat de el și l-a rugat s-o ajute. 11
Iar Isus a vindecat-o de suferința ei. 12
Atunci, mai-marele sinagogii s-a mâniat împotriva lui Isus 14
din cauza acestei vindecări și a spus poporului: „În Legea lui Dumnezeu se spune: Sunt șase zile pe săptămână în care să se lucreze."

Iar Isus i-a întrebat apoi pe cărturarii dreptcredincioși: „Cum Lc 14, 3
dar, după Legea voastră nu este îngăduit nici măcar a ajuta un om în zi de sâmbătă?"

Iar ei nu știau ce să răspundă. 6

Atunci a spus Isus: „Fățarnicilor! Oare nu oricine dintre voi Mt 12, 11 /
dezleagă boul de la iesle să-l ducă la adăpat? Iar dacă o oaie Lc 14, 5
cade în fântână, oricine se grăbește s-o scoată afară, chiar dacă este sâmbătă.

Un om este, desigur, mult mai bun decât o oaie. Iar voi spuneți Mt 12, 12
că nu este îngăduit a ajuta un om! Ce ar trebui făcut, după părerea voastră, sâmbăta: binele sau răul? A scăpa sufletul sau a-l da pieirii? Binele trebuie făcut mereu, chiar și sâmbăta."

Mt 9, 9 Odată, a văzut Isus un vameș, care aduna vămile. Vameșul se numea Matei. Isus a început a vorbi cu el, iar Matei l-a înțeles, i-a îndrăgit învățătura, l-a poftit în casa lui și i-a pregătit un ospăț.

10 Pe când era Isus la Matei, au venit prietenii lui Matei – vameși și păcătoși –, iar Isus nu i-a disprețuit, ci s-a așezat El însuși, împreună cu ucenicii săi, printre ei.

11 Dar dreptcredincioșii au văzut și le-au spus ucenicilor lui Isus: „De ce mănâncă Învățătorul vostru cu vameșii și necredincioșii? Potrivit învățăturii dreptcredincioșilor, a poruncit Dumnezeu anume să nu întreținem legături cu necredincioșii.“

12 Isus a auzit cuvintele lor și a spus: „Cine se laudă cu sănătatea lui n-are nevoie de doctor; dimpotrivă, cel bolnav are nevoie de el.

13 Pricepeți dar ce înseamnă cuvintele lui Dumnezeu: Iubire vreau și nu jertfă. Nu-i pot învăța să-și schimbe credința pe cei ce se socotesc dreptcredincioși, ci-i învăț pe cei ce se socotesc necredincioși.“

Mt 15, 1 / Mc 7, 1 Au venit la Isus cărturari dreptcredincioși de la Ierusalim.

Mt 15, 2 / Mc 7, 2 Și au văzut că ucenicii lui și El însuși mâncau pâine cu mâinile nespălate, iar cărturarii dreptcredincioși au început să-l mustre din această pricină.

Mc 7, 3 Fiindcă ei înșiși urmează strict datina religioasă despre cum trebuie spălate vasele și nu mănâncă nimic fără să le spele.

4 Și nici de la piață nu mănâncă nimic fără ca mai întâi să săvârșească spălările.

5 Și l-au întrebat cărturarii dreptcredincioși: „De ce nu trăiți după datina religioasă, ci luați pâinea cu mâinile nespălate și o mâncați?“

Mt 15, 3 Iar El le-a răspuns: „De ce încălcați, în datina voastră religioasă, porunca dumnezeiască?

Mc 7, 10 Dumnezeu v-a spus: Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta.

11 Iar voi v-ați gândit că cineva ar putea spune: îi dau lui Dumnezeu în loc să le dau părinților, iar atunci n-are nevoie să-i

hrănească pe tatăl și pe mama sa. Astfel, prin datina voastră religioasă desființați porunca lui Dumnezeu.

Fățarnicilor! Adevăr a spus despre voi profetul Isaia: Mt 15, 7

Poporul acesta mi se închină cu vorba și cu buzele, însă 8
inima lui este departe de mine.

și că temerea lui de mine este doar poruncă omenească, pe 9
care a învățat-o pe dinafară; de aceea voi săvârși pentru poporul acesta o lucrare aparte, nemaiîntâlnită: înțelepciunea înțelepților săi va pieri, iar învățătura învățaților săi se va întuneca. Vai celor care s-au gândit să-și ascundă năzuințele de Cel Veșnic și-și săvârșesc faptele în întuneric.[1]

Așa și voi nesocotiți ce este important în Lege, ce este porun- Mc 7, 8
că dumnezeiască, și vă țineți de datina voastră omenească a spălării vaselor."

Iar Isus a adunat tot poporul laolaltă și a spus: „Ascultați, 14
voi, toți, și pricepeți.

Nu este nimic pe lume care să-l poată necinsti pe om intrând 15
în el, ci ceea ce iese din el, aceea îl necinstește pe om. Fie ca doar iubirea și îndurarea să locuiască în inima ta, iar atunci totul va fi curat în tine.

Străduiți-vă să pricepeți." 16

Iar când s-a întors în casă, l-au întrebat ucenicii săi ce 17
înseamnă aceste cuvinte.

Iar El le-a spus: „N-ați priceput deci nici voi? Nu pricepeți 18
că ce este pe dinafară trupescul omului nu-l poate face necurat?

Căci acestea nu ajung în sufletul său, ci în pântece. În pân- 19
tece intră și iese afară cu murdăria.

Doar ce iese din om, din sufletul său, aceea îl poate face pe 20
om necurat.

Căci din sufletul omului izvorăsc răul, desfrânarea, neruși- 21
narea, necuviința, invidia, defăimarea, trufia și orice necugetare.

1. În Evanghelie se citează doar un singur verset (Is 29, 13), însă aici Tolstoi parafrazează și continuarea acestuia în Is 29, 14–15 (n. tr.).

23 Tot răul acesta izvorăște din sufletul omului și doar el îl poate face pe om necurat."

In 2, 13 Apoi se apropia sărbătoarea Paștelui, iar Isus a venit la Ierusalim și a intrat în Templu.

14 În tindă erau vite: vaci, tauri, berbeci; erau colivii cu porumbei, iar în spatele meselor stăteau schimbătorii de bani. De toate acestea era nevoie pentru a-l sluji pe Dumnezeu. Se omorau animalele și erau oferite în Templu. În aceasta consta cinstirea lui Dumnezeu la iudei, după cum învățau dreptcredincioșii pricepuți în ale Legii.

15 Isus a intrat în Templu, și-a împletit un bici și a mânat toate vitele din curte, iar pe porumbei i-a lăsat să zboare.

16 A împrăștiat toți banii și a poruncit să nu se aducă nimic în Templu.

Mc 11, 17[1] El a zis: „Profetul Isaia v-a spus: Casa lui Dumnezeu nu este Templul din Ierusalim, ci întreaga lume a oamenilor lui Dumnezeu. Iar profetul Ieremia v-a spus asemenea: Nu credeți în vorbele mincinoase că aici ar fi casa Celui Veșnic, nu le dați crezare și îndreptați-vă viața, nu judecați nedrept, nu asupriți pe străin, pe văduvă, pe orfan, nu vărsați sânge nevinovat și nu veniți în Casa lui Dumnezeu spunând: acum suntem liniștiți, acum putem face răul. Nu faceți din Casa mea peșteră de tâlhari."

18 Iar iudeii au început să se certe și i-au zis: „Tu spui că slujirea lui Dumnezeu din partea noastră nu este cea dreaptă? Cum vrei să dovedești aceasta?"

19 Și, întorcându-se spre ei, Isus a spus: „Dărâmați Templul acesta și, în trei zile, voi ridica un Templu nou, viu."

20 Iar iudeii au spus: „Cum vrei să ridici așa repede un Templu nou, când acesta a fost zidit în patruzeci și șase de ani?"

Mt 12, 6 Iar Isus le-a spus: „Vă vorbesc de ceea ce este mai important decât Templul.

1. Tolstoi citează aici și Is 56, 7, apoi Ier 7, 4. 11 (n. tr.).

N-ați vorbi astfel dacă ați pricepe ce înseamnă cuvintele pro- 7
fetului: Mie, lui Dumnezeu, nu-mi sunt bineplăcute jertfele
voastre, ci-mi este bineplăcut să vă iubiți unii pe alții. Templul
cel viu este întreaga lume a oamenilor, dacă se iubesc unii pe alții.“

Pe atunci, la Ierusalim, mulți oameni au crezut în cele spuse In 2, 23
de El.

Iar El însuși nu credea în nimic exterior, fiindcă știa că totul 24
este în omul însuși.

El n-avea nevoie ca cineva să dea mărturie despre om, fiindcă 25
știa că în om este Duhul.

Și s-a întâmplat că Isus trebuia să treacă prin Samaria. In 4, 4

A ajuns în satul samaritean Sihar, aproape de locul pe care 5
Iacob i-l dăduse lui Iosif, fiul său.

Chiar acolo era fântâna lui Iacob. Isus era obosit de pe drum 6
și s-a așezat la fântână.

Iar ucenicii săi au plecat în cetate după pâine. 8

Și a venit din Sihar o femeie după apă. Isus a rugat-o să-i dea 7
de băut.

Iar ea i-a spus: „Cum se face că mă rogi să-ți dau de băut? 9
Doar voi, iudeii, n-aveți de-a face cu noi, samaritenii.“

El însă i-a spus: „Dacă m-ai cunoaște pe mine și învățătura 10
mea, atunci n-ai vorbi astfel și mi-ai da să beau, iar eu ți-aș da
apa vieții.

Cine bea din apa ta, acela va înseta din nou. 13

Dar cine bea din apa mea, acela se va sătura pentru totdea- 14
una, iar această apă a mea îl va ajuta spre viața cea veșnică.“

Femeia a priceput că El vorbea de lucruri dumnezeiești și 19
i-a spus: „Văd că ești profet și vrei să mă înveți.

Dar cum poți să mă înveți despre lucruri dumnezeiești, dacă 20
ești iudeu, iar eu samariteancă? Ai noștri i se roagă lui Dum-
nezeu pe muntele acesta, de aici, dar voi, iudeii, spuneți că doar
la Ierusalim este Casa lui Dumnezeu. Nu poți să mă înveți de
lucruri dumnezeiești, căci voi aveți altă credință decât noi.“

21 Isus i-a spus: „Crede-mă, femeie, vremea deja a sosit ca oa-
menii să nu i se mai roage lui Dumnezeu pe acest munte, și nici
la Ierusalim.
22 Căci dacă vă rugați lui Dumnezeu, vă rugați celui pe care
nu-l cunoașteți, iar dacă vă rugați Tatălui, vă rugați celui care
este cu neputință să nu fie cunoscut.
23 A venit vremea ca adevărații închinători ai lui Dumnezeu
să nu i se închine lui Dumnezeu, ci Tatălui, în Duh și cu fapta.
De astfel de închinători are nevoie Tatăl.
24 Dumnezeu este Duh și trebuie să i ne închinăm în Duh și
cu fapta."
25 Femeia n-a înțeles ce a spus și a zis, deci: „Am auzit că va
veni Trimisul Domnului, cel care va fi numit Cel Uns. El va
vesti atunci toate."
26 Isus i-a spus: „Eu sunt, Cel care vorbește cu tine. Nu mai
aștepta altceva."
In 3, 22 Apoi a ajuns Isus pe pământul iudeilor, a trăit acolo îm-
preună cu ucenicii și a învățat.
23 În vremea aceea, Ioan îi învăța pe oameni la Salim și curăța
în Enon.
24 Căci Ioan încă nu fusese aruncat în închisoare.
25 Și s-a iscat între ucenicii lui Ioan și ucenicii lui Isus o ceartă
despre ce ar fi mai bine: curățirea cu apă a lui Ioan sau învățătura
lui Isus.
26 Și au venit ucenicii la Ioan și i-au spus: „Iată, tu curățești
cu apă, iar Isus doar învață și toți se duc la el. Ce crezi despre El?"
27 Ioan a spus: „Un om nu poate învăța nimic de la sine însuși,
dacă nu l-a învățat Dumnezeu.
28 Dacă cineva spune lucruri pământești, atunci și el este
pământesc, dar dacă cineva vorbește de la Dumnezeu, atunci
și el este de la Dumnezeu.
32. 33. 34 Nu se poate dovedi în nici un fel dacă vorbele spuse sunt
de la Dumnezeu sau nu sunt de la Dumnezeu. Dumnezeu este

Duh; El nu se lasă măsurat și nici dovedit. Cine înțelege cuvintele Duhului dovedește tocmai astfel că este de la Duhul.

Tatăl îl iubește pe Fiul său și i-a încredințat lui toate. 35

Cel care crede în Fiul, acela are viața, iar cine nu crede în 36
Fiul, acela nu are viața. Dumnezeu este Duhul în om."

Apoi a venit la Isus un dreptcredincios și l-a poftit la el la Lc 11, 37
ospăț. El s-a dus și s-a așezat la masă.

Dreptcredinciosul a observat că nu s-a spălat înainte de 38
masă și s-a mirat de acest lucru.

Isus însă i-a spus: „Voi, dreptcredincioșii, spălați toate pe 39
dinafară; dar oare și înlăuntrul vostru sunt toate curate? Fiți îndurători față de oameni și toate vor fi curate."

Iar pe când stătea în casa dreptcredinciosului, a venit o femeie Lc 7, 37
din cetate; era o necredincioasă. Aflase că Isus este în casa dreptcredinciosului și a adus un vas cu miresme.

Și a îngenuncheat la picioarele lui, a plâns și i-a udat picioa- 38
rele cu lacrimile ei, le-a uscat cu părul ei și le-a uns cu miresmele din vas.

Când dreptcredinciosul a văzut aceasta, s-a gândit în sinea 39
lui: „Acesta sigur nu este profet. Dacă ar fi profet, ar ști ce fel de femeie este cea care-i scaldă picioarele, ar ști că este o necredincioasă și n-ar îngădui să-l atingă."

Isus i-a întrezărit gândurile, s-a întors spre el și i-a spus: „Să-ți 40
spun ce gândesc?" – „Spune", a răspuns stăpânul casei.

Iar Isus a vorbit astfel: „Doi oameni erau îndatorați la un 41
moșier, unul cu cinci sute de galbeni, iar celălalt cu cincizeci.

Și nici unul, nici celălalt nu-i puteau plăti. Atunci moșierul 42
le-a iertat datoria amândurora. Or, după judecata ta, care dintre ei îl va iubi mai mult pe moșier și va fi mai săritor față de el?"

Iar acela a spus: „Fără îndoială cel care era îndatorat mai 43
mult."

Isus a arătat spre femeie și a spus: „Așa este și cu tine și această 44
femeie. Tu te socotești dreptcredincios, așadar un datornic mic;

ea se socotește necredincioasă, deci o mare datornică. Am venit în casa ta, iar tu nu mi-ai dat apă să-mi spăl picioarele; ea îmi spală picioarele cu lacrimi și mi le șterge cu părul ei.

45 Tu nu m-ai sărutat, dar ea îmi sărută picioarele.

46 Tu nu mi-ai dat untdelemn să-mi ung capul, ea însă îmi unge picioarele cu miresme scumpe.

47 Cel ce se socotește dreptcredincios, acela nu va face nici un fel de fapte de iubire. Pentru fapte de iubire însă se vor ierta toate."

48 Și i-a spus ei: „Ți se iartă toată minciuna." Și a mai spus: „Totul depinde de cum se socotește fiecare. Cel ce se socotește bun, acela nu va fi bun; cel care, dimpotrivă, se socotește rău, acela este bun."

Lc 18, 10 Și Isus a mai spus deci: „Odată au venit doi oameni în Templu să se roage; unul era dreptcredincios, celălalt, vameș.

11 Dreptcredinciosul se ruga deci: «Îți mulțumesc, Doamne, că nu sunt ca alți oameni; nu sunt vreun hrăpăreț, desfrânat sau înșelător, nici vreun nevrednic, asemenea vameșului acestuia».

12 Vameșul însă stătea departe și nu îndrăznea să privească spre cer, ci doar își bătea pieptul spunând: «Doamne, privește la nevrednicul de mine!»

14 Cu adevărat, acesta era mai bun decât dreptcredinciosul. Căci cine se înalță se înjosește, iar cine se înjosește se înalță."

Lc 5, 33 Apoi au venit la Isus ucenicii lui Ioan și au spus: „De ce postim noi și dreptcredincioșii atât de mult, iar ucenicii tăi nu postesc defel? După Legea dreptcredincioșilor Dumnezeu a poruncit să postim."

34 Iar Isus le-a spus: „Câtă vreme mirele rămâne la nuntă, nimeni nu este trist.

35 Doar dacă mirele nu este acolo oaspeții sunt triști.

36 Dacă avem viață, nu trebuie să jelim. Nu se poate uni cinstirea exterioară a lui Dumnezeu cu faptele iubirii. Nu se poate uni vechea învățătură a cinstirii exterioare a lui Dumnezeu cu

învățătura mea despre faptele iubirii de aproapele. A uni învățătura mea cu cea veche înseamnă a rupe un petic dintr-o haină nouă și a-l coase la o haină veche. O rupi pe cea nouă și n-o repari pe cea veche. Trebuie ori să primiți învățătura mea în întregime, ori să rămâneți cu totul la cea veche. Iar dacă ați primit-o pe a mea, atunci n-o puteți păstra pe cea veche, cu spălările, posturile și sâmbăta ei.

După cum se toarnă vinul nou în burdufuri noi, așa se în- 37
tâmplă și cu aceste lucruri.“

CAPITOLUL AL TREILEA

ÎNCEPUTUL CUNOAȘTERII

De la Duhul-Tată[1] *purcede viața tuturor oamenilor* („Sfințească-se numele tău“)

CUPRINS

Ucenicii lui Isus l-au întrebat pe Isus cum se poate dobândi Împărăția lui Dumnezeu despre care vorbește El. El a spus: „Împărăția lui Dumnezeu, așa cum o vestesc eu, este aceeași cu cea pe care a vestit-o Ioan. Ea constă în faptul că toți oamenii, oricât de săraci ar fi, pot totuși să fie fericiți.“

Iar Isus a spus poporului: „Ioan a vestit mai întâi poporului acea Împărăție a lui Dumnezeu care nu este în lumea văzută, ci în sufletul omului. Dreptcredincioșii au venit și l-au ascultat, dar n-au priceput nimic, fiindcă nu pricep decât ceea ce-și închipuie ei înșiși despre un Dumnezeu din afară. Ei vestesc aceste născociri ale lor și se miră că nimeni nu vrea să-i asculte. Ioan, în schimb, a vestit adevărul Împărăției lui Dumnezeu, care locuiește în inimile oamenilor, și de aceea a făcut mai mult decât toți ceilalți. El a făcut ca începând din vremea lui Legea, profeții și orice cinstire exterioară a lui Dumnezeu să fie de prisos. Începând din vremea în care învăța el a devenit limpede că Împărăția

---

1. Rus. от духа отца [*ot duha otța*], ceea ce poate fi tradus și în alte moduri, după cum se observă din diferitele ediții în alte limbi: *Vom Geiste als dem Vater* („de la Duhul ca Tată“ – trad. F.W. Ernst, Berlin, 1891), *Aus dem Vater-Geiste* („De la Duhul-Tată“ – trad. P. Lauterbach, Leipzig, 1892), *From the Spirit of the Father* („De la Duhul Tatălui“ – trad. neprecizat, Londra, 1896). Ținând seama că Tolstoi insistă, în această lucrare, că Dumnezeu este Duh (sau „Duhul“) și Izvor primar al tuturor lucrurilor, pare mai potrivită traducerea „de la Duhul-Tată“ (n. tr.).

lui Dumnezeu se află în sufletul omului. Începutul și sfârșitul tuturor lucrurilor odihnește în sufletul omului. Orice om, fără a ține seama de obârșia, cunoscută lui, dintr-un tată trupesc, în sânul unei mame trupești, este conștient că în el locuiește un Duh liber, rațional și independent de trup. Acest Duh nesfârșit, ce provine din Nesfârșire, este Izvorul primar al tuturor lucrurilor, fiind Cel pe care-l numim Dumnezeu. Îl cunoaștem doar în noi înșine. Acest Duh este obârșia vieții noastre și trebuie să-l punem mai presus de orice altceva; prin El trebuie să trăim. Făcând ca acest Duh să fie temeiul vieții, dobândim viața cea adevărată și nesfârșită. Acel Duh-Tată, care l-a trimis pe acest Duh în oameni, nu-l putea trimite pentru a-i înșela pe oameni, pentru ca oamenii, devenind conștienți de viața veșnică ce este în ei, să piardă această viață. Dacă în oameni este un Duh veșnic, trebuie să fie dat pentru ca oamenii să aibă în El viața veșnică. Și, de aceea, omul care-și recunoaște viața în acest Duh are viața cea fără sfârșit. În schimb, omul care nu-și recunoaște viața în acest Duh nu are viața. Oamenii pot alege ei înșiși: viață sau moarte. Viața este înrădăcinată în Duh, moartea, în trup. Viața Duhului este Binele, Lumina; viața trupului este răul, întunericul. A crede în Duhul înseamnă a săvârși faptele Binelui; a nu crede în El înseamnă a săvârși faptele răului. Binele este viața, răul, moartea. Pe Dumnezeu ca Creator din afară, ca Început al tuturor începuturilor, nu-l cunoaștem. Tot ce ne putem închipui despre El este aceea că El a semănat Duhul în oameni și, așa cum seamănă semănătorul, tot astfel l-a semănat și El peste tot, fără să aleagă pământul; iar sămânța ce cade pe pământ bun crește, pe când cea care cade pe pământ neroditor piere. Numai Duhul îi dă omului viața și depinde de om să o păstreze sau s-o piardă. Răul, pentru Duh, nu există. Răul este doar o aparență a vieții. Există doar viață și non-viață. Aceasta este reprezentarea întregii lumi a omului; pentru orice om însă, este recunoașterea Împărăției Cerurilor în sufletul său. Fiecare poate, după

voința lui, să intre sau nu în ea. Ca să intre în ea, este nevoie să creadă în viața Duhului. Cel ce crede în viața Duhului are viață veșnică."

*

Mt 11, 2. 3 Apoi au venit ucenicii lui Ioan, să-l întrebe pe Isus dacă El este cel despre care vorbise Ioan, dacă El deschide Împărăția lui Dumnezeu și-i înnoiește pe oameni în Duhul.

4 Isus a răspuns și a spus: „Priviți și auziți și povestiți-i lui Ioan dacă Împărăția lui Dumnezeu a început și dacă oamenii se înnoiesc în Duhul. Povestiți-i cum vestesc Eu Împărăția lui Dumnezeu.

5 În profeții se spune că atunci când va începe Împărăția lui Dumnezeu toți oamenii vor fi fericiți. Or, așa să-i spuneți, dar, că Împărăția lui Dumnezeu de care vorbesc Eu este în așa fel încât toți săracii vor fi fericiți prin ea

6 și că oricine mă înțelege va fi fericit."

7 Iar după ce Isus i-a lăsat pe ucenicii lui Ioan, a început să vorbească înaintea poporului despre ce fel de Împărăție a lui Dumnezeu vestește Ioan. A zis deci: „Când v-ați dus la Ioan, în pustiu, ca să fiți curățiți, ce v-ați dus să vedeți? Și dreptcredincioșii învățați în ale Legii s-au dus acolo, dar n-au înțeles ce vestea el și chiar l-au disprețuit.

16 Acest neam al cărturarilor dreptcredincioși socotește adevăr doar ce născocesc ei înșiși și ce află unul de la altul, fiind valabilă pentru ei doar acea Lege pe care au născocit-o ei înșiși.

18 Însă ce a spus Ioan și ce spun Eu, ei aud și nu înțeleg. Din ceea ce a spus Ioan au înțeles doar că el postește în pustiu și zic că Dumnezeu este în el.

19 Din ceea ce spun eu au înțeles doar că Eu nu postesc și zic: mănâncă și bea cu vameșii și cu desfrânații – deci este prietenul lor.

17 Ei sunt asemenea copiilor pe uliță: sporovăiesc între ei și se miră că nimeni nu-i ascultă.

Iar înțelepciunea lor se va vădi din faptele lor. 19

Dacă ați vrea să vedeți un om îmbrăcat în haine scumpe, 8
știți că asemenea oameni locuiesc în palate.

Deci ce ați văzut în pustiu? Credeți că vă duceți acolo fiindcă 9
Ioan este un profet asemenea celorlalți profeți? Să nu credeți aceasta; Ioan n-a fost un profet asemenea celorlalți. El a fost mai mult decât toți profeții. Aceștia au profețit ceea ce poate fi, dar el le-a vestit oamenilor ceea ce este: Împărăția lui Dumnezeu, care era și este pe pământ.

Adevăr vă spun: nu s-a născut om care să fie mai mare decât 11
Ioan. El a vestit Împărăția lui Dumnezeu pe pământ și, de aceea, este mai presus de toți.

Legea și Profeții – de toate acestea era nevoie până la Ioan. Lc 16, 16
Începând de la Ioan însă, și până în vremea aceasta, se vestește că Împărăția lui Dumnezeu este pe pământ și că cel care se străduiește pentru ea va și intra în aceasta."

Și au venit dreptcredincioșii la Isus și au început să-l întrebe 20
cum și când va veni Împărăția lui Dumnezeu. Iar El le-a răspuns: „Împărăția lui Dumnezeu pe care o propovăduiesc Eu nu este așa cum au vestit-o profeții de mai înainte. Aceștia au spus că Dumnezeu s-ar arăta sub diferite semne exterioare, Eu însă vorbesc de o Împărăție a lui Dumnezeu ce nu poate fi văzută cu ochii.

Iar dacă ei vă spun: «Iată, acolo a venit, acolo vine» sau «Iată, Lc 17, 23
aici este», să nu-i credeți. Împărăția lui Dumnezeu nu este în timp sau în vreun loc.

Este ca un trăsnet, aici și acolo și pretutindeni. 24

Și nu are nici timp, nici loc, căci Împărăția lui Dumnezeu 21
pe care o vestesc Eu este în voi."

Apoi a venit un dreptcredincios, unul dintre întâi-stătătorii In 3, 1. 2
iudei, pe nume Nicodim, în timpul nopții la Isus și a zis: „Tu spui că ar trebui să nu sfințim sâmbăta, să nu ținem prescripțiile privitoare la spălări, să nu aducem jertfe și să nu postim – vrei să dărâmi Templul, spui despre Dumnezeu că este Duh, iar

despre Împărăția lui Dumnezeu spui că este în noi. Or, ce fel de Împărăție a lui Dumnezeu este aceasta?“

3 Iar Isus i-a răspuns: „Înțelege dar că, dacă un om se naște din cer, trebuie să fie ceva ceresc în el.“

4 Nicodim n-a înțeles aceste cuvinte și a spus: „Cum poate un om, dacă s-a născut din trupul tatălui său și a îmbătrânit, să se întoarcă din nou în trupul mamei și să se nască din nou?“

5 Iar Isus i-a răspuns: „Înțelege totuși ce spun! Eu spun că omul nu se naște doar din trup, ci și din Duhul, și de aceea orice om vine din trup și din Duhul, și de aceea poate Împărăția lui Dumnezeu să fie în el.

6 Din trup vine trup. Din trup nu se poate naște un Duh; numai din Duh poate veni Duhul.

8 Duhul este ceea ce trăiește în tine, mai precis trăiește liber și rațional ceva al cărui început și sfârșit nu-l cunoști și pe care orice om îl simte în sine.

7 Așadar, de ce te miri că ți-am spus că trebuie să ne naștem din cer?“

9 Nicodim a spus: „Și totuși nu cred că poate fi astfel.“

10 Atunci i-a spus Isus: „Ce fel de învățător ești deci, dacă nu înțelegi aceasta?

11 Înțelege că nu sunt lucruri de înaltă înțelepciune cele pe care le înfățișez; Eu înfățișez doar ceea ce știm noi toți, propovăduiesc doar ceea ce vedem noi toți.

12 Cum vrei să crezi în ceea ce este în cer, dacă nu crezi în ceea ce este pe pământ și în tine însuți?

13 Într-adevăr, în cer n-a fost nimeni, dar pe pământ este omul care a coborât din cer, fiind el însuși ceresc de fel.

15 Și tocmai acest Fiu al cerului trebuie înălțat în om, pentru ca fiecare să creadă în El și să nu piară, ci să aibă viața cerească.

16 Căci nu spre pieirea omului, ci spre mântuirea lui i l-a dat Dumnezeu omului pe Fiul său, care este seamănul lui

Dumnezeu însuși. Tocmai de aceea i l-a dat, pentru ca fiecare să creadă în El și să nu piară, ci să aibă viața veșnică.

Căci nu de aceea l-a zămislit pe Fiul său – viața în lumea oa- 17
menilor –, ca lumea oamenilor să fie nimicită, ci l-a zămislit pe Fiul său – viața – pentru ca lumea oamenilor să fie vie prin El.

Cel ce recunoaște viața în El, acela nu moare, iar cel ce nu 18
recunoaște viața în El, acela se aruncă singur la pieire, căci nu zidește pe temelia care este viața.

Dezbinarea (moartea) stă în aceea că viața a venit în lume, 19
dar oamenii înșiși se îndepărtează de viață. Lumina este viața oamenilor, iar Lumina a venit în lume, dar oamenii au pus întunericul înaintea Luminii și nu merg spre Lumină.

De aceea, cel ce face rău nu merge spre Lumină, așa încât 20
faptele lui sunt nevăzute; acesta își răpește singur viața.

Dar cel ce trăiește în adevăr, acela merge spre Lumină, așa 21
încât faptele lui sunt văzute; iar acesta are viața și trăiește în unire cu Dumnezeu.

Împărăția lui Dumnezeu nu trebuie înțeleasă așa cum gândiți voi, și anume că, pentru toți oamenii, Împărăția lui Dumnezeu va veni într-o anumită vreme și într-un anumit loc, ci astfel încât, pretutindeni în lumea întreagă și în toată vremea, o parte a oamenilor, adică cei care cred în Fiul cerului din om, devin copii ai Împărăției, iar o altă parte, adică cei care nu cred în El, pier. Tatăl acelui Duh care este în om este doar Tatăl celor care se mărturisesc drept fii ai săi. Și, de aceea, pentru El există doar cei care au păstrat în ei ceea ce le-a dat."

Iar apoi a început Isus să înfățișeze poporului ce este Îm- Mt 13, 3
părăția lui Dumnezeu, arătându-le în parabole. El a spus: „Duhul-Tată seamănă în lume viața cunoașterii, așa cum un țăran își seamănă sământa pe câmp.

El seamănă pe tot câmpul, fără să cerceteze unde cade fie- 4
care bob. Și iată, o parte din boabe cad pe drum, vin păsările și le ciugulesc.

5 Iar altă parte cad pe pământ pietros, iar aici, ce-i drept, răsar, dar se veștejesc îndată, fiindcă nu-și pot prinde rădăcinile nicăieri.

7 Și încă altă parte cad printre spini, iar spinii înăbușă grâul, care are spice, dar sunt mici și slabe.

8 Iar încă o parte din boabe cad pe pământ bun, acestea răsar și precumpănesc pentru boabele pierdute, se înalță vioi și dau spice pline, unul aducând rod de o sută de ori, altul de șaizeci, al treilea de treizeci.

Așa și Dumnezeu a semănat Duhul printre oameni: într-unul se pierde, iar în altul rodește de o sută de ori. Tocmai aceștia alcătuiesc Împărăția lui Dumnezeu.

Mc 4, 25 Astfel, Împărăția lui Dumnezeu nu este defel cum gândiți, și anume că Dumnezeu va veni să domnească peste voi. Dumnezeu doar a semănat Duhul, dar Împărăția lui Dumnezeu va fi în aceia care-l păstrează.

27 Dumnezeu nu stăpânește asupra oamenilor, ci, asemenea unui țăran, seamănă sămânța pe pământ și nu se mai gândește la aceasta.

28 Boabele singure răsar și cresc, încep să înverzească, iar din ele cresc vlăstari și spice și grâu nou.

29 Și abia când vine vremea, Stăpânul câmpului trimite secerătorul să culeagă recolta. Așa și Dumnezeu l-a dat lumii pe Fiul său – Duhul –, și Duhul singur crește în lume, iar fiii Duhului alcătuiesc Împărăția lui Dumnezeu.

Mt 13, 33 Este asemenea unei femei care pune plămadă în covată, o amestecă în făină și apoi nu mai frământă, ci lasă făina să dospească singură și să crească.

Atâta vreme cât oamenii trăiesc, Dumnezeu nu se amestecă în viața lor. El a trimis Duhul în lume, iar Duhul însuși trăiește în oameni, iar oamenii care se mărturisesc fii ai Duhului alcătuiesc Împărăția lui Dumnezeu. Pentru Duhul nu există nici

moarte, nici rău. Moartea și răul sunt pentru trup, dar nu pentru Duh.

Împărăția lui Dumnezeu se mai poate asemui și cu aceasta: 24
un țăran a semănat sământă bună în ogorul său. Țăranul este Duhul-Tată; ogorul este lumea; semințele bune sunt fiii Împărăției lui Dumnezeu.

Și iată, stăpânul ogorului s-a întins să doarmă, a venit duș- 25
manul său și a semănat neghină pe câmp. Dușmanul este patima, iar neghina sunt fiii patimii.

Atunci au venit slujitorii la stăpânul ogorului și au spus: «Oare 27
tu ai semănat semințe rele? Pe ogorul tău a răsărit mulțime de neghină. Trimite-ne s-o adunăm.»

Stăpânul ogorului însă a spus: «Nu este nevoie; căci dacă 29
începeți să adunați neghina, veți rupe și grâul.

Lăsați-le pe amândouă să crească laolaltă. Când vine seceri- 30
șul, le voi porunci secerătorilor să despartă neghina, iar eu o voi arde, dar grâul îl voi aduna în hambar.»

Secerișul este sfârșitul vieții omului, iar secerătorii sunt puterile cerești. Neghina va fi arsă, iar grâul va fi curățit și adunat. Astfel și la sfârșitul vieții, va trece tot ce era o amăgire a vremii și va rămâne doar viața cea adevărată, viața în Duhul. Pentru Duhul-Tată nu există rău. Duhul păstrează ce are nevoie, iar ce nu vine de la El, pentru El nu există.

Împărăția lui Dumnezeu este ca un năvod. Năvodul este 47
aruncat în mare și prinde tot felul de pești.

Iar când este tras afară, sunt despărțiți cei nefolositori 48
și aruncați înapoi în mare. Așa va fi și la sfârșitul timpurilor: puterea cerească va pune deoparte cele bune și va arunca cele rele."

Și când a încetat să vorbească, s-au apropiat ucenicii săi și 10
au întrebat: „Cum trebuie înțelese aceste parabole?"

Iar El le-a spus: „Aceste parabole trebuie înțelese în două 11
feluri. Eu spun toate aceste parabole fiindcă sunt unii care, ca

și voi, ucenicii mei, înțeleg că Împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul fiecărui om și pricep cum se poate ajunge în ea. Alții, dimpotrivă, nu pricep – ei privesc fără să vadă și aud fără să înțeleagă.

15 Aceasta fiindcă inima lor este învârtoșată. Astfel, Eu spun aceste parabole în două feluri, atât pentru unii, cât și pentru alții. Unora le vorbesc despre Dumnezeu și despre ce este, de fapt, Împărăția lui Dumnezeu, iar ei pot înțelege. Așa vă vorbesc vouă despre ce este Împărăția lui Dumnezeu pentru voi – acea Împărăție dinlăuntrul vostru.

18 Astfel, voi ascultați parabola semănătorului și o înțelegeți. Pentru voi, această parabolă are următorul înțeles:

19 Cel care a înțeles sensul Împărăției lui Dumnezeu, dar nu l-a primit în inima sa, la el vine răul și zădărnicește semănătura; aceasta este sămânța care a căzut pe drum.

20 Sămânța care a căzut pe pământ pietros este cel gata să primească [Împărăția] îndată, cu bucurie.

21 Dar nu poate prinde rădăcini și crește doar pentru o vreme; apoi vine încercarea și prigoana din cauza Împărăției și dă imediat înapoi.

22 Sămânța care a căzut între spini este cel care a înțeles sensul Împărăției, dar grijile lumii și dorința de bogăție înăbușă adevărul în el și nu aduce nici un rod.

23 Iar, în sfârșit, sămânța care a căzut pe pământ bun este cel care a înțeles sensul Împărăției și l-a primit în inima lui; acesta aduce rod, care de o sută de ori, care de șaizeci și care de treizeci.

12 Celui în stare să stăruie i se va da mult, iar celui care nu stăruie i se vor lua și cele din urmă.

Lc 8, 18 De aceea, luați seama cum înțelegeți parabolele. Înțelegeți-le astfel încât să nu vă aducă amăgiri, nici necazuri și nici griji, ci încât să aduceți rod – de treizeci de ori, de șaizeci și de o sută.

Împărăția Cerurilor crește în suflet din nimic, însă dă totul. Mt 13, 31
Este asemenea seminței de mesteacăn, cea mai mică dintre toate semințele[1]; dar când aceasta crește, se face mai mare decât toți pomii, iar păsările cerului își fac cuiburi în el."

---

1. În textul biblic se vorbește despre „sămânța de muștar". Autorul adaptează la realitatea cunoscută cititorilor ruși din secolul al XIX-lea diferite denumiri ce apar în Noul Testament, referitoare la instituții, ocupații și măsuri, sau chiar de arbori și plante, ca în acest caz (n. tr.).

CAPITOLUL AL PATRULEA

ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU

De aceea, voința Tatălui este viața și mântuirea tuturor oamenilor
(„Vie Împărăția ta")

CUPRINS

Isus s-a milostivit de oameni, fiindcă ei n-au cunoscut adevărata mântuire, iar El i-a învățat. El a spus: „Fericiți cei care n-au parte de avere și de cinstire și nu se îngrijesc de astfel de lucruri; nefericiți sunt însă cei ce caută bogăție și cinstire, fiindcă cei săraci și asupriți sunt în voința Tatălui, în timp ce cei bogați și slăviți cerșesc răsplată numai de la oameni, în această viață vremelnică. Pentru a împlini voința Tatălui, nu trebuie să ne temem să fim săraci și disprețuiți, ci, dimpotrivă, să ne bucurăm că le arătăm oamenilor pe ce se întemeiază adevărata mântuire."

Pentru a împlini voința Tatălui, care le dă tuturor oamenilor viață și mântuire, este nevoie să împlinim cinci porunci.

Porunca întâi. Să nu rănim pe nimeni și să ne purtăm astfel încât să nu trezim răul în nimeni, căci din rău izvorăște rău.

Porunca a doua. Să nu cultivăm plăcerile trupești cu femei și să nu părăsim femeia cu care am trăit trupește, căci părăsirea femeilor și schimbarea lor pricinuiește tot desfrâul în lume.

Porunca a treia. Să nu jurăm niciodată, fiindcă nu putem făgădui nimic, dat fiind că omul este cu totul în puterea Tatălui, iar jurămintele sunt folosite în lucruri rele.

Porunca a patra. Să nu ne împotrivim răului, să suportăm toate jignirile și să facem încă și mai mult decât ne cer oamenii; să nu fim judecători și să nu avem pricină cu nimeni, căci omul însuși este plin de greșeli și nu-i poate învăța pe alții. Când omul se răzbună, doar îi învață pe alții să se răzbune.

Porunca a cincea. Să nu facem deosebire între ai noștri și străini, căci toți oamenii sunt copiii aceluiași Tată.

Aceste cinci porunci trebuie urmate nu pentru a culege laude de la oameni, ci pentru sine, pentru propria mântuire și, de aceea, nu este nevoie nici să ne rugăm, nici să postim. Să ne rugăm nu avem nevoie fiindcă Tatăl știe tot ce are nevoie omul. Nici nu avem nimic să-i cerem, ci doar să avem grijă să trăim după voința Tatălui. Voința Tatălui însă constă în a nu nutri răutate față de nimeni. Să postim nu avem nevoie fiindcă oamenii postesc doar pentru a fi lăudați de ceilalți oameni; de lauda oamenilor însă trebuie să ne ferim. Dacă ne îngrijim de lucrurile trupești, nu ne mai putem îngriji de Împărăția Cerurilor. Omul va trăi chiar fără să se îngrijească de hrană și veșminte. De un singur lucru trebuie să ne îngrijim, și anume să trăim în orice ceas după voința Tatălui. Tatăl le dă copiilor cele trebuincioase. Să dorim doar puterea Duhului, pe care o dă Tatăl. Cele cinci porunci hotărăsc calea spre Împărăția Cerurilor. Doar această cale îngustă duce spre viața veșnică. Învățătorii mincinoși, acești lupi în piele de oaie, se străduiesc în toată vremea să-i abată pe oameni de la această cale; față de ei trebuie să fim cu băgare de seamă. Îi putem recunoaște pe învățătorii mincinoși întotdeauna prin aceea că îndeamnă la rău în numele binelui. Dacă propovăduiesc fapte de silnicie și omoruri, sunt învățători mincinoși. După faptele la săvârșirea cărora îndeamnă îi putem recunoaște. Nu cel care cheamă numele lui Dumnezeu împlinește voința Tatălui, ci cel care săvârșește fapte bune. Astfel că cel care împlinește aceste cinci porunci va avea o viață sigură și de neclintit, pe care nimeni nu i-o va putea răpi; dimpotrivă, cel care nu împlinește aceste porunci va avea o viață îndoielnică, ce i se poate lesne răpi, astfel încât să nu-i mai rămână nimic. Învățătura lui Isus este uimitoare și atrăgătoare pentru tot poporul fiindcă-i socotește pe toți oamenii liberi. Învățătura lui Isus era o împlinire a profețiilor lui Isaia despre Alesul lui

Dumnezeu care a adus oamenilor Lumina, a învins răul și a ajutat adevărul să învingă prin blândețe, smerenie și bunătate, și nu prin silnicie.

*

Mt 9, 35 Și străbătea Isus cetățile și satele și-i învăța pe toți fericirea împlinirii voinței Tatălui.

36 Isus se milostivea de oameni, fiindcă aceștia pier fără să știe în ce constă viața cea adevărată și se chinuie singuri fără să știe de ce, asemenea oilor pierdute fără păstori.

Mt 5, 1 Odată s-a adunat în jurul lui Isus mulțime de popor să-i asculte învățătura, iar El s-a urcat pe un munte și s-a așezat. Ucenicii săi îl înconjurau.

2 Iar Isus a început să învețe în ce constă voința Tatălui.

Lc 6, 21 El a spus: „Fericiți sunt cei săraci și fără patrie, căci ei sunt în voința Tatălui. Chiar dacă flămânzesc o vreme, totuși ei se vor sătura; chiar dacă o vreme jelesc și plâng, totuși vor afla mângâiere.

22 Dacă oamenii îi disprețuiesc, îi țin departe de ei și-i gonesc dintr-un loc în altul,

23 pot să se bucure de acest lucru, căci oamenii lui Dumnezeu au fost mereu izgoniți astfel și vor dobândi răsplată cerească.

24 Dar vai bogaților, căci ei au primit deja tot ce doreau și nu vor mai primi nimic în plus.

25 Acum sunt mulțumiți, dar vor suferi de foame; acum sunt veseli, dar vor fi triști.

26 Dacă oamenii îi cinstesc – vai lor, căci oamenii doar pe fățarnici îi cinstesc. Fericiți sunt cei săraci și fără patrie, dar fericiți doar dacă sunt săraci nu doar după înfățișare, ci și după suflet, așa cum sarea este bună doar dacă nu se aseamănă cu sarea doar după înfățișare, ci dacă este și sărată.

Mt 5, 13 Astfel, și voi, săraci și fără patrie, sunteți învățătorii lumii; sunteți fericiți fiindcă știți că adevărata fericire stă în aceea că

sunteți fără patrie și săraci. Dar dacă totuși sunteți săraci doar după înfățișare, atunci sunteți ca o sare nesărată, care nu e bună de nimic.

Voi sunteți lumina lumii; de aceea, nu vă ascundeți lumina, 14
ci arătați-o oamenilor.

Într-adevăr, cei care aprind o lumină n-o pun sub scaun, ci, 15
dimpotrivă, pe masă, ca să-i lumineze pe toți cei care sunt în odaie.

Astfel, nici voi să nu vă ascundeți lumina, ci s-o arătați prin 16
faptele voastre, anume așa încât oamenii să vadă, să cunoască adevărul și, văzându-vă faptele bune, să-l înțeleagă și pe Tatăl vostru ceresc.

Nu vă gândiți că Eu vă eliberez de Lege. Eu nu învăț elibe- 17
rarea de Lege, ci învăț împlinirea Legii veșnice.

Atâta vreme cât sunt oameni sub soare, este și o Lege veșnică. 18
Abia atunci nu va mai fi Lege, când oamenii vor împlini de la sine totul după Legea veșnică. Iar poruncile acestei Legi veșnice sunt cele pe care vi le dau Eu.

Iar dacă cineva se eliberează doar de una dintre aceste scurte 19
legi sau îi învață pe alții că s-ar putea elibera de ele, acesta va fi cel din urmă în Împărăția Cerurilor; dar cel care împlinește aceste legi și-i învață pe alții să le împlinească, acela va fi mare în Împărăția Cerurilor.

Căci dacă virtutea voastră nu va fi mai mare decât virtutea 20
cărturarilor dreptcredincioși, cu adevărat nu veți avea parte de Împărăția Cerurilor.

Acestea sunt poruncile:

Porunca întâi. În Legea veche se spune: «Să nu ucizi. Dar Mt 5, 21
dacă cineva ucide pe un altul, trebuie să fie judecat.»

Dar Eu vă spun că oricine merită să fie judecat dacă se mânie 22
pe fratele său. Și mai vinovat este cel care-i spune fratelui său o vorbă de ocară.

23 Așadar, dacă vrei să te rogi lui Dumnezeu, atunci amintește-ți mai întâi dacă nu este vreun om care are ceva împotriva ta.

24 Iar dacă-ți vine în minte că un singur om poate socoti că a fost vătămat de tine, atunci lasă rugăciunea și grăbește-te mai întâi să te împaci cu fratele tău, iar apoi te poți ruga. Aflați că Dumnezeu nu are nevoie nici de jertfă, nici de rugăciuni, ci de pace, bună-înțelegere și iubirea voastră reciprocă și că nu puteți nici să vă rugați, nici să vă gândiți la Dumnezeu dacă este chiar un singur om cu care nu sunteți uniți în iubire.

Porunca întâi sună deci astfel: Nu vă mâniați și nu vă certați; dar dacă v-ați certat, atunci împăcați-vă și purtați-vă în așa fel încât nici un om să nu vă poarte ranchiună.

Mt 5, 27 *Porunca a doua*. În Legea veche se spune: «Să nu săvârșești adulter, iar dacă-ți lași femeia, atunci dă-i carte de despărțire.» Eu însă spun că doar dacă afli plăcere în frumusețea femeii, deja săvârșești adulter. Orice desfrâu îndreaptă sufletul spre pieire și, de aceea, este mai bine să renunți la plăcerea trupească decât să-ți pierzi viața.

19, 9 Dacă-ți lași femeia, atunci nu ești doar tu desfrânat, ci îți împingi și femeia în brațele desfrâului, ca și pe cei care se leagă de ea.

Porunca a doua sună deci astfel: Să nu crezi că iubirea față de femeie este ceva bun. Nu privi femeile cu plăcere, ci trăiește cu cea cu care ai intrat în legătură și n-o părăsi.

Mt 5, 33 *Porunca a treia*. În Legea veche se spune: «Să nu rostești numele Domnului Dumnezeului tău în zadar și să nu-l iei pe Dumnezeul tău ca martor la minciună.» Iar în Lev 19, 12: «Să nu necinstești numele Dumnezeului tău și să nu juri pe numele meu în lucruri neadevărate, ca să nu-l pângăriți pe Dumnezeul vostru.» Eu însă vă spun că orice jurământ este o pângărire a lui Dumnezeu și, de aceea, nu jurați deloc.

34 Omul nu poate făgădui nimic, căci este cu totul în puterea lui Dumnezeu. Nu poate nici măcar un fir de păr cărunt să-l

schimbe într-unul negru; cum poate să jure mai înainte că va face una sau alta, chemându-l pe Dumnezeu ca martor?

Orice jurământ este o pângărire a lui Dumnezeu, căci dacă 36
omul ajunge în situația de a face un jurământ care este împotriva voinței lui Dumnezeu, atunci reiese că a făgăduit să facă ceva împotriva voinței lui. De aceea, orice jurământ este rău.

Iar dacă ești întrebat ceva, atunci spune «da» dacă este «da» 37
și «nu» dacă este «nu»; orice mai adaugi în plus va fi de la rău.

Așadar, porunca a treia sună astfel: Nu depune în fața nimănui, în nici o privință, vreun jurământ. Spune «da» dacă vrei să spui «da» și «nu» dacă vrei să spui «nu»; și să știi că orice jurământ este rău.

Porunca a patra. În Legea veche se spune (Ex 21, 22): «Dacă Mt 5, 38
cineva ucide un suflet, trebuie să dea înapoi suflet pentru suflet, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mână pentru mână, bou pentru bou, slujitor pentru slujitor și tot astfel.»

Eu însă vă spun: Nu luptați împotriva răului cu rău și nu 39
numai să nu luați, ca să se facă dreptate, bou pentru bou, slujitor pentru slujitor, suflet pentru suflet, ci nu vă împotriviți răului deloc.

Dacă cineva, ca să se facă dreptate, vrea să-ți ia un bou, atunci 40
mai dă-i încă unul în plus; dacă cineva vrea să-ți ia haina, dă-i și cămașa, iar dacă cineva îți scoate un dinte dintr-o parte, întoarce-i și cealaltă parte.

Dacă ești silit să faci o zi de muncă pentru alții, fă două. 41

Dacă ți se ia ce-i al tău, dă-l. Dacă nu ți se dau banii, nu-i Lc 6, 30
cere și, de aceea:

nu judecați, nu căutați pricină, nu pedepsiți și nici voi nu 37
veți fi judecați și nici pedepsiți. Iertați-le tuturor și vi se va iertа și vouă, căci dacă-i veți judeca pe oameni, și ei vă vor judeca pe voi.

Nu vă este îngăduit să judecați, fiindcă sunteți cu toții oa- Mt 7, 1
meni orbi și nu vedeți adevărul.

3 Cum vrei să vezi, cu ochii plini de praf, firul de praf din ochiul fratelui tău? Mai întâi trebuie să-ți speli tu ochii; și cine are ochi curați?

Lc 6, 39 Oare orbul îl poate călăuzi pe orb? Amândoi vor cădea în groapă. Așa este și cu cei care judecă și pedepsesc: sunt ei înșiși orbi și vor să-i călăuzească pe orbi.

40 Oamenii care judecă și osândesc la pedepse silnice – răniri, mutilări, ucideri – vor să dea învățătură altora. Ce altceva poate ieși din învățătura lor decât un singur lucru, și anume că învățăcelul învață de la învățător și va fi asemenea acestuia? Ce va face când a terminat de învățat? Exact același lucru pe care-l face învățătorul: fapte silnice și omucideri.

Mt 7, 6 Nu socotiți că la judecători veți afla dreptate. A-ți face iubirea de dreptate să atârne de judecători omenești este același lucru cu a arunca perle scumpe porcilor; aceștia le vor călca în picioare și le vor sparge.

Așadar, porunca a patra sună astfel: Oricât de multă nedreptate ți s-ar putea face, nu te împotrivi răului, nu judeca și nu căuta pricină; nu învinui și nu pedepsi.

Mt 5, 43 *Porunca a cincea*. În Legea veche se spune: «Să faci bine celor din poporul tău și rău străinilor.»

44 Eu însă vă spun: nu-i iubiți doar pe frații de un neam cu voi, ci și pe oamenii de neam străin. Chiar dacă străinii vă urăsc, chiar dacă vă asupresc și vă fac rău – lăudați-i și faceți-le bine.

Lc 6, 32. 33 Dacă sunteți buni numai față de frații de un neam cu voi, astfel sunt și ceilalți buni numai față de frații de un neam cu ei și de aici se nasc războaiele. Fiți față de toate popoarele la fel de buni și atunci veți fi fiii Tatălui. Toți oamenii sunt copiii lui, prin urmare sunt toți frații voștri.

Așadar, porunca a cincea sună astfel: Față de popoarele străine purtați-vă, după cum v-am spus, tot astfel cum trebuie să vă purtați între voi. Pentru Tatăl tuturor oamenilor nu sunt nici diferite popoare, nici diferite împărății: cu toții sunt frați,

cu toții fiii aceluiași Tată. Nu faceți nici o deosebire între oameni după popoare și împărății.

Astfel, luați seama deci:

1. Nu vă mâniați și trăiți în pace cu toți.

2. Nu căutați desfătare în plăcerile trupești.

3. Nu jurați nimănui, în nici o privință.

4. Nu vă împotriviți răului, nu judecați și nu dați în judecată.

5. Nu faceți deosebire între diferitele popoare și iubiți-i pe străini tot astfel ca pe frații de același neam cu voi.

Toate aceste porunci sunt unite într-una: tot ce vreți să vă Mt 7, 12
facă oamenii faceți-le și voi lor.

Nu împliniți aceste porunci de dragul laudei omenești. Dar Mt 6, 1
dacă nu vă purtați astfel din cauza oamenilor, atunci veți avea
parte de răsplată de la Tatăl vostru ceresc.

Așadar, dacă le faci bine oamenilor, nu trâmbița acest lucru 2
înaintea oamenilor: așa se poartă fățarnicii, pentru ca oamenii
să-i preamărească. Ei primesc ceea ce-și doresc.

Iar dacă le faci bine oamenilor, fă astfel încât să nu vadă 3
nimeni, astfel încât mâna stângă să nu știe ce face dreapta.

Și Tatăl tău va vedea și-ți va da ce ai nevoie. 4

Iar dacă vrei să te rogi, nu face asemenea fățarnicilor când 5
se roagă. Fățarnicilor le place să se roage în biserici, în văzul
lumii. O fac pentru oameni și tot de la oameni primesc ce doresc.

Ci, dacă vrei să te rogi, du-te undeva unde nu te vede nimeni 6
și roagă-te Tatălui tău, Duhului, iar Tatăl tău va vedea ce este
în sufletul tău și-ți va da ceea ce-ți dorești în Duhul.

Dacă te rogi, nu pălăvrăgi cu limba, ca fățarnicii. 7

Tatăl tău știe ce ai nevoie înainte să deschizi gura. 8

Rugați-vă deci doar astfel: Tatăl nostru, fără de început și 9
fără de sfârșit, asemenea cerului, fie ca doar Ființa ta să fie sfântă;
fie ca doar puterea ta să existe, astfel ca voința ta să se împlinească pe pământ, fără început și fără de sfârșit. Dă-mi hrana

vieții în prezent. Șterge-mi greșelile de mai înainte și nimicește-le, așa cum șterg și eu toate greșelile fraților mei și le nimicesc, ca să nu cad în ispită și să fiu răscumpărat de rău, căci a ta este puterea și forța și a ta este hotărârea.

Mc 11, 25 Când vă rugați, înainte de toate, nu nutriți rele împotriva nimănui.

26 Dacă nu le iertați oamenilor nedreptatea, nici Tatăl nu vă va ierta nedreptatea voastră.

Mt 6, 16 Când postiți, faceți-o fără să le arătați oamenilor; căci astfel fac fățarnicii, ca oamenii să vadă și să-i laude. Iar oamenii îi laudă și ei primesc ceea ce-și doresc.

17–18 Tu însă nu face astfel, ci dacă suferi în nevoi, umblă cu chipul luminos, ca oamenii să nu vadă; iar Tatăl tău va vedea și-ți va da ce ai nevoie.

19 Nu vă adunați provizii pe pământ. Pe pământ rod viermii, rugina le mănâncă și hoții le fură. Dimpotrivă, adunați-vă comori cerești.

20 Comorile cerești nu pot fi roase de viermi, nici mâncate de rugină, nici furate de hoți.

21 Unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

22 Lumina trupului este inima;

23 dacă ochiul tău este întunecat, atunci întregul trup va fi în întuneric. Dar dacă lumina inimii tale este întunecată, atunci întregul suflet va fi în întuneric.

24 Nu se poate sluji în același timp la doi stăpâni: pentru unul o vei face drept, pentru celălalt, nu. Nu se poate sluji lui Dumnezeu și trupului. Fie vei lucra pentru viața pământească, fie pentru Dumnezeu.

25 De aceea, nu vă faceți griji pentru ce veți mânca sau bea, sau cu ce vă veți îmbrăca. Într-adevăr, viața este mai importantă decât mâncarea și îmbrăcămintea, și totuși Dumnezeu v-a dat-o.

26 Priviți făpturile lui Dumnezeu, priviți păsările. Ele nu seamănă, nici nu culeg recolta, nici nu adună în hambare, iar cu

toate acestea, Dumnezeu le hrănește. Înaintea lui Dumnezeu, omul nu este mai rău decât păsările. Dacă Dumnezeu i-a dat omului viața, atunci va fi în stare și să-l hrănească.

Știți deja singuri că, oricât v-ați strădui, nu puteți totuși să 27
dobândiți nimic pentru voi. Nici măcar cu un ceas nu vă puteți lungi viața.

Și pentru ce ar trebui să vă îngrijiți de veșminte? Florile câm- 28
pului nu muncesc și nu torc.

Și totuși sunt atât de frumos împodobite, că nici Solomon, 29
în strălucirea lui, n-a fost vreodată atât de minunat împodobit.

Așadar, dacă Dumnezeu a împodobit atât de frumos iarba, 30
care astăzi crește, iar mâine se tunde, ce reiese de aici? Oare nu vă va îmbrăca și pe voi?

Nu vă îngrijorați și nu vă frământați; nu spuneți: «trebuie 31
să ne gândim ce vom mânca și cu ce ne vom îmbrăca».

Asemenea trebuințe au toți oamenii, iar Dumnezeu cunoaște 32
aceste trebuințe ale voastre.

Așadar, nu vă îngrijiți pentru viitor. Trăiți în ziua de azi. În- 33
grijiți-vă doar să fiți în voința Tatălui. Năzuiți doar spre singurul lucru important, iar tot restul va veni de la sine. Străduiți-vă doar să fiți în voința Tatălui.

Nu vă faceți griji pentru viitor. Când viitorul va fi aici, va fi 34
vremea să vă îngrijiți.

Cereți și vi se va da, căutați și veți găsi, bateți și vi se va des- Lc 11, 9
chide.

Sau este oare vreun tată care i-ar da fiului său piatră în loc Mt 7, 9. 10
de pâine sau un șarpe în loc de pește?

Dacă, așadar, noi, oameni răi, știm să le dăm copiilor noștri 12
ce au nevoie, cum nu vă va da Tatăl vostru din ceruri ceea ce aveți nevoie cu adevărat dacă-i cereți? Cereți și Tatăl cel ceresc le va da viața Duhului celor care-i cer.

Îngustă este calea spre viață, dar intrați în ea doar pe această 13
cale îngustă. Este o singură intrare în viață. Este strâmtă și

îngustă. De jur împrejur însă câmpul este întins și larg, dar duce la pieire.

14 Doar calea cea îngustă duce la viață și doar puțini o află.

Lc 12, 32 Dar nu te teme, turmă mică! Tatăl a statornicit Împărăția pentru tine.

Mt 7, 15 Păziți-vă doar de profeții și învățătorii mincinoși; aceștia vin la voi în piele de oaie, pe dinăuntru însă sunt lupi fioroși.

16 După roadele pe care le dau îi veți cunoaște. Nu se culeg struguri din spini și nici mere din ciulini.

17 Un pom bun aduce și roade bune. Un pom rău, dimpotrivă, aduce roade rele.

Lc 6, 45 Un om bun scoate tot binele din inima lui bună. Dar un om rău scoate, din inima lui rea, tot răul; căci din ceea ce umple inima vorbește gura. De aceea, dacă vin la voi învățători ce vă învață să le faceți altor oameni ceea ce pentru voi înșivă este rău – cum ar fi silnicii, ucideri și războaie –, atunci știți că acești învățători sunt învățători mincinoși.

Mt 7, 21 Nu cel care spune «Doamne! Doamne!» va intra în Împărăția Cerurilor, ci cel care împlinește voința Tatălui ceresc.

22 Vor spune: «Doamne, Doamne! Am învățat după învățătura ta și după învățătura ta am izgonit răul.»

23 Eu însă îi tăgăduiesc și le spun: «Nu, niciodată nu v-am cunoscut și nu vă cunosc. Plecați de la mine, cei care săvârșiți fărădelegea.»

24 Și oricine a ascultat poruncile mele – să nu te mânii, să nu trăiești în necurăție, să nu juri, să nu te împotrivești răului, să nu faci deosebire între poporul tău și un străin –, oricine ascultă aceste porunci și le înfăptuiește își clădește, asemenea unui om chibzuit, casa pe stâncă.

25 Iar casa lui ține piept tuturor furtunilor.

26 Dar cel care aude aceste porunci ale mele și nu le înfăptuiește, acela își clădește, asemenea unui om nechibzuit, casa pe nisip.

27 Îndată ce vine furtuna, va dărâma casa și totul va pieri.“

Și tot poporul era uluit de învățătura lui, fiindcă învățătura Lc 4, 32
lui Isus era cu totul altfel decât cea a învățătorilor dreptcredincioși ai Legii. Învățătorii dreptcredincioși ai Legii învățau Legea, față de care trebuie să ne supunem; Isus însă învăța că toți oamenii sunt liberi.

Și în Isus s-a împlinit profeția lui Isaia[1] Mt 4, 14

că oamenii care trăiau în întuneric și în umbra morții au 16
văzut Lumina vieții și că cel care aduce această Lumină a adevărului nu le va face oamenilor nici un rău sau silnicie, că blând și smerit este,

că, voind să aducă adevărul în lume, nu se va certa, nici nu 12, 19
va striga, nici nu va fi auzit ridicând glasul.

Trestia nu o va frânge și feștila nu o va stinge. 20

Și toată nădejdea oamenilor se întemeiază pe învățătura lui. 21

1. Is 9, 1–2; 42, 2–4 (n. tr.).

CAPITOLUL AL CINCILEA

VIAȚA CEA ADEVĂRATĂ

Împlinirea voinței Tatălui dăruiește viața cea adevărată
(„Facă-se voia ta“)

CUPRINS

Înțelepciunea vieții constă în recunoașterea propriei vieți ca odraslă a Duhului-Tată.

Oamenii își stabilesc țeluri ale vieții trupești și, străduindu-se să le atingă, se chinuie pe ei înșiși și pe alții. Dacă recunosc învățătura despre viața Duhului, își supun și-și smeresc trupul, vor afla desfătare deplină în viața Duhului, acea viață ce le-a fost hărăzită dinainte.

S-a întâmplat odată că Isus a rugat o femeie de altă credință să-i dea apă de băut. Femeia a refuzat, arătând că este de altă credință. Atunci, Isus i-a spus: „Dacă ai ști că cel care îți cere este om viu, în care viețuiește Duhul Tatălui, atunci n-ai refuza, ci te-ai grăbi să faci o faptă bună, unindu-te în duh cu Tatăl, iar Duhul Tatălui nu ți-ar da apă după care se însetează iarăși, ci o apă care dă viața veșnică. Nu trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu într-un anumit loc, ci doar să-i slujim prin fapte în care se află Duhul lui Dumnezeu, prin fapte de iubire.“

Iar Isus le-a spus ucenicilor săi: „Adevărata hrană a omului stă în împlinirea voinței Tatălui, a Duhului. Împlinirea acestei voințe este întotdeauna cu putință. Întreaga noastră viață este o culegere a roadelor vieții pe care Tatăl a semănat-o în noi. Aceste roade sunt binele pe care-l facem oamenilor. Nu trebuie să așteptăm nimic; trebuie să trăim făcând binele fără încetare.“

După acestea s-a întâmplat ca Isus să fie la Ierusalim. La Ierusalim era o scăldătoare, în fața căreia zăcea un bolnav, care, fără să facă nimic altceva, își aștepta vindecarea printr-o minune.

Isus s-a apropiat de slăbănog și i-a spus: „Nu aștepta vindecarea prin minune, ci trăiește tu însuți cât ai putere și nu te înșela privind înțelesul vieții.“ Slăbănogul l-a ascultat pe Isus, s-a ridicat și a plecat. Văzând aceasta, dreptcredincioșii au început să-l mustre pe Isus pentru ce spusese și pentru că l-a ridicat pe slăbănog în zi de sâmbătă. Isus le-a spus: „N-am făcut nimic nou. Am făcut doar ce face Tatăl nostru de obște, Duhul. El viețuiește și dă viață oamenilor; Eu am făcut la fel. Și aceasta este chemarea oricărui om. Orice om este liber și poate să trăiască sau să nu trăiască. A trăi înseamnă a împlini voința Tatălui, adică a face bine altora; a nu trăi înseamnă a-ți împlini voința proprie și a nu le face bine altora. Stă în puterea fiecăruia să facă una sau alta, să primească viața sau să o nimicească. Iată cu ce se aseamănă viața cea adevărată: un stăpân le dă slujitorilor săi o parte a averii lui de preț și le poruncește fiecăruia să lucreze cu ce le-a dat. Unii au lucrat, iar alții nu, ascunzând ce li s-a dat. Stăpânul casei a cerut socoteală, și celor care au lucrat le-a dat încă și mai mult decât aveau, iar celor care n-au lucrat le-a luat și cele din urmă. Partea de preț a averii stăpânului casei este Duhul vieții în om, Fiul Tatălui, al Duhului.

Cel ce lucrează în viață pentru viața Duhului, acela dobândește viața fără de sfârșit; cel care nu lucrează își răpește ce-i fusese dat.

Viața cea adevărată este doar o viață de obște a tuturor, dar nu viața unora. Toți trebuie să lucreze pentru viața celorlalți.“

După aceea, a plecat Isus într-un loc pustiu și a venit după El popor mult. Spre seară, au venit ucenicii și au spus: „Cu ce să hrănim tot acest popor?“ În popor erau unii care nu aveau nimic, dar erau alții care luaseră cu ei pâine și pește. Atunci Isus a spus ucenicilor: „Dați toată pâinea pe care o aveți.“ A luat pâinea, a dat-o ucenicilor, iar ei au dat-o celorlalți, și ceilalți au făcut asemenea. Și toți au mâncat de la străini, n-au mâncat tot și s-au săturat. Iar Isus a spus: „Iată, așa să faceți. Nu trebuie ca fiecare să-și găsească hrană, ci trebuie să faceți ceea ce

poruncește Duhul în om: să dăm altora ce avem. Adevărata hrană a omului este Duhul-Tată. Oamenii au viață doar prin Duhul. Tot ce are viață trebuie slujit, fiindcă viața nu stă în împlinirea voinței proprii, ci a voinței Tatălui vieții.

Iar voința Tatălui vieții este ca toată viața Duhului, care este în fiecare, să rămână în ei și ca toți să păstreze în ei viața Duhului până în ceasul morții. Tatăl, izvorul întregii vieți, este Duhul. Viață este doar în împlinirea voinței Tatălui și, de aceea, pentru împlinirea voinței Duhului trebuie să ne dăm trupul. Trupul este hrană pentru viața Duhului. Cel ce-și dăruiește trupul pentru Duh, doar acela are viața."

Apoi și-a ales Isus ucenici și i-a trimis pretutindeni ca să-i vestească învățătura despre viața Duhului. Trimițându-i, a spus: „Trebuie să propovăduiți viața Duhului și, de aceea, mai întâi lepădați-vă de toată pofta trupului: să nu aveți nimic al vostru, pregătiți-vă de prigoniri, lipsuri și suferințe. Vă vor urî cei ce iubesc viața trupului, vă vor chinui și ucide, dar nu vă temeți. Dacă împliniți voința Tatălui, atunci aveți viața Duhului și nimeni nu v-o poate lua." Ucenicii au plecat și, când s-au întors, au vestit că pretutindeni învățătura răului a fost învinsă de ei. Atunci i-au spus dreptcredincioșii lui Isus că învățătura lui, chiar dacă învinge răul, este ea însăși un rău, dat fiind că cei care au urmat această învățătură au trebuit să aibă parte de suferințe. La aceasta a răspuns Isus: „Un rău nu poate învinge alt rău. Dacă răul este învins, atunci poate fi învins doar prin bine. Iar binele este voința Duhului-Tată, de obște tuturor oamenilor. Orice om știe ce este bine pentru el. Dacă le face aceasta celorlalți oameni, dacă împlinește voința Duhului-Tată atunci face binele. Și de aceea este împlinirea voinței Duhului-Tată tocmai binele, chiar dacă este legat de suferință și moarte pentru cei ce împlinesc voința Tatălui."

*

Și s-a bucurat Isus de puterea Duhului și a spus: „Recunosc Mt 11, 25
Duhul Tatălui ca început al tuturor celor cerești și pământești, fiindcă ceea ce le era ascuns celor înțelepți și pricepuți li se descoperă celor neștiutori doar prin aceea că se recunosc ca fii ai Tatălui.

Toți cei ce se îngrijesc doar de bunăstarea lor trupească s-au 28
înhămat la o povară prea grea de tras și au luat asupra lor un jug care nu este pe măsura lor. Înțelegeți învățătura mea și urmați-o și veți avea pace și bucurie în viață. Vă dau alt jug și altă povară: viața în Duhul.

Înhămați-vă la aceasta și veți învăța de la mine pacea și feri- 29
cirea. Fiți blânzi și smeriți cu inima și veți afla fericire în viața voastră.

Căci învățătura mea este un jug pe măsura voastră, iar îm- 30
plinirea învățăturii mele este o povară ușoară."

Isus a venit odată în cetatea samariteană Sihar, aproape de In 4, 5
locul pe care Iacob i-l dăduse lui Iosif, fiul său.

Și era acolo fântâna lui Iacob. Isus era ostenit de drum și 6
s-a așezat la fântână.

Și a venit o samariteancă să ia apă. Iar Isus i-a spus: „Dă-mi 7
să beau."

Iar ucenicii lui Isus plecaseră în cetate să cumpere de mân- 8
care.

Și i-a spus samariteanca: „Cum poți tu, un iudeu, să-mi ceri 9
mie de băut?" Căci iudeii n-au amestec cu samaritenii.

Iar Isus i-a zis: „Dacă ai ști ce le-a dat Dumnezeu oameni- 10
lor și cine-ți cere de băut, nu te-ai feri să-mi dai ce-ți cer, iar Eu ți-aș da ție apa vieții."

Dar femeia a spus: „N-ai nici măcar găleată, iar fântâna e 11
adâncă. Cum poți să-mi dai apa vieții?

Ești tu mai mare decât părintele nostru Iacob? El ne-a dat 12
fântâna aceasta și a băut din ea el însuși, precum și fiii săi și vitele lui."

13 Iar Isus a răspuns: „Oricine bea din apa aceasta va înseta din nou, dar cine bea din apa pe care i-o dau Eu nu va mai înseta niciodată.

14 Căci apa pe care o dau Eu dă naștere în el unui izvor de apă ce curge spre viața veșnică."

15 Și a vorbit femeia: „Dă-mi această apă, ca să nu mai am nevoie să beau și nici să iau apă."

16 Iar Isus a zis: „Mergi și cheamă-l pe bărbatul tău și vino înapoi aici."

19 Femeia i-a spus: „Văd că ești profet.

20 Părinții noștri se închină lui Dumnezeu aici, pe muntele acesta, iar voi spuneți că în Ierusalim este locul în care trebuie să te închini."

21 Iar Isus i-a spus: „Crede-mă, femeie, că nu ne închinăm Tatălui nici pe un munte, nici în Ierusalim.

23 A venit vremea în care ne închinăm Tatălui în adevăr, prin viața Duhului și prin faptă. Și asemenea închinători sunt cei de care are nevoie Tatăl.

24 Tatăl este Duhul și lui trebuie să i ne închinăm în Duh și cu fapta."

25 Femeia a spus: „Știu că va veni Mesia și că El ne va vesti toate când va veni."

26 Iar Isus a spus: „Eu îți spun toate."

28 Atunci femeia a plecat și a chemat oameni acolo.

31 Între timp, s-au întors ucenicii și l-au întrebat pe Isus dacă vrea să mănânce.

32 Iar El a spus: „Eu am o mâncare pe care voi nu o știți."

33 Ei s-au gândit că cineva i-a adus de mâncare.

34 El însă a spus: „Mâncarea mea este să fac voia Celui care mi-a dat viață și să împlinesc ceea ce mi-a încredințat.

35. 36 Nu spuneți «Mai este vreme», așa cum vorbește țăranul așteptând recolta. Cel ce împlinește voința Tatălui este mereu sătul și nu cunoaște nici foamea, nici setea. Împlinirea voinței

lui Dumnezeu îl mulțumește pe om întotdeauna, aduce cu sine răsplata. Nu este îngăduit să spunem «voi împlini voința lui Dumnezeu mai târziu». Câtă vreme avem viața, împlinirea voinței lui Dumnezeu este mereu posibilă și necesară.

Viața noastră este câmpul pe care Dumnezeu și-a împrăștiat 37
semințele; noi însă trebuie să culegem roadele.

Iar dacă adunăm roadele, atunci primim răsplata – viața 38
cea nevremelnică. Într-adevăr, nu noi ne dăm nouă viața, ci un altul. Iar dacă ne străduim să culegem roadele vieții, ne primim răsplata ca secerători. Eu vă învăț să culegeți roadele acestei vieți pe care v-a dat-o Tatăl."

Odată a venit Isus la Ierusalim. In 5, 1

Iar la Ierusalim se afla o scăldătoare. 2

Și se spunea despre această scăldătoare că un înger coboară 4
în ea, care începe să tulbure apa în scăldătoare, iar cel dintâi care se cufundă în ea la mișcarea apei se va însănătoși, indiferent ce suferință ar avea.

Iar în jurul scăldătoarei erau făcute porticuri. 2

Și sub aceste porticuri zăceau bolnavii și așteptau ca apa să 3
se miște în scăldătoare, ca să se cufunde în ea.

Și era acolo un om care de treizeci și opt de ani era infirm. 5
Isus l-a întrebat ce face acolo. Iar omul i-a istorisit că de treizeci și opt de ani este bolnav și încă așteaptă dacă n-ar putea să ajungă primul în scăldătoare la mișcarea apei, ca să se vindece, dar în toți acești treizeci și opt de ani n-a fost primul nici măcar o dată, ci mereu i-au luat-o alții înainte.

Iar Isus a văzut că era în vârstă și i-a spus: „Vrei să te faci 6
sănătos?"

Acesta a spus: „Vreau, dar n-am pe nimeni care să mă ducă 7
în apă la timp, înainte ca altul să se cufunde."

Și Isus i-a spus: „Scoală-te, ia-ți patul și umblă!" 8

Iar bolnavul și-a luat patul și a plecat de acolo. Dar era în zi 9
de sâmbătă.

10 Atunci dreptcredincioșii au spus: „Nu-ți este îngăduit să-ți duci patul; este sâmbătă.“

11 El a zis: „Cel care m-a ajutat mi-a poruncit să-mi iau patul.“

15 Bolnavul a plecat și le-a spus dreptcredincioșilor că Isus l-a vindecat.

16 Dar dreptcredincioșii s-au mâniat și l-au prigonit pe Isus fiindcă săvârșea astfel de fapte sâmbăta.

17 Iar Isus a spus: „Ceea ce Tatăl meu face mereu, aceea fac și Eu.

19 Adevăr vă spun: Fiul nu poate să facă nimic de la sine. El face doar ce a cunoscut de la Tatăl. Ceea ce face Tatăl face și El.

20 Tatăl îl iubește pe Fiul și astfel îl învață tot ce are nevoie Fiul să știe.

21 După cum Tatăl le dă morților viață, tot astfel și Fiul dă viață cui vrea, căci după cum viața este lucrarea Tatălui, tot astfel trebuie viața să fie și lucrarea Fiului.

22 Tatăl nu i-a hărăzit pe oameni morții, ci le-a dat oamenilor putere peste voința lor: să moară sau să trăiască.

23 Iar ei vor trăi dacă-l vor cinsti pe Fiul precum îl cinstesc pe Tatăl.

24 Adevăr vă spun: cel care a priceput înțelesul învățăturii mele și crede în Tatăl de obște al tuturor oamenilor, acela are deja viața și este răscumpărat din moarte.

25 Aceia care au priceput înțelesul vieții omului au scăpat deja de moarte și vor trăi neîncetat.

26 Căci după cum Tatăl are viață în sine, tot astfel i-a dat și Fiului să aibă viață în sine.

27 Și El i-a dat libertatea. Astfel este și Fiul omului.

28 De acum înainte, toți muritorii se despart în două.

29 Unii sunt cei care fac binele și vor afla viața; ceilalți sunt cei care fac răul și vor pieri.

30 Nu Eu sunt cel care rostește judecata, ci spun doar ce am aflat de la Tatăl. Iar judecata mea este dreaptă, căci nu hotărăsc să fac ce-mi place, ci ca toți să facă ceea ce voiește Tatăl de la toți.

Dacă aș vrea să-i încredințez pe toți că învățătura mea este 31
adevărată, aceasta nu mi-ar întări învățătura.

Ceea ce-mi întărește învățătura sunt faptele pe care le învăț. 36
Ele arată că nu învăț în numele meu, ci în numele Tatălui tuturor oamenilor.

Iar Tatăl meu, care m-a învățat, El întărește adevărul porun- 37
cilor mele în sufletele tuturor. Voi însă nu vreți să ascultați glasul lui și să-l înțelegeți.

Și voi nu vă țineți de înțelesul acestui glas. Ceea ce în voi 38
este Duh, coborât din cer, nu află la voi credință.

Pătrundeți înțelesul Scripturilor voastre: veți afla în ele același 39
lucru care se află în învățătura mea, și anume poruncile de a nu trăi doar pentru sine, ci a face bine oamenilor.

De ce nu vreți să credeți în poruncile mele, deși dau viață 40
tuturor oamenilor?

Vă învăț în numele Tatălui, care le este de obște tuturor oa- 43
menilor, iar voi nu-mi primiți învățătura; dar dacă cineva învață în propriul său nume, pe acela îl credeți.

Nu trebuie să credem ce vorbesc oamenii unii cu alții, ci doar 44
pe Cel care, în orice om, este un Fiu asemenea Tatălui."

Iar pentru ca oamenii să nu socotească Împărăția Cerurilor Lc 19, 11–12
ca ceva văzut, ci să înțeleagă că Împărăția lui Dumnezeu stă în împlinirea voinței Tatălui și că împlinirea voinței atârnă de strădania fiecărui om, să înțeleagă oamenii că viața nu li se dă pentru ei înșiși, ci pentru împlinirea voinței Tatălui și că doar împlinirea voinței Tatălui scapă de moarte și dăruiește viața, a spus Isus următoarea parabolă. El a spus: „A fost un om bogat care, odată, trebuia să-și lase casa și să plece în călătorie.

Înainte să plece, i-a chemat pe slujitorii săi și le-a împărțit 13
zece talanți – fiecăruia câte unul – și le-a spus: «Câtă vreme sunt departe, să lucreze fiecare cu ce i-am dat.»

S-a întâmplat însă că, pe când era plecat, unii locuitori ai acelei 14
cetăți au spus: «Nu vrem să-i mai slujim.»

15 Iar când omul cel bogat s-a întors acasă din călătorie, i-a chemat pe slujitorii cărora le dăduse bani și le-a poruncit să spună ce a făcut fiecare cu banii săi.

16 Cel dintâi a venit și a spus: «Iată, stăpâne, la unul de la tine am câștigat zece.»

17 Iar stăpânul i-a spus: «Bine, slujitor bun, în puțin ai fost credincios, peste mult te voi pune; fii asemenea mie în toată bogăția mea.»

18 A venit al doilea slujitor și a spus: «Iată, stăpâne, la talantul tău am câștigat cinci.»

19 Iar stăpânul i-a spus: «Bine ai făcut, slujitor bun; fii asemenea mie în tot renumele meu».

20 A mai venit încă unul și a spus: «Iată talantul tău, pe care l-am înfășurat într-o năframă și l-am îngropat.

21 Căci m-am temut de tine. Ești om aprig; iei de unde n-ai pus și culegi unde n-ai semănat».

22 Iar stăpânul casei i-a spus: «Slugă rea! Prin cuvintele tale te voi judeca. Spui că de frica mea ți-ai ascuns talantul în pământ și n-ai lucrat cu el. Dacă știai că sunt aprig și iau de unde n-am pus, de ce n-ai făcut ce ți-am poruncit?

Mt 25, 26–27 Dacă ai fi lucrat cu talantul meu, averea mea ar fi sporit și ai fi împlinit ce ți-am poruncit. Or, tu n-ai făcut lucrul pentru care ți se dăduse talantul și, de aceea, nu-l mai poți păstra.»

Lc 19, 23 Și a poruncit să i se ia talantul celui ce n-a lucrat cu el și i l-a dat celui ce a lucrat mai mult.

24–25 Și a spus: «Dați celui ce a câștigat mai mult, căci celui ce păzește ce are i se va mai adăuga, dar celui ce nu păzește i se va lua și cel din urmă lucru.

Mt 25, 30 Iar pe cei care nu voiau să fie în stăpânirea mea izgoniți-i afară, ca să nu mai fie.»

Stăpânul casei este Izvorul vieții, Duhul-Tată. Slujitorii lui sunt oamenii. Talanții sunt viața Duhului. După cum stăpânul casei nu lucrează el însuși la sporirea averii lui, ci slujitorii

lucrează, fiecare pentru sine, tot astfel și Duhul-Tată a pus Duhul vieții în oameni și le-a poruncit să lucreze pentru viața oamenilor, iar apoi i-a lăsat singuri. Cei care spun că nu recunosc puterea stăpânului casei sunt cei care nu recunosc Duhul vieții.

Întoarcerea stăpânului casei și socoteala cu slujitorii este nimicirea vieții trupești și hotărârea sorții oamenilor: dacă vor mai avea viață în afara celei ce le-a fost dată. Slujitorii care împlinesc voința stăpânului casei și lucrează cu ce le fusese dat, sporind bunurile încredințate, sunt acei oameni care primesc viața și înțeleg că viața este voința Tatălui și că trebuie să slujească vieții altora.

Slujitorul prost și rău, care și-a ascuns talantul și n-a lucrat cu el, îi reprezintă pe acei oameni care-și împlinesc doar propria voință, și nu pe cea a Tatălui și nu slujesc vieții altora. Slujitorii care împlinesc voința stăpânului casei și lucrează la sporirea averii lui vor avea parte de întreaga lui avere; dimpotrivă, slujitorii care nu-i împlinesc voința și nu lucrează pentru stăpânul casei își răpesc ceea ce li s-a dat. Oamenii care împlinesc voința Tatălui și slujesc vieții vor fi părtași la viața Tatălui și dobândesc viața, chiar dacă viața lor trupească este nimicită. Cei care nu împlinesc voința și nu slujesc vieții își răpesc viața pe care o aveau și se osândesc singuri la pieire. Cei care n-au vrut să recunoască puterea stăpânului casei nu există pentru stăpânul casei; acesta îi izgonește afară. Oamenii care nu recunosc în ei viața Duhului (a Fiului) nu există pentru Tatăl.“

După aceea, s-a dus Isus într-un loc pustiu. In 6, 1
Și l-a urmat o mulțime mare. 2
Iar El s-a suit pe un munte și acolo s-a așezat cu ucenicii săi. 3
Și văzând că vine mulțime mare, a spus: „De unde să luăm 5
pâine să hrănim toți acești oameni?“
Filip a spus: „Două sute de dinari nu vor ajunge nici ca să 7
primească fiecare câte puțin. 3
Avem doar puțină pâine și pește.“ Iar un alt ucenic a spus: Mt 14, 17 /
„Au mâncare la ei; am văzut la un băiat cinci pâini și doi pești.“ In 6, 9

In 6, 10 Iar Isus a spus: „Puneți-i să se așeze pe iarbă."

11 Și a luat pâinea pe care o avea, a dat-o ucenicilor s-o împartă printre ceilalți, iar astfel au început să dea toți unii altora din ce aveau, toți s-au săturat și a mai și rămas mult.

26 A doua zi a venit poporul din nou la Isus, iar El a spus: „Iată, voi nu veniți la mine fiindcă ați văzut minuni, ci fiindcă ați mâncat pâine și v-ați săturat."

27 Și le-a spus: „Lucrați nu pentru hrana pieritoare, ci pentru hrana veșnică, pe care numai Duhul Fiului omului o dă, pe care l-a pecetluit Dumnezeu."

28 Iudeii au spus: „Ce să facem ca să înfăptuim lucrările lui Dumnezeu?"

29 Iar Isus le-a răspuns: „Lucrarea lui Dumnezeu înseamnă să credeți în viața pe care v-a dat-o Dumnezeu."

30 Ei au spus: „Dă-ne o dovadă ca să credem în ceea ce faci.

31 Părinții noștri au mâncat mană în pustiu. Dumnezeu le-a dat să mănânce pâine din cer, așa este scris."

32 Isus le-a răspuns: „Adevărata pâine din cer este Duhul Fiului omului, pe care-l dăruiește Tatăl.

33 Căci hrana omului este Duhul care a coborât din cer; El este cel care dă lumii viață.

35 Învățătura mea le dă oamenilor adevărata hrană. Cine mă urmează nu va flămânzi și cel ce crede în învățătura mea nu va înseta niciodată.

36 Dar v-am spus deja că ați văzut și nu credeți.

37 Întreaga viață pe care a dat-o Tatăl Fiului se va descoperi în învățătura mea și oricine crede în ea va avea parte de viață.

38 Pentru că m-am coborât din cer nu ca să fac voia mea, ci ca să fac voia Tatălui care mi-a dat viața.

39 Iar voința Tatălui care m-a trimis este să păstrez întreagă viața pe care mi-a dat-o și să nu pierd nimic din ea.

40 Căci voința Tatălui care m-a trimis este ca oricine îl vede pe Fiul și crede în El să aibă viață veșnică. Și învățătura mea dă viață în ziua cea din urmă (a trupului)."

Iar iudeii s-au tulburat pentru că spusese „învățătura mea a coborât din cer“. 41

Au zis: „Acesta este, în fond, Isus, fiul lui Iosif, îi cunoaștem pe tatăl său și pe mama sa; cum poate spune că învățătura lui a coborât din cer?“ 42

Și le-a spus Isus: „Nu mă judecați pentru cine sunt și de unde am venit. 43

Învățătura mea nu este adevărată pentru că, asemenea lui Moise, v-aș spune că Dumnezeu a vorbit cu mine pe Sinai, ci este adevărată fiindcă este și în voi. Oricine crede poruncile mele le crede nu fiindcă Eu le spun, ci fiindcă Tatăl nostru de obște îl atrage la El, iar învățătura mea dă viață în ziua cea din urmă. 44

Și în Profeți stă scris că toți vor fi învățați de Dumnezeu. Oricine îl înțelege pe Tatăl și învață să-i priceapă voința va descoperi îndată învățătura mea. 45

Ca cineva să-l fi văzut pe Dumnezeu nu s-a întâmplat nicicând; dar cel care este de la Dumnezeu l-a văzut și-l vede pe Tatăl. 46

Cel care crede în mine (în învățătura mea) are viața veșnică. 47

Învățătura mea este hrana vieții. 48

Părinții voștri au mâncat mana, hrana căzută din cer, și totuși au murit. 49

Adevărata hrană a vieții însă, hrana venită din cer, este astfel încât cine se hrănește cu ea nu va muri. 50

Învățătura mea este hrana vieții, venită din cer. Cine se hrănește cu ea va trăi veșnic. Iar această hrană pe care o învăț Eu este Trupul meu, pe care-l dăruiesc pentru viața tuturor oamenilor.“ 51

Iudeii n-au înțeles nimic din ce spusese și au început să se certe despre cum ar fi cu putință să-și dea Trupul ca hrană oamenilor și de ce. 52

Isus le-a spus: „Dacă nu vă dăruiți trupul pentru viața Duhului, atunci nici în voi nu va fi viață. 53

Cine nu-și dă trupul pentru viața Duhului nu are viață adevărată. 54

55 Numai ceea ce, în mine, își dăruiește trupul pentru Duhul, numai aceea trăiește. De aceea este trupul nostru într-adevăr hrană pentru viața cea adevărată.

56 Numai ceea ce, în mine, îmi mistuie Trupul, ceea ce-și dăruiește viața trupească pentru viața cea adevărată, numai aceea este Eul meu, adevăratul meu Eu, singurul care este în mine și Eu în El.

57 Și după cum trăiesc Eu în trup după voința Tatălui, așa va trăi după voința mea și ceea ce trăiește în mine."

60 Unii dintre ucenici, auzind aceste cuvinte, au spus: „Aspre sunt cuvintele acestea și greu de înțeles."

61 Iar Isus le-a spus: „Sunteți atât de tulburați, încât vi se pare greu ce vă spun despre ce a fost omul și ce va fi mereu.

63 Omul este duh în trup și doar Duhul dă viață; trupul însă nu dă viață. În cuvintele care vi se par atât de încurcate n-am spus altceva decât că Duhul este viață."

Lc 10, 1 Apoi a ales Isus, dintre cei apropiați lui, șaptezeci de oameni și i-a trimis în locurile pe care voia să le cerceteze El însuși.

2 Le-a spus: „Mulți oameni nu au aflat de mântuirea vieții celei adevărate; mi-e milă de toți aceștia și aș vrea să-i învăț pe toți. Însă după cum doar stăpânul casei nu este de ajuns să-și strângă recolta, nici Eu nu pot.

3 Mergeți în toate cetățile și vestiți pretutindeni împlinirea voinței Tatălui.

Spuneți că voința Tatălui se întemeiază pe cinci porunci: 1. Să nu te mânii; 2. Să nu fii desfrânat; 3. Să nu juri; 4. Să nu te împotrivești răului; 5. Să nu faci deosebire între oameni. De aceea, împliniți voi înșivă, în toate, aceste porunci.

Mt 10, 16 Vă trimit ca pe oi în mijlocul lupilor. Fiți înțelepți ca șerpii și curați ca porumbeii.

Lc 10, 4 În primul rând, să nu aveți nimic al vostru, nu luați nimic cu voi: nici traistă, nici pâine, nici bani; doar veșmântul pe trup și încălțări.

Apoi, nu faceți deosebire între oameni, nu vă alegeți gazda la care să trageți.

Ci în prima casă în care intrați, acolo rămâneți. Când intrați Mc 6, 10
într-o casă, salutați-i pe cei care locuiesc în ea.

Dacă vă primesc, rămâneți; dacă nu vă primesc, mergeți în 11
altă casă.

Pentru ceea ce veți spune vă vor urî și vă vor prigoni. Mt 10, 22

Dacă vă gonesc, mergeți în alt loc, iar dacă și de acolo vă go- 23
nesc, mergeți în altă parte.

Vă vor vâna așa cum lupii vânează oi, dar voi nu vă pierdeți curajul și răbdați până în ceasul din urmă. Și vă vor târî în fața judecătorilor, vă vor biciui și vă vor duce în fața stăpânirii, ca să vă îndreptățiți în fața lor.

Și când vă vor târî în fața judecătorilor, nu vă pierdeți cura- Mt 10, 19
jul și nu vă gândiți ce trebuie să spuneți. Duhul Tatălui vă va spune ce trebuie să vorbiți.

Încă nu veți fi cercetat toate cetățile și deja oamenii vor fi 23
înțeles învățătura voastră și se vor îndrepta spre voi.

Așadar, nu vă temeți. Ce este ascuns în sufletele oamenilor 26
va ieși la iveală.

Ce veți spune către doi sau trei se va răspândi printre mii. 27

Mai ales nu vă temeți de cei care pot ucide trupul. Sufletelor 28
voastre nu le pot dăuna. Așadar, nu vă temeți. Temeți-vă, dimpotrivă, că vă nimiciți trupul și sufletul dacă vă îndepărtați de împlinirea voinței Tatălui – doar de aceasta să vă temeți.

Pentru un ban se primesc cinci vrăbii, iar acestea nu mor 29
fără voința Tatălui.

Nici un păr nu cade din cap fără voința Tatălui. 30

Așadar, de ce să vă temeți, dacă sunteți în voința Tatălui? 31

În învățătura mea nu vor crede cu toții. Dar cei care nu vor 34
crede vă vor urî, fiindcă le răpiți ce iubesc ei și va fi dezbinare.

Învățătura mea va aprinde lumea asemenea focului. Lc 12, 49

Și prin ea trebuie să vină dezbinarea în lume. 51

52 Dezbinare va fi în orice casă.

53 Tatăl și fiul, mama și fiica și celelalte rude îi vor urî pe cei ce înțeleg învățătura mea și-i vor ucide.

Lc 14, 26 Căci pentru cel ce înțelege învățătura mea nu va mai conta nici tatăl, nici mama, nici femeia, nici copiii, nici toată averea."

Mt 12, 22 Și au venit învățații dreptcredincioși de la Ierusalim și s-au dus la Isus. Isus era într-un sat și popor mult umplea casa și stăteau de jur împrejur.

24 Dreptcredincioșii au început să spună poporului că nu trebuie să asculte poruncile lui Isus, că Isus ar fi îndrăcit, că, dacă am vrea să trăim după poruncile lui, ar fi și mai mult rău în popor decât acum. Au spus că izgonește răul cu rău.

26 Isus i-a chemat și le-a spus: „Voi spuneți că izgonesc răul cu rău. Dar nici o putere nu se poate nimici pe sine. Dacă s-ar nimici pe sine însăși, atunci, de fapt, nici n-ar fi.

27 Voi izgoniți răul cu amenințări, execuții și ucideri – iar răul nu este deloc nimicit, tocmai fiindcă nu se poate ridica împotriva sa; Eu însă nu izgonesc răul prin aceleași mijloace ca și voi, așadar nu prin rău.

28 Eu izgonesc răul îndemnându-i pe oameni să facă voința Duhului-Tată, care le dă viață tuturor. Cele cinci porunci exprimă voința Duhului, care dă mântuire și viață.

29 De aceea nimicesc răul. Iar aceasta să vă fie o dovadă că ele sunt adevărate. Dacă oamenii n-ar fi un duh al Fiului, răul n-ar putea fi învins, după cum nu se poate pătrunde în casa celui puternic pentru a-l jefui. Pentru a jefui casa celui puternic, mai întâi cel puternic trebuie legat. Și astfel sunt oamenii legați prin unirea Duhului vieții.

31 Și de aceea vă spun că orice greșeală și orice tâlcuire mincinoasă se va ierta; dar tâlcuirea mincinoasă despre Duhul Sfânt, care dă tuturor viață, nu se va ierta.

32 Dacă cineva (vă) spune un cuvânt împotriva oamenilor, acesta nu înseamnă încă nimic, dar dacă cineva spune un cuvânt împotriva a ceea ce este sfânt în om, adică împotriva Duhului, acesta

nu poate trece nepedepsit. Pe mine mă puteți vorbi de rău cât vreți, dar nu numiți rele poruncile vieții, pe care vi le-am descoperit. Omului nu i se poate ierta dacă numește binele rău.

Trebuie să fiți una cu Duhul vieții. Cine nu este una cu acesta 30
este împotriva lui. Trebuie să slujiți Duhului vieții și binelui din toți oamenii, nu doar în sine însuși.

Ori socotiți că viața și mântuirea sunt un bine pentru toată 33
lumea, și atunci iubiți viața și mântuirea pentru toți, ori socotiți viața și mântuirea un rău, iar atunci nu iubiți viața și mântuirea nici pentru voi. Ori socotiți pomul bun și rodul lui bun, ori socotiți pomul rău și rodul lui rău. Căci după roade se va cunoaște pomul.“

CAPITOLUL AL ȘASELEA

VIAȚA MINCINOASĂ

De aceea trebuie omul, pentru a dobândi viața cea adevărată, să se lepede, pe pământ, de viața mincinoasă în trup și să trăiască în Duhul

(„Precum în cer, așa și pe pământ“)

CUPRINS

Pentru viața Duhului nu poate fi nici o deosebire între rude și străini.

Isus spune că mama sa și frații săi nu contează pentru El; apropiați îi sunt doar cei ce împlinesc voința Tatălui de obște.

Fericirea și viața oamenilor nu depind de viața familiei, ci de viața Duhului.

Isus spune că fericiți sunt doar cei care respectă cunoașterea Tatălui. Omul ce trăiește în Duhul nu are casă; dat fiind că un astfel de om trăiește în Duhul, nu poate avea casă. Isus spune că El nu are vreun loc anume. Pentru a împlini voința Tatălui nu este nevoie de vreun loc anume, căci aceasta poate fi împlinită pretutindeni și întotdeauna.

Moartea trupească nu poate fi înfricoșătoare pentru cel ce se dăruiește voinței Tatălui, căci viața Duhului nu atârnă de moartea trupului. Isus spune că cel ce crede în viața Duhului nu se poate teme de nimic.

Nici un fel de griji nu-l pot împiedica pe om să trăiască în Duhul. La cuvintele omului care spusese că va împlini învățătura lui Isus mai târziu, dar că mai întâi trebuie să-l îngroape pe tatăl său, a răspuns Isus: „Doar morții se pot îngriji de îngroparea morților. Dar cei vii trăiesc mereu în împlinirea voinței Tatălui.“

Grijile pentru familie și gospodărie nu pot împiedica viața Duhului. Cel ce-și face griji pentru ce va ieși din împlinirea voinței

Tatălui pentru viața lui trupească se aseamănă plugarului care, la arat, se uită înapoi.

Grijile pentru bucuriile vieții trupești, care oamenilor le par atât de importante, sunt năluciri. Singura lucrare adevărată a vieții este împlinirea voinței Tatălui, respectarea și urmarea acesteia. La dojana Martei că ea singură se îngrijește de cină, Isus răspunde: „Pe nedrept o dojenești pe sora ta. Îngrijește-te, dacă ai nevoie, de ce-ți dă grija, dar lasă-i pe cei ce n-au nevoie de plăceri trupești să împlinească o lucrare trebuincioasă vieții."

Isus spune: „Cel ce vrea să dobândească viața cea adevărată, care stă în împlinirea voinței Tatălui, trebuie să se lepede de toate dorințele lui personale. Și nu-i este îngăduit să-și clădească viața așa cum vrea, ci trebuie să fie gata în oricare ceas să îndure toate lipsurile și suferințele."

Cel ce vrea să-și plăsmuiască viața după dorințele lui va pierde viața cea adevărată, care stă în împlinirea voinței Tatălui.

Nu aduce nici un câștig a lucra și a agonisi pentru viața trupească dacă acest câștig nimicește viața Duhului.

Mai mult decât orice altceva, lăcomia, agonisirea de bogății nimicește viața Duhului. Oamenii uită că oricât de multe bogății și averi pot agonisi, pot muri în orice ceas, iar bogăția nu este trebuincioasă pentru viață. Moartea atârnă deasupra fiecăruia dintre noi – boala, uciderea, nenorocirea pot întrerupe viața în orice clipă. Moartea trupească este o condiție inevitabilă a oricărei clipe a vieții.

Omul trebuie să socotească fiecare ceas al vieții ca un răgaz ce i s-a dat prin milostivire. Neîncetat trebuie să-și amintească acest lucru și să nu spună nicicând că nu știe. Știm și prevedem tot ce se întâmplă pe pământ și în cer, doar moartea, care, după cum știm, ne așteaptă în orice clipă, doar pe aceasta vrem s-o uităm. Dacă totuși nu uităm moartea, nu ne este îngăduit să ne dăruim vieții trupului și nici să ne punem nădejdea în ea. Cel ce vrea să urmeze învățătura lui Isus trebuie să deosebească

bine avantajul pe care i-l aduce slujirea voinței proprii de avantajul pe care i-l aduce împlinirea voinței Tatălui. Numai cel ce deosebește limpede aceste două lucruri poate fi ucenicul lui Isus. Cel ce le deosebește nu va năzui spre vreo fericire părelnică sau spre o viață închipuită în loc să dobândească adevărata fericire și adevărata viață. Viața cea adevărată a fost dată oamenilor, iar oamenii o cunosc și-i aud chemarea, însă dacă se dăruiesc neîncetat grijilor vremelnice își răpesc viața cea adevărată. Viața cea adevărată este asemenea unui ospăț pe care-l dă un om bogat și care poftește oaspeți la el. El îi cheamă așa cum îi cheamă glasul Duhului-Tată pe toți oamenii la El. Dar, dintre oaspeți, unii sunt ocupați cu negoțul, alții cu gospodăria lor, iar alții cu treburi de familie, și nu se duc la ospăț. Doar săracii, care n-au griji trupești, se duc la ospăț și dobândesc fericirea. Astfel, și oamenii care se lasă abătuți datorită grijilor vieții trupești își răpesc viața cea adevărată. Cel ce nu se desprinde în întregime de toate grijile și plăcerile vieții trupești nu poate împlini voința Tatălui, fiindcă nu este cu putință a-și sluji sieși și Tatălui în același timp. Trebuie să chibzuim dacă este de folos să ne slujim trupului, dacă este cu putință să ne rânduim viața după propria voință. Trebuie să facem la fel cum face un om care vrea să-și zidească o casă sau unul care vrea să înceapă un război: trebuie să chibzuiască dacă vor putea termina zidirea, dacă vor putea cuceri izbânda, iar dacă văd că acest lucru nu este cu putință, atunci nu-și vor mai da silința și nu vor mai aduna oștiri, dat fiind că strădaniile lor sunt în zadar și s-ar face doar de râsul lumii. Dacă ar fi cu putință să ne rânduim viața după propria voință, atunci ar fi, desigur, chibzuit să-i slujim trupului, dar fiindcă acest lucru nu este cu putință, atunci este mai bine să fugim de orice lucru trupesc și să-i slujim Duhului. Altminteri nu vom dobândi nici una, nici alta; viața trupească n-o vom rândui, iar viața Duhului o vom pierde. Și, de aceea, dacă vrei să împlinești voința Tatălui, trebuie să te lepezi cu totul de viața trupului.

Viața trupului este o bogăție a altuia, încredințată nouă, și pe care trebuie s-o folosim astfel încât să dobândim pentru noi înșine adevărata bogăție.

Dacă un om bogat are un vechil, iar acesta știe că, oricât de credincios i-ar sluji stăpânului, totuși acesta îl va lăsa nerăsplătit, atunci vechilul va fi priceput dacă, atâta vreme cât are averea altuia în mâinile sale, le face bine oamenilor. Atunci, dacă stăpânul îl îndepărtează, cei cărora le făcuse bine îl vor lua la ei și-l vor hrăni. Tot astfel trebuie să facă oamenii cu viața lor trupească. Viața trupească este o bogăție străină lor, pe care o chivernisesc doar pentru puțină vreme. Dacă folosesc bine această bogăție, vor dobândi pentru ei înșiși adevărata bogăție.

Dacă nu dăm din mână comoara noastră mincinoasă, nu ni se va da adevărata comoară. Nu este cu putință să slujim deodată vieții mincinoase a trupului și celei a Duhului; îi putem sluji doar uneia sau celeilalte. Nu putem să slujim bogăției și lui Dumnezeu în același timp. Ceea ce este mare înaintea oamenilor este de nimic înaintea lui Dumnezeu. În fața lui Dumnezeu, bogăția este un rău. Bogatul este deja vinovat pentru că mănâncă mult, din belșug, în timp ce cerșetorii suferă de foame la ușa lui. Or, cu toții știu că cel care nu-și dă altora bogăția sa nu împlinește voința Tatălui.

Odată s-a apropiat de Isus un întâi-stătător dreptcredincios, care era bogat și se mândrea că a împlinit toate poruncile Scripturii. Isus i-a reamintit că o poruncă spune să-i iubim pe toți oamenii ca pe noi înșine și că în aceasta stă voința Tatălui. Întâi-stătătorul a spus că a împlinit și această poruncă. Atunci i-a spus Isus: „Nu este adevărat. Dacă ai împlini voința Tatălui, n-ai avea nimic al tău. Nu este cu putință să împlinești voința Tatălui dacă ai avere și n-o dai altora."

Iar Isus a spus ucenicilor săi: „Oamenii socot că fără avere nu pot trăi, dar Eu vă spun că viața cea adevărată stă în a da altora ale sale."

Un om pe nume Zaheu a auzit învățătura lui Isus și a crezut în ea. L-a poftit pe Isus în casa lui și i-a spus: „Dau jumătate din averea mea săracilor și celor pe care i-am înșelat le dau împătrit." Iar Isus a spus: „Iată un om care împlinește voința Tatălui, căci nu sunt pricini în viață în care putem socoti împlinită voința lui Dumnezeu, ci toată viața noastră trebuie închinată împlinirii ei."

Binele nu poate fi măsurat nicicum; nu putem spune că unul a făcut mult bine, iar altul, puțin. Văduva care-și dăruiește ultimul ban dă mai mult decât bogatul care dăruiește mii. Nu putem măsura binele nici după cum este de folos sau nu. Ca pildă pentru cum trebuie să facem bine să slujească acea femeie căreia i-a fost milă de Isus și, fără să stea pe gânduri, a turnat pe capul lui mir scump, de trei sute de dinari. Iuda a spus că a făcut o prostie, că s-ar fi putut hrăni mulți săraci cu banii aceia. Însă Iuda era hoț, mințea și nu se gândea la săraci, ci la folosul trupesc. Dar nu este vorba de folos și de măsură, ci de a-i iubi pe ceilalți mereu și în orice vreme, dăruindu-le ale noastre.

*

Mt 12, 46 Odată au venit la Isus mama și frații lui și nu-i puteau vorbi, fiindcă era adunat mult popor în jurul lui.
Lc 8, 20 Iar unul dintre cei de față i-a văzut, s-a dus la Isus și i-a spus: „Rudele tale – mama și frații tăi – stau afară și vor să te vadă."
21 Dar Isus le-a spus: „Mama mea și frații mei sunt aceia care au înțeles voința Tatălui și o împlinesc."
11, 27 Iar o femeie din mulțime a spus: „Fericit pântecele care te-a purtat și sânul pe care l-ai supt!"
28 Dar Isus a zis: „Fericiți sunt doar cei care au cuprins cunoașterea Tatălui și o păzesc!"
9, 57 Și i-a spus un om lui Isus: „Te voi urma oriunde vei merge."
58 Iar Isus i-a răspuns: „Nu mă poți urma nicăieri; n-am casă și nici vreun loc unde să trăiesc. Doar fiarele au culcușuri și vizuini, omul însă este pretutindeni acasă, dacă trăiește în Duhul."

Și s-a întâmplat odată că Isus cu ucenicii săi mergeau cu Mc 4, 35
barca. El a spus: „Să trecem pe țărmul celălalt.“
Și s-a iscat o furtună pe lac, iar valurile izbeau în barcă, încât 37
erau aproape să se scufunde.
El însă era în partea dinapoi a bărcii și dormea. Ei l-au tre- 38
zit și i-au spus: „Învățătorule, nu-ți pasă că ne scufundăm?“
Iar când furtuna s-a potolit, le-a spus: „De ce vă este așa de 40
frică? Nu aveți credință în viața Duhului.“
Unui om, Isus i-a spus: „Urmează-mă!“ Dar acela a spus: Lc 9, 59
„Tatăl meu este în vârstă; îngăduie-mi întâi să-l îngrop, apoi
te voi urma.“
Dar Isus i-a zis: „Lasă morții să-și îngroape morții, iar tu, 60
dacă vrei să trăiești, împlinește voința Tatălui și vestește-o!“
Iar altul a spus: „Vreau să fiu ucenicul tău și voi împlini 61
voința Tatălui așa cum poruncești; totuși, îngăduie-mi ca mai
înainte să-mi iau rămas bun de la ai mei.“
Iar Isus i-a spus: „Dacă plugarul privește înapoi nu poate 62
ara. Oricum ai privi înapoi, atâta vreme cât privești înapoi, nu
poți ara.

Trebuie să uiți toate, în afara brazdei pe care o despici, și numai atunci poți ara. Dacă chibzuiești ce-ți iese pentru viața trupească, atunci n-ai înțeles viața cea adevărată și n-o poți trăi.“

Apoi s-a întâmplat că Isus, cu ucenicii săi, a intrat într-un Lc 10, 38
sat și o femeie pe nume Marta l-a poftit în casă.
Și Marta avea o soră numită Maria, care, așezându-se la picioa- 39
rele lui Isus, îi asculta învățătura.
Marta însă își făcea multe griji să-i ospăteze cum se cuvine. 40
A venit la Isus și a spus: „Nu-ți pasă că sora mea m-a lăsat sin-
gură. Spune-i deci să mă ajute!“
Iar Isus i-a răspuns: „Marto, Marto, îți faci griji și te frământi 41
pentru multe, dar de un singur lucru e nevoie.
Iar Maria și l-a ales pe acesta, de care este nevoie și pe care 42
nimeni nu i-l va lua. Pentru viață este nevoie doar de hrana
Duhului.“

Lc 9, 23 Iar Isus a zis către toți: „Cel ce vrea să vină după mine să se
lepede de voința lui și să fie gata în orice ceas să ia asupra sa
toată suferința și lipsurile trupului; doar atunci mă poate urma.
24 Pentru că cine vrea să se îngrijească de viața sa trupească
va pierde viața cea adevărată. Și cine își pierde viața trupească
împlinind voința Tatălui, acela va dobândi viața cea adevărată.
25 Căci ce folos ar avea omul să câștige chiar lumea întreagă,
dacă viața lui și-o pierde sau o păgubește?“
Lc 12, 15 Iar Isus a spus: „Păziți-vă de bogăție, căci viața nu stă în a
avea mai mult decât ceilalți.
16 Era un om bogat, căruia i-au rodit multe grâne.
17–18 Și cugeta în sine: «Voi dărâma hambarele mele și voi construi
altele mai mari și voi aduna acolo toate bogățiile mele.
Și voi spune sufletului meu: Suflete, le ai pe toate din belșug;
odihnește-te, mănâncă, bea și trăiește după cum îți place.»
20 Însă Dumnezeu i-a zis: «Nebunule, chiar în noaptea aceasta
ți se va lua sufletul și tot ce ai adunat va rămâne altora.»
21 Așa se întâmplă cu oricine adună pentru viața trupească și
nu trăiește în Dumnezeu.“
Lc 13, 2 Și Isus le-a zis: „Iată, voi povestiți că Pilat a pus să fie uciși
galileeni. Oare galileenii aceia erau în vreun fel mai răi decât
alți oameni, că au fost părtași de o asemenea soartă?
3 Nicidecum! Cu toții suntem la fel și vom pieri la fel dacă
nu aflăm scăpare de moarte.
4 Sau acei optsprezece oameni peste care a căzut turnul (din
Siloam) au fost oare mult mai răi decât toți ceilalți locuitori ai
Ierusalimului?
5 Nicidecum! Dar dacă nu scăpăm de moarte, mai devreme
sau mai târziu vom pieri la fel.
6 Dacă încă n-am pierit ca aceia, să tragem învățăminte din
următoarea parabolă: În grădina cuiva crește un măr.[1] Iar stă-
pânul grădinii intră, privește mărul și vede că nu aduce rod.

1. În textul biblic se vorbește despre smochinul din vie. Vezi și n. 1, p. 64 (n. tr.).

Și stăpânul îi spune grădinarului: «Iată, deja de trei ani vin 7
aici, iar acest măr n-a adus încă niciodată rod. Trebuie tăiat, că doar ocupă loc fără folos.»

Grădinarul însă spune: «Să mai așteptăm, stăpâne, vreau 8
să sap pământul împrejur și să-l îngraș – să vedem dacă la vară nu aduce totuși rod. Dacă nici atunci nu rodește, să-l tăiem.»

Așa suntem și noi, câtă vreme trăim în trup și nu aducem rod pentru viața Duhului, asemenea mărului neroditor. Doar prin harul cuiva ni s-a mai dat răgaz până la vară. Dacă atunci nu aducem rod, vom pieri și noi ca omul care a construit hambarul, ca galileenii, ca cei optsprezece loviți de turn și ca toți cei care pier fără să fi adus rod, cu moarte murind pentru totdeauna.

Pentru a înțelege aceasta nu este nevoie de nici o înțelep- 12, 54
ciune; fiecare pricepe de la sine. Și nu doar în treburile casei, ci și în lucruri ce se petrec afară, în lume, știm să judecăm și să prevedem. Dacă vântul suflă dinspre apus, spunem: «Vine ploaia», și așa se întâmplă.

Iar dacă vântul suflă de la miazăzi, spunem: «Va fi timp 55
frumos», și așa se întâmplă.

Astfel, putem prevedea vremea; dar nu vrem să prevedem că toți vom muri și vom pieri și că singura scăpare este viața Duhului și împlinirea voinței sale.“

Și îl urma pe Isus mare mulțime de popor și le-a mai spus Lc 14, 25
încă o dată:

„Cine vrea să fie ucenicul meu să-l socoată pe tatăl său, pe 26
mama sa, pe femeia sa, pe copii, frați și surori și toată averea sa ca lucru de nimic și să fie în fiece ceas gata de orice.

Doar cel care face ce fac Eu urmează învățătura mea; și doar 27
El va fi scăpat din moarte.

Într-adevăr, cineva care vrea să înceapă ceva chibzuiește mai 28
întâi dacă ceea ce face îi este de folos și dacă-i este de folos, îl face, iar dacă nu-i este de folos, îl lasă deoparte.

Oricine zidește o casă, mai întâi se așază și socotește de câți bani are nevoie, câți are și dacă ajung să ducă lucrarea la capăt.

29 Ca să nu se întâmple să înceapă să zidească și să nu sfârșească, iar lumea să râdă de el.
30 Așa trebuie și cel care vrea să ducă o viață trupească să chibzuiască mai întâi dacă poate duce la capăt ceea ce face.
31 Și orice rege care vrea să pornească la război socoate mai întâi dacă poate porni cu zece mii împotriva a douăzeci de mii.
32 Dacă socoate că nu poate, atunci își va trimite solii, va încheia pace și nu va mai porni război. Așa și orice om, înainte să se dăruiască vieții trupului, să chibzuiască dacă poate lupta împotriva morții sau dacă aceasta este mai tare decât el și dacă nu este mai bine să încheie pace mai înainte.
33 Așa trebuie fiecare dintre voi să se despartă de cele pe care le numește ale sale: rude, bani și avere. Iar dacă a chibzuit ce folos îi aduc aceste lucruri și găsește că nu-i aduc nici unul – abia atunci poate fi ucenicul meu."
15 Iar un om care a auzit acestea a spus: „Bine că este viață a Duhului. Dar dacă dăruim tot și totuși viața aceasta nu este?"
16 Atunci a zis Isus: „Nicidecum, fiindcă oricine cunoaște viața Duhului. Știți cu toții că împlinirea voinței Tatălui dă viață. O știți, dar nu faceți ce știți, nu fiindcă vă îndoiți, ci fiindcă, din pricina grijilor mincinoase, vă îndepărtați de viața cea adevărată și căutați să vă desprindeți de ea. Ascultați, dar, o parabolă, din care veți cunoaște ce faceți: un gospodar a pregătit un ospăț și a poftit oaspeți, dar oaspeții au început să se scuze.
18 Unul a spus: «Am cumpărat o bucată de pământ și trebuie să mă duc să-l văd.»
19 Un altul a spus: «Am cumpărat boi și trebuie să mă duc să-i încerc.»
20 Un al treilea a spus: «Mă însor și trebuie să fac nuntă.»
Și au venit slujitorii și i-au spus stăpânului că nimeni nu vrea să vină. Atunci i-a trimis stăpânul pe slujitori să-i poftească pe cerșetori. Aceștia nu s-au scuzat și au venit.
22 Și după ce s-au așezat, mai rămăsese loc la masă.

Iar stăpânul și-a trimis slujitorii să mai cheme și pe alții, 23
spunând: «Mergeți și înduplecați-i pe toți să vină la ospățul
meu, ca numărul oaspeților mei să fie mare.» Dar cei care s-au
scuzat că n-aveau timp n-au luat parte la ospăț.

Toți știu că împlinirea voinței Tatălui dă viață, dar nu se poartă astfel fiindcă înșelăciunea bogăției îi trage înapoi.

Cine dă bogăția mincinoasă, vremelnică, pentru viața cea adevărată în voința Tatălui, acela face asemenea vechilului.

Un om bogat avea un vechil. Acesta a văzut că stăpânul său Lc 16, 1
voia să-l alunge și că va rămâne fără pâine și fără casă.

Atunci vechilul s-a gândit în sinea lui: «Voi împărți pe as- 3
cuns din averea stăpânului meu printre oameni și le voi ierta
datoriile, iar dacă stăpânul meu mă alungă, aceia își vor aminti
de binele pe care li l-am făcut și nu mă vor părăsi.»

Așa a făcut deci vechilul: i-a chemat pe toți cei îndatorați 5
față de stăpânul său și le-a schimbat înscrisurile.

Celui dator cu o sută i-a scris cincizeci, celui dator cu șaizeci 6
i-a scris douăzeci și la fel și celorlalți.

Și iată, stăpânul său a aflat și a zis: «Ce să zic? A lucrat cu 8
iscusință. Altfel ar fi trebuit să plece în lume să cerșească. Mie
mi-a adus daune, dar în privința lui a lucrat cu iscusință.» În
viața trupească înțelegem cu toții în ce stă socoteala dreaptă,
dar în viața Duhului nu vrem să înțelegem.

Așa trebuie să ne purtăm și noi cu bogăția nedreaptă și min- 9
cinoasă. Trebuie s-o dăm, ca să dobândim viața Duhului.

Căci dacă nu vrem să dăm astfel de fleacuri, cum este bogă- 10
ția, pentru viața Duhului, nici aceasta nu ni se va da nouă.

Dacă nu dăm bogăția mincinoasă, nici nouă nu ni se va da 11
adevărata noastră viață.

Nu se poate sluji în același timp la doi stăpâni, nu deodată 13
lui Dumnezeu și bogăției; nu voinței Tatălui și propriei voințe,
ci doar uneia sau celeilalte."

Dreptcredincioșii au auzit aceste cuvinte. Dar ei iubeau bogă- 14
ția și, de aceea, l-au luat în râs pe Isus.

15 El însă le-a spus: „Fiindcă voi îi cinstiți pe oamenii de dragul
bogăției lor, credeți că sunteți într-adevăr vrednici de cinste. Dumnezeu însă nu privește pe dinafară, ci privește inima. Ceea ce
este înalt în fața oamenilor este urâciune în fața lui Dumnezeu.
16 Acum este împărăția cerurilor pe pământ și mari sunt cei
care intră în ea. Dar nu bogații intră în ea, ci cei ce n-au nimic.
Iar aceasta așa a fost mereu, atât după Legea voastră, cât și
după Moise și Profeți.
17 Ascultați cum stau lucrurile, după credința voastră, cu
bogații și săracii.
19 Era un om bogat, care se împodobea, se ospăta și se veselea
în fiecare zi.
20 Și era un cerșetor, pe nume Lazăr, plin de bube.
21 Iar Lazăr venea la curtea bogatului și se gândea că poate resturile de la masa bogatului îi vor rămâne lui. Dar nici de resturi
n-avea parte: câinii bogatului mâncau tot și-i mai lingeau și bubele lui Lazăr.
22 Și s-a întâmplat că amândoi, atât Lazăr, cât și bogatul, au
murit.
23 Și, din iad, bogatul îl privea de departe pe Avraam și a văzut
că Lazăr cel plin de bube stătea cu el.
24 Și bogatul a zis: «Părinte Avraame, iată, stă cu tine Lazăr cel
plin de bube, același care zăcea în curtea mea, lângă gard. Pe
tine nu îndrăznesc să te tulbur, dar trimite-l pe Lazăr la mine,
să-și înmoaie degetul în apă și să mi-l întindă, ca să-mi răcoresc
limba. Căci ard în foc.»
25 Avraam însă a spus: «De ce să-l trimit pe Lazăr la tine, în
foc? Tu ai avut în lumea aceea tot ce ți-ai dorit; Lazăr, dimpotrivă, a pățit numai rele, iar acum poate să se bucure.
26 Aș vrea să fac după cum vrei, dar nu se poate, fiindcă între
noi este o prăpastie mare, ce nu poate fi trecută. Noi suntem cei
vii, iar voi sunteți morții.»
27 Atunci a spus bogatul: «Atunci te rog, Părinte Avraame, trimite-l măcar pe Lazăr cel plin de bube la casa mea.

Am cinci frați de care mi-e milă și aș vrea să-i scap. Să le 28
istorisească toate și să-i învețe cât de dăunătoare este bogăția.
Altminteri ajung și ei în acest loc de chin.»

Avraam însă a spus: «Ei știu și așa că bogăția este dăunătoare. 29
V-au spus-o vouă, tuturor, Moise și Profeții.»

Bogatul însă a spus: «Ar fi totuși mai bine să se ducă; dacă 30
cineva ar învia morți și s-ar duce la ei, și-ar veni mai ușor în
fire."

Avraam însă i-a spus: „Dacă nu ascultă de Moise și de 31
Profeți, chiar dacă învie un mort, nici pe acesta nu-l vor asculta.»

Că trebuie să împărtășim fraților și să le facem bine oamenilor, le este tuturor cunoscut. Toată Legea lui Moise și, asemenea, și toți Profeții vorbesc numai despre aceasta. Voi o știți, dar nu vă purtați așa, fiindcă iubiți bogăția."

Și a venit la Isus un om bogat, unul dintre întâi-stătătorii Mc 10, 17
dreptcredincioșilor, și i-a spus: „Ascultă, Învățătorule bun, ce
trebuie să fac ca să dobândesc viața veșnică?"

Isus i-a zis: „De ce mă numești bun? Dacă vrei să ai viața, 18
împlinește poruncile."

Întâi-stătătorul a spus: „Poruncile sunt multe. Care din 19
ele?" Iar Isus a răspuns: „Să nu ucizi, să nu săvârșești adulter,
să nu furi, să nu minți, și mai departe: să-l cinstești pe Tatăl
tău, să-i împlinești voința și să-l iubești pe aproapele tău ca pe
tine însuți."

Iar întâi-stătătorul a spus: „Toate aceste porunci le împlinesc 20
din copilărie, dar întreb ce mai trebuie să fac, pe lângă ele, potrivit învățăturii tale."

Isus l-a privit, i-a văzut haina scumpă și a spus râzând: „Ai 21
mai uitat un amănunt, deci n-ai făcut ce spui. Dacă vrei să împlinești aceste porunci – adică să nu ucizi, să nu săvârșești adulter, să nu furi și să nu minți, mai precis porunca de a-l iubi pe aproapele ca pe tine însuți –, atunci vinde îndată toată averea ta și împarte-o săracilor și abia atunci vei împlini voința Tatălui."

22 Auzind întâi-stătătorul acestea, s-a întristat și a plecat de acolo, că-i era milă de averea lui.
23 Iar Isus le-a spus ucenicilor săi: „Vedeți dar că nu este cu putință să fii bogat și, în același timp, să împlinești voința Tatălui."
24 Ucenicii s-au înspăimântat la aceste cuvinte, dar Isus le-a zis din nou: „Credeți-mă, copii, cel ce are averi nu poate fi în voința Tatălui.
25 Mai degrabă trece o cămilă prin urechea acului decât să împlinească cel ce zidește pe bogăție voința Tatălui."
26 Iar ei s-au înspăimântat și mai tare și au spus: „Dar atunci cum să ai grijă de viața ta?"
27 El însă a spus: „I se pare omului că fără avere n-ar putea să aibă grijă de viața sa, dar Dumnezeu se îngrijește, chiar fără avere, de viața omului."
Lc 19, 1 Odată, Isus străbătea cetatea Ierihonului.
2 Și se afla în această cetate un întâi-stătător al vameșilor, un om bogat, cu numele Zaheu.
3 Acest Zaheu auzise de învățătura lui Isus și a crezut în El. Iar când a aflat că Isus este în Ierihon, voia să-l vadă. Era însă atât de mult popor în jurul lui Isus, încât Zaheu nu putea înainta; era mic de statură.
4 Atunci a alergat înainte și s-a suit într-un pom, ca să-l vadă pe Isus când avea să treacă pe lângă pom.
5 Iar când Isus a trecut pe acolo, l-a privit și a înțeles că a crezut în învățătura lui, a spus: „Coboară degrabă din pom și du-te acasă; voi veni la tine."
6 Zaheu a coborât, s-a grăbit acasă, a pregătit totul să-l primească pe Isus și l-a întâmpinat cu bucurie.
7 Poporul însă a început să murmure din pricina aceasta și zicea despre Isus: „Iată, a intrat în casa acestui netrebnic, a unui vameș!"
8 Între timp însă i-a spus Zaheu lui Isus: „Iată, Doamne, ce vreau să fac: jumătate din avutul meu îl voi da săracilor, iar din restul voi da înapoi împătrit celor pe care i-am înșelat."

Iar Isus a spus: „Iată, ți-ai scăpat sufletul! Erai mort și ai în- 9
viat, erai pierdut și ai fost găsit, căci ți-ai dovedit credința prin
faptă, asemenea lui Avraam când voia să-l jertfească pe fiul său.
Căci în aceasta stă toată viața omului, să caute și să scape 10
ceea ce piere în sufletul lui. Jertfa nu poate fi măsurată după
mărimea ei.“

S-a întâmplat odată că Isus stătea, cu ucenicii săi, în fața Mc 12, 41
casetei pentru pomeni. În ea puneau oamenii din avutul lor,
spre slava lui Dumnezeu. Veneau oameni bogați și puneau
mult în cutie.
A venit și o văduvă și a pus doi bănuți. 42
Isus a arătat spre ea și a spus: „Uitați-vă acolo, văduva cea 43
săracă a pus doar doi bănuți; și totuși, a dat mai mult decât toți
ceilalți.
Fiindcă aceia au pus ce n-aveau nevoie pentru viața lor, dar 44
ea a pus tot ce avea, toată viața ei.“

S-a întâmplat odată că Isus se afla în casa lui Simon leprosul. Mt 26, 6
Și a venit o femeie în casă, care avea un vas cu mir scump, 7
ce prețuia trei sute de dinari. Isus le spusese ucenicilor săi că
moartea lui era aproape. Când femeia a auzit aceasta, i s-a fă-
cut milă de El și a voit, ca semn al iubirii ei, să-i ungă capul cu
mir. Femeia a uitat tot, a spart vasul și a turnat tot mirul pe
capul lui.
Iar ucenicii au început să murmure din pricina aceasta, 8
socotind că a făcut o neghiobie. Iuda însă, același care, mai târ-
ziu, l-a trădat pe Isus, a spus: „Iată câți bani s-au risipit degeaba!
Se putea vinde acest mir cu trei sute de dinari, iar cu banii 9
se puteau ajuta atâția săraci!“ Și ucenicii au început s-o mustre
pe femeie, iar ea era tristă și nu știa dacă a făcut bine sau nu.
Atunci a spus Isus: „Nu este drept să necăjiți femeia; de fapt, 10
ea a făcut bine și pe nedrept îi amintiți pe săraci.
Dacă vreți să le faceți bine săracilor, atunci faceți-o; ei vor 11
fi mereu cu voi. De ce-i amintiți acum? Dacă vă e milă de ei,

mergeți, plângeți-i și faceți-le bine; ei însă i-a fost milă de mine și în adevăr mi-a făcut bine, căci a dat tot ce avea. Care dintre voi poate ști ce este nevoie și ce nu este nevoie? De unde știți că nu este nevoie să fiu uns cu mir? Ea m-a uns cu mir, poate pentru ca trupul meu să fie pregătit de înmormântare, iar de aceasta este într-adevăr nevoie.

13 Ea a împlinit într-adevăr voința Tatălui, a uitat de sine și i s-a făcut milă de altcineva, a uitat orice calcul trupesc și a dat tot ce avea.“ Și a spus Isus: „Învățătura mea este împlinirea voinței Tatălui, dar voința Tatălui poate fi împlinită doar prin faptă, nu prin cuvinte.

Mt 21, 28 Dacă unul dintre fii, la porunca tatălui, spune doar «Ascult, ascult», dar nu face ce poruncește tatăl, atunci tocmai că nu împlinește voința tatălui său.

29 Iar dacă un alt fiu spune, poate, «Nu vreau să ascult», dar totuși se duce și face după porunca tatălui, tocmai atunci împlinește voința tatălui. Așa este și cu oamenii: nu este în voința Tatălui cel care spune «Sunt în voința Tatălui», ci cel care face ceea ce voiește Tatăl.“

CAPITOLUL AL ȘAPTELEA

EU ȘI TATĂL UNA SUNTEM

Adevărata hrană a vieții este împlinirea voinței Tatălui și unirea cu El

(„Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă“)

CUPRINS

Când iudeii i-au cerut lui Isus să le dea o dovadă a adevărului învățăturii lui, El le-a răspuns:

„Adevărul învățăturii mele este dovedit prin aceea că Eu nu învăț în numele meu, ci în numele Tatălui de obște al tuturor. Eu învăț ceea ce este bine în ochii Tatălui tuturor oamenilor, deci bine și pentru toți oamenii.

Faceți ce vă spun, împliniți cele cinci porunci și veți vedea că ceea ce spun este adevărat. Împlinirea celor cinci porunci izgonește tot răul din lume și, de aceea, este sigur că ele sunt adevărate. Este limpede că cel care nu învață propria lui voință, ci voința Celui ce l-a trimis, învață adevărul. Legea lui Moise învață împlinirea voinței oamenilor și, de aceea, este plină de nepotriviri; învățătura mea, dimpotrivă, învață că trebuie să împlinim voința Tatălui și, de aceea, este în deplină armonie cu sine.“

Iudeii nu l-au înțeles și au cerut dovezi exterioare că El este într-adevăr acel Hristos despre care se vorbește în cărțile Profeților. La aceasta, le-a răspuns:

„Nu cercetați cine sunt Eu și dacă în cărțile Profeților voștri se vorbește despre mine, ci căutați să pătrundeți în învățătura mea, în ceea ce vă spun despre Tatăl nostru de obște. Nu aveți nevoie să credeți în mine ca Om; totuși, credeți ce vă spun în numele Tatălui de obște al tuturor oamenilor. Nu trebuie să cercetați din afară de unde sunt Eu, ci trebuie să-mi urmați

învățătura. Cel ce-mi urmează învățătura, acela va dobândi viața cea adevărată. Dovezi despre învățătura mea nu pot fi. Ea este lumina și, după cum nu putem lumina lumina, tot astfel nu putem nici dovedi adevărul adevărului. Învățătura mea este lumină și viață și, de aceea, nu este nimic de dovedit în ea. Dar cel care este în întuneric să meargă la lumină."

Dar iudeii l-au întrebat din nou cine este El după trup. El le-a spus:

„Eu sunt ceea ce am spus de la început. Sunt un Om, un Fiu al Tatălui vieții. Numai cel ce înțelege despre sine același lucru – adevărul pe care-l învăț – și va împlini voința Tatălui de obște, numai acela va înceta să fie rob și va deveni liber. Căci doar acea înșelare care ne face să luăm viața trupească drept adevărată ne înrobește. Doar cel ce înțelege adevărul – adevărul că viața stă numai în împlinirea voinței Tatălui – doar acela va fi liber și nemuritor. După cum slujitorul nu rămâne pentru totdeauna în casa stăpânului său, însă fiul rămâne, tot astfel și un om ce trăiește ca rob al trupului nu va rămâne pentru totdeauna în viață; dar omul care împlinește în Duh voința Tatălui va rămâne pentru totdeauna în viață.

Ca să mă înțelegeți pe mine, trebuie să înțelegeți, înainte de toate, că Tatăl meu nu este același cu tatăl vostru, pe care-l numiți dumnezeu. Tatăl vostru este un dumnezeu trupesc, iar Tatăl meu este un Duh al vieții. Dumnezeu-Tatăl vostru este, de fapt, un dumnezeu ucigaș, care-i pedepsește pe oameni; Tatăl meu însă dăruiește viața.

Și, de aceea, suntem copii ai unor Tați diferiți. Eu caut Adevărul, dar voi vreți să mă ucideți spre slava dumnezeului vostru. Dumnezeul vostru este diavolul, izvorul răului; dacă-i slujiți tatălui vostru, îi slujiți diavolului. Învățătura mea constă în aceea că noi suntem fii ai Tatălui vieții, iar cel ce crede în învățătura mea nu va vedea moartea."

Iudeii au spus: „Cum poate oare un om să nu moară, când chiar cei mai bineplăcuți lui Dumnezeu au murit, chiar și

Avraam? Cum poți spune că Tu și cei ce cred în învățătura ta nu vor muri?“

La aceasta a răspuns Isus: „Eu nu vorbesc de la mine. Eu vorbesc de la acel Izvor al vieții, pe care voi îl numiți Dumnezeu și care este în oameni. Pe acest Izvor al vieții Eu îl cunosc și trebuie să-l cunosc, îi știu voința și i-o împlinesc și tocmai despre acest Izvor al vieții spun că a fost, este și va fi și că nu este moarte pentru El. A cere dovezi despre adevărul învățăturii mele este același lucru cu a cere unui orb care a început să vadă dovezi despre cum și de ce a primit lumina.“

Orbul vindecat rămâne același om de mai înainte; el putea spune doar că mai înainte era orb, iar acum vede.

Doar același lucru și nimic mai mult poate spune un om care, mai înainte, nu înțelegea sensul vieții sale, iar acum l-a înțeles. Un asemenea om ar putea spune doar că mai înainte n-a cunoscut adevărata mântuire a vieții, iar acum o cunoaște. Și, după cum orbul vindecat, dacă i se spune că n-a fost vindecat după lege, că omul care l-a vindecat ar fi un păcătos și că ar trebui vindecat în alt fel, nu poate răspunde decât că nu știe nimic despre felul drept sau nedrept al mântuirii și despre păcătoșenia tămăduitorului și repetă mereu același lucru – „Știu că eram orb, iar acum văd“ –, nici cel care a înțeles corect înțelesul învățăturii despre adevărata fericire, care constă în împlinirea voinței Tatălui, nu poate spune deloc dacă învățătura este cea dreaptă sau dacă cel care a descoperit-o este un păcătos, sau dacă mai este vreo fericire mai frumoasă decât cea pe care a dobândit-o. El poate spune doar: „Mai înainte n-am cunoscut sensul vieții, dar acum îl cunosc, iar altceva nu știu.“

Iar Isus a spus: „Învățătura mea este trezirea vieții care atâta vreme era adormită; cel ce crede în învățătura mea se trezește la viața veșnică și trăiește mai departe după moarte. Învățătura mea nu se dovedește prin nimic, dar totuși oamenii i se consfințesc ei, fiindcă doar aceasta le făgăduiește tuturor oamenilor viața.

După cum oile îl urmează pe păstor, care le dă hrană și viață, tot astfel și oamenii primesc învățătura mea, pentru că aceasta le dă tuturor viața. Și, după cum oile nu-l urmează pe hoțul care se furișează în staul, ci fug de el, tot astfel nici oamenii nu-i cred pe învățătorii care învață silnicie și ucidere. Învățătura mea este poarta oilor și toți cei ce mă urmează vor afla viața cea adevărată. După cum sunt buni doar acei păstori care își au oile lor, le iubesc și-și dăruiesc viața pentru ele, dar năimiții, care nu iubesc oile, sunt răi, tot astfel, un adevărat învățător este doar cel ce nu se cruță pe el însuși, și, dimpotrivă, este rău cel care se îngrijește doar de sine. Învățătura mea stă în a nu ne cruța pe noi înșine, ci a ne dărui viața trupească pentru viața Duhului; aceasta este ceea ce învăț și ceea ce împlinesc Eu însumi."

Iudeii tot n-au înțeles cuvintele lui și cereau din nou să dovedească de este Hristos sau nu, dacă trebuie să-l creadă sau nu. Ei au spus: „Nu ne mai chinui și spune-ne fără ocolișuri dacă ești Hristos sau nu." La aceasta le-a răspuns Isus: „Nu cuvintelor trebuie să le dăm crezare, ci faptelor. După faptele pe care le învăț să judecați dacă învăț adevărul sau nu. Faceți ce fac eu și nu cercetați cuvintele. Împliniți voința Tatălui și atunci vă veți uni cu toții cu mine și cu Tatăl, fiindcă Eu, Fiul Omului, sunt același cu Tatăl. Nu sunt Hristos, ci mai mare decât Hristos, sunt același cu Cel pe care voi îl numiți Dumnezeu și pe care Eu îl numesc Tată. Eu și Tatăl una suntem. Și în Scriptura voastră stă scris că Dumnezeu le-a spus oamenilor: Dumnezei sunteți. Orice om, după Duh, este un fiu al Tatălui. Iar dacă trăiește astfel încât să împlinească voința Tatălui, atunci se unește cu Tatăl. Dacă-i împlinesc voința, atunci Tatăl este în mine, iar Eu sunt în Tatăl."

Apoi i-a întrebat Isus pe ucenicii săi cum au înțeles învățătura sa despre Fiul Omului, iar Simon Petru i-a răspuns: „Învățătura ta stă în aceea că Tu ești Fiul Dumnezeului vieții și că Dumnezeu nu este altceva decât viața Duhului în om." Iar Isus

i-a spus: „Nu doar Eu sunt Fiul lui Dumnezeu, ci toți oamenii sunt, și nu Eu am vestit aceasta oamenilor, ci Tatăl de obște al oamenilor. Pe înțelegerea acestor cuvinte se întemeiază adevărata viață a oamenilor. Pentru această viață nu există moarte."

*

După aceea, iudeii căutau să-l osândească pe Isus la moarte, In 7, 1
iar El s-a dus în Galileea și trăia acolo la rudele lui.
Era aproape sărbătoarea evreiască a corturilor. 2
Iar frații lui Isus s-au pregătit să meargă la sărbătoare și 3
l-au îndemnat pe Isus să meargă împreună cu ei.
Ei nu credeau în învățătura lui și i-au spus: „Iată, Tu spui că 5
slujirea evreiască a lui Dumnezeu nu este cea dreaptă și că Tu cunoști felul drept în care trebuie să-i slujim lui Dumnezeu, și anume prin faptă. Dacă Tu crezi într-adevăr că nimeni în afară de tine nu cunoaște adevărata slujire a lui Dumnezeu, atunci vino cu noi la sărbătoare, acolo va fi mulțime de popor și vei putea să vestești înaintea întregului popor că învățătura lui Moise este greșită. Dacă te vor crede cu toții, atunci vor vedea și ucenicii tăi că ai dreptate.
De ce vrei să te ascunzi? Tu spui că slujirea lui Dumnezeu 4
din partea noastră este greșită și că tu cunoști adevărata slujire a lui Dumnezeu. Arat-o atunci înaintea tuturor."
Iar Isus le-a zis: „Voi aveți o anumită vreme și un anumit 6
loc pentru slujirea lui Dumnezeu, pentru mine însă nu este o anumită vreme a slujirii lui Dumnezeu. Eu lucrez pretutindeni și întotdeauna pentru Dumnezeu.
Și tocmai același lucru îi învăț și pe oameni; îi învăț că 7
slujirea lui Dumnezeu din partea voastră e greșită și tocmai de aceea mă urâți.
Mergeți voi la sărbătoare, dar Eu voi merge când îmi va 8
plăcea."
Și frații săi s-au dus, dar El a rămas în urmă și a ajuns la 9
Ierusalim abia mai târziu, în toiul sărbătorii.

11 Iar iudeii murmurau pentru că nu voia să țină sărbătoarea
lor și că n-a venit mai devreme.
12 Și mulți se certau privind învățătura lui. Unii ziceau că spune
adevărul, dar alții că doar amăgește poporul.
14 În mijlocul sărbătorii a intrat Isus în Templu și a început
să învețe poporul că slujirea lui Dumnezeu din partea iudeilor
e greșită, că Dumnezeu n-ar trebui slujit în Templu și cu jertfe,
ci în Duh și cu fapta, prin împlinirea celor cinci porunci.
15 Toți îl ascultau și se mirau că, deși nu era un învățat, totuși
cunoștea toată înțelepciunea.
16 Iar Isus a auzit că toți se mirau de înțelepciunea lui și le-a
spus: „Învățătura mea nu este a mea, ci a Aceluia care m-a
trimis.
17 Dacă vrea cineva să împlinească voința Duhului, care ne-a
trimis în viață, își va da seama că nu Eu am născocit-o, ci că
această învățătură este de la Dumnezeu.
18 Căci cel care născocește ceva de la sine caută ce i se pare lui
însuși bine; dar cel care caută ce i se arată bun Celui ce l-a tri-
mis, acela este drept și minciună nu este în El.
19 Legea lui Moise pe care o aveți nu este Legea Tatălui și, de
aceea, cei care o urmează nu împlinesc Legea Tatălui, ci fac răul
și slujesc minciunii.
21 Eu vă învăț să împliniți doar voința Tatălui, iar în învățătura
mea nu poate fi vreo nepotrivire.
22. 23 Însă legea voastră scrisă, a lui Moise, este toată plină de
nepotriviri.
24 Nu judecați după înfățișare, ci judecați după Duh.“
25 Și mulți au spus: „S-a zis că este un profet mincinos, iar
acum osândește Legea și nimeni nu-i spune ceva împotrivă!
26 Poate că El este, în adevăr, Cel care trebuie să vină, poate
că și întâi-stătătorii l-au cunoscut.
27 Avem doar un motiv ca să nu-l credem: se spune că, dacă
vine Trimisul lui Dumnezeu, nimeni nu va ști de unde este,
dar noi știm totuși de unde e de fel și-i cunoaștem toate rudele.“

Și atunci le-a spus Isus: „Mă știți pe mine și știți de unde 28
sunt după trup, dar nu știți de unde sunt după Duh. Aceasta
este ceea ce nu știți și tocmai aceasta ar trebui să știți.

Dacă aș spune că sunt Hristos, atunci m-ați crede ca Om, 29
dar nu pe Tatăl care este în mine și în voi. Dar numai pe Tatăl
singur trebuie să-l credem.

Eu rămân aici printre voi și vă arăt, în scurtul răstimp al 33
vieții mele, calea spre acel Izvor al vieții de la care provin Eu.

Voi însă îmi cereți dovezi și vreți să mă judecați. Dacă nu 34
cunoașteți această cale, atunci, când nu voi mai fi, n-o veți
mai găsi niciodată. Nu să mă judecați trebuie, ci, dimpotrivă,
să mă urmați. Cel ce va face ceea ce spun va cunoaște dacă este
adevărat ce vă vorbesc.

Cel pentru care viața trupească n-a devenit hrana Duhului 38
nu caută adevărul asemenea unuia care însetează după apă și
nu poate înțelege învățătura mea. Dar cel ce însetează după adevăr, acela să vină la mine și să bea. Iar cel ce crede în învățătura mea va dobândi viața cea adevărată, viața Duhului."

Și mulți au crezut în învățătura lui și au spus: „Ceea ce 40
spune este adevărul și este de la Dumnezeu."

Dar alții nu l-au înțeles și încă mai căutau, în cărțile Profeților, dovezi pentru ceea ce spunea. 42

Și mulți s-au sfădit cu El, dar nimeni nu i se putea împotrivi. 43

Învățații dreptcredincioși și-au trimis ajutoarele ca să se 44
sfădească cu El.

Dar ajutoarele s-au întors la marii preoți dreptcredincioși 45
și au spus: „Nu e nimic de făcut cu El". Marii preoți au spus:
„De ce nu l-ați adus?"

Iar aceia au răspuns: „Niciodată n-a vorbit vreun om astfel." 46

Atunci au spus dreptcredincioșii: „Nu înseamnă nimic că 47
nu vă puteți împotrivi lui și că poporul crede în învățătura lui.

Noi nu credem și nici dintre întâi-stătători nu crede nimeni. 48

Acest popor blestemat, care mereu a fost prost și neștiutor, 49
crede un asemenea om."

50 Iar Nicodim, căruia Isus îi înfățișase învățătura, le-a spus
marilor preoți:
51 „Nu putem osândi un om fără ca mai întâi să fie ascultat și
fără să înțelegem ce urmărește."
52 Ei însă i-au răspuns: „Ce e de ascultat și de înțeles aici?
Știm că din Galileea nu poate veni nici un profet."
In 8, 12 Altă dată le-a vorbit Isus dreptcredincioșilor și le-a spus:
„Dovezi despre adevărul învățăturii mele nu pot fi, după cum
nu poate fi vreo lumină care să lumineze lumina. Învățătura
mea este lumina cea adevărată, prin care oamenii văd ce este
bine și ce este rău. Și de aceea învățătura mea nu are nevoie să
fie dovedită, ci ea dovedește tot restul. Cine mă urmează nu
va fi în întuneric, ci va avea viața. Viața și lumina sunt unul și
același lucru."
13 Dreptcredincioșii însă au spus: „Tu ești singurul care vorbește astfel."
14 Iar El le-a răspuns: „Chiar dacă sunt singurul care vorbește
astfel, totuși adevărul este de partea mea, fiindcă știu de unde
am venit și unde mă duc. După învățătura mea, viața are un
sens, dar după a voastră, nu.
18 Pe lângă aceasta, nu sunt singurul care învață astfel, ci același lucru îl învață și Tatăl meu, Duhul."
19 Ei au spus: „Unde este Tatăl tău?" El a răspuns: „Voi nu înțelegeți învățătura mea și de aceea nu-l cunoașteți nici pe Tatăl meu.
21 Voi nu știți de unde veniți și unde mergeți. Eu vreau să vă
călăuzesc, dar voi, în loc să mă urmați, cercetați cine sunt și, de
aceea, nu puteți ajunge la acea fericire a vieții la care vreau să
vă călăuzesc.
24 Voi veți pieri dacă stăruiți în această greșeală și nu mă
urmați."
25 Iar iudeii au întrebat: „Cine ești?" El le-a spus: „De la început v-am spus.
26 Eu sunt Fiul Omului, care-l mărturisește pe Duhul drept
Tatăl său, iar ceea ce am înțeles de la Tatăl, aceea vestesc lumii.

Când îl veți înălța în voi pe Fiul Omului, atunci veți cu- 28
noaște cine sunt, căci Eu nu făptuiesc și nu vorbesc ca Om, ci
ceea ce m-a învățat Tatăl, aceea spun și învăț.
Iar Cel care m-a trimis este mereu cu mine, și Tatăl nu mă 29
va părăsi, căci Eu fac voința lui.
Cine se va strădui să înțeleagă spusele mele și va împlini 31
voința Tatălui, acela va fi învățat în adevăr de mine. Pentru a
cunoaște adevărul este nevoie să facem bine oamenilor. Cine
face rău oamenilor, acela iubește întunericul și năzuiește spre
acesta; cine face bine oamenilor năzuiește spre lumină. Și, de
aceea, cine vrea să înțeleagă învățătura mea trebuie să facă
lucrarea binelui.
Cine va face binele va cunoaște adevărul și va scăpa de rău 32
și de moarte.
Căci oricine cade pradă rătăcirii va fi robul rătăcirii lui. 34
Dar, după cum robul nu rămâne pururi în casa stăpânului 35
său, dar fiul stăpânului rămâne pururi în casa tatălui său, tot
astfel și omul, dacă a rătăcit în viață și a devenit rob al rătăcirii
sale, nu va rămâne pururi în viață, ci va muri. Doar cel ce este
în adevăr va rămâne pururi în viață. Adevărul însă se întemeiază
pe aceea că voi nu sunteți robi, ci fii. De cădeți pradă rătăcirii,
atunci veți fi robi și veți muri.
Dar dacă stăruiți în adevăr, atunci veți fi fii liberi și veți trăi. 36
Voi spuneți despre voi că sunteți fii ai lui Avraam și că știți 37
adevărul. Și iată, vreți să mă ucideți, fiindcă nu-mi înțelegeți
învățătura!
Și astfel se dovedește că Eu vorbesc ce am înțeles de la Tatăl 38
meu, dar voi vreți să faceți ce ați înțeles de la tatăl vostru."
Ei au spus: „Tatăl nostru este Avraam." Isus însă le-a răs- 39
puns: „Dacă ați fi fiii lui Avraam, ați face și faptele lui Avraam.
Voi vreți însă să mă ucideți pe mine fiindcă v-am grăit ceea 40
ce am înțeles de la Dumnezeu. Avraam n-a făcut astfel. Așadar,
voi nu-l slujiți pe Dumnezeu, ci-l slujiți pe tatăl vostru, care
este altul."

41 Ei i-au spus: „Totuși, nu suntem născuți din desfrânare, ci suntem cu toții copiii aceluiași Tată, și anume Dumnezeu."

42 Iar Isus le-a spus: „Dacă Tatăl vostru ar fi același cu al meu, atunci m-ați iubi pe mine, căci Eu de la Tatăl am ieșit. Căci nu m-am născut prin mine însumi.

43 Voi nu sunteți copiii acelui Tată care este Tatăl meu, și, de aceea, nici nu înțelegeți cuvintele mele și nu vă este dat să cuprindeți învățătura mea despre priceperea vieții. Dacă Eu de la Tatăl descind și voi de la același Tată descindeți, atunci nu e cu putință să vreți să mă ucideți. Dacă vreți să mă ucideți, atunci nu suntem copiii aceluiași Tată.

44 Eu sunt de la Dumnezeu, Tatăl Binelui, iar voi de la diavol, tatăl răului. Voi vreți să împliniți voința tatălui vostru, a diavolului, care întotdeauna a fost ucigaș și mincinos, iar adevărul nu locuiește în el. Dacă acesta grăiește ceva, dintr-ale sale grăiește și nu de la Cel de obște tuturor, și este tatăl minciunii. De aceea sunteți robi ai diavolului și fiii săi.

46 Vedeți, așadar, cât de lesne este să fiți dovediți în greșeală. Dacă totuși greșesc, atunci vădiți-mă. Dar dacă nu este rătăcire în mine, de ce nu mă credeți?"

48 Iar iudeii au început a-l ocărî și spuneau că ar fi îndrăcit.

49 El a spus: „Eu nu sunt îndrăcit, ci-l cinstesc pe Tatăl meu. Voi însă vreți să mă ucideți. Deci nu sunteți frații mei, ci copiii unui alt tată.

50 Nu eu sunt cel care socot că învăț adevărul, ci adevărul însuși vorbește în favoarea mea.

51 De aceea vă repet: Cel ce înțelege învățătura mea și trăiește potrivit ei, acela nu va vedea moartea."

52 Iar iudeii i-au zis: „N-am avut oare dreptate când am spus că ești un samaritean îndrăcit? Singur te vădești. Profeții au murit, Avraam a murit, iar Tu spui că cine trăiește după învățătura ta nu va vedea moartea.

53 Avraam a murit, iar Tu nu vei muri? Ești oare mai mare decât Avraam?"

Iudeii discutau numai dacă Isus din Galileea este profet 54
mare sau mic și uitau ce le-a spus El însuși, și anume că nu grăiește de la El ca Om, ci de la Duhul care era în El. Iar Isus a spus: „Eu nu m-am slăvit pe mine însumi. Dacă aș grăi de la mine însumi și despre ce mi se pare mie bine, atunci tot ce aș spune n-ar însemna nimic. Este însă un Izvor al tuturor lucrurilor, pe care voi îl numiți Dumnezeu, și Acesta este Cel de la care grăiesc.

Voi nu l-ați cunoscut pe adevăratul Dumnezeu și nu-l cu- 55
noașteți, dar Eu îl cunosc. Și nu pot spune că nu-l cunosc, fiindcă altminteri aș fi un mincinos, așa cum sunteți voi mincinoși, atunci când spuneți că nu-l cunoașteți. Eu îl cunosc, îi cunosc voința și o împlinesc.

Avraam, tatăl vostru, l-a cunoscut și a trăit cu bucurie în 56
cunoașterea lui."

I-au zis iudeii: „N-ai încă cincizeci de ani; cum poți să fi 57
trăit în vremea lui Avraam?"

El le-a zis: „Mai înainte ca Avraam să fie, era cunoașterea 58
Binelui, de care vă grăiesc Eu."

Atunci, iudeii au luat pietre ca să-l ucidă, dar El s-a ascuns 59
de ei.

Iar pe drum a văzut Isus un om neștiutor[1] din naștere. In 9, 1

Și l-au întrebat ucenicii lui: „Cine este de vină că acest om 2
este neștiutor din naștere? Acesta sau rudele lui, fiindcă nu l-au învățat?"

A răspuns Isus: „Nici părinții lui nu sunt de vină, nici el 3
însuși, ci este lucrarea lui Dumnezeu să fie lumină acolo unde era întuneric.

---

1. În episodul din Evanghelie redat aici (In 9) este vorba despre un orb din naștere vindecat de Isus. Tolstoi îl interpretează în sens spiritual, orbul simbolizând un om lipsit de cunoașterea „luminii lumii", adică a învățăturii adevărate; de aceea, nu-l numește propriu-zis „orb", ci тёмный [*tiomnîi*], „întunecat", dar și „neștiutor" (n. tr.).

5 Învățătura mea este lumina lumii."

6–7 Și Isus i-a descoperit celui lipsit de lumină învățătura despre faptul că este fiu al Duhului-Dumnezeu, iar după ce omul lipsit de lumină a cunoscut această învățătură, a cunoscut lumina.

8–9 Și cei ce-l cunoscuseră pe acest om mai înainte nu l-au mai recunoscut. Era același ca mai înainte și totuși un altul.

11 El însă a spus: „Sunt același, dar Isus mi-a descoperit că sunt fiu al lui Dumnezeu, iar lumina s-a dezvăluit în mine și am văzut ce nu vedeam mai înainte."

13 L-au dus pe acest om la învățătorii dreptcredincioși.

14–15 Și era sâmbătă, iar dreptcredincioșii l-au întrebat cum a învățat să înțeleagă toate, când mai înainte fusese neștiutor. El a spus: „Nu știu cum s-a întâmplat, dar totuși știu că acum înțeleg toate."

16 Ei au zis: „Nu prin puterea lui Dumnezeu înțelegi, fiindcă Isus a făcut aceasta în zi de sâmbătă. Și, pe lângă aceasta, cum poate un om din lumea aceasta să-i lumineze pe oameni?" Și a izbucnit ceartă între ei din pricina aceasta.

17 Și l-au întrebat atunci pe cel ce fusese luminat: „Ce socoți despre El?" El a zis: „Socot că e profet."

18 Iudeii însă n-au crezut că fusese neștiutor, iar acum devenise știutor, până ce nu i-au chemat pe părinții lui să-i întrebe despre aceasta.

19 I-au întrebat: „Acesta este fiul vostru, care din naștere era neștiutor? Cum a devenit luminat?"

20 Părinții au spus: „Știm doar că este fiul nostru și că de la naștere era neștiutor.

21 Însă cum a devenit luminat nu știm. E destul de mare, întrebați-l chiar pe el."

24 Dreptcredincioșii l-au chemat deci a doua oară pe omul acela și i-au zis: „Închină-te adevăratului nostru Dumnezeu, căci Omul acela care te-a luminat este din lumea aceasta și nu de la Dumnezeu; o știm precis."

Și cel devenit luminat a spus deci: „Dacă acest Om este de 25
la Dumnezeu sau nu, aceasta nu o știu. Știu doar că mai înainte
nu vedeam lumina, iar acum o văd.“
Iar dreptcredincioșii au întrebat din nou: „Ce ți-a făcut? 26
Cum ți-a deschis ochii?“
El a zis: „V-am spus deja, dar voi nu credeți. Dacă vreți să 27
fiți ucenicii lui, vă voi mai spune o dată.“
Ei au început să-l ocărască și au spus: „Tu ești ucenicul lui, 28
iar noi suntem ucenici ai lui Moise.
Moise a vorbit cu Dumnezeu însuși, dar despre acesta nu 29
știm nici măcar de unde este.“
Iar omul le-a răspuns spunând: „Tocmai aceasta este de 30
mirare, că mi-a deschis ochii, dar voi nu știți de unde este.
Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoși, ci doar pe cei ce-l 31
preamăresc pe Dumnezeu și fac voința lui.
Nu s-a întâmplat niciodată ca un om care nu este de la 33
Dumnezeu să-l poată lumina pe un om neștiutor. Dacă n-ar fi
de la Dumnezeu, n-ar putea să o facă.“
Iar dreptcredincioșii s-au înfuriat și i-au zis: „Ești întru 34
totul cufundat în greșeală și vrei să ne înveți pe noi.“ Și l-au
izgonit de acolo.

Și Isus a zis: „Învățătura mea este trezirea vieții. Cel ce crede In 11, 25
în învățătura mea, chiar dacă moare după trup, va rămâne viu
și oricine trăiește astfel și crede în mine nu va muri în veci.“

A treia oară a învățat Isus poporul și a spus: „Oamenii nu In 10, 1
se dăruiesc învățăturii mele fiindcă Eu însumi o dovedesc; adevărul nu poate fi dovedit. Dimpotrivă, adevărul este cel ce dovedește toate celelalte. Ci oamenii se dăruiesc învățăturii mele fiindcă aceasta este singura pe care o cunosc ca atare, care le făgăduiește viața.

Învățătura mea este pentru oameni ceea ce este glasul 2–3
cunoscut al păstorului pentru oi, atunci când intră pe poartă,
le adună și le călăuzește la pășune.

5 Învățătura voastră n-o crede nimeni, căci le este străină oamenilor, care văd în ea doar poftele voastre. Ea este pentru oameni ca și, pentru oi, privirea unui om care nu intră pe poartă, ci sare peste gard. Oile nu-l cunosc și presimt că e tâlhar.

7 Învățătura mea este singura adevărată, fiindcă este o singură poartă a oilor.

8 Toate învățăturile voastre după Legea lui Moise sunt minciuni, iar cei ce le-au învățat sunt ca hoții și tâlharii pentru oi.

9 Cel ce se dăruiește învățăturii mele va afla viața cea adevărată, asemenea oilor care ies și află pășunea dacă-l urmează pe păstor.

10 Fiindcă hoțul nu vine decât să fure, să tâlhărească și să ucidă, dar păstorul – să dea viață. Doar învățătura mea este cea care făgăduiește viața cea adevărată și o dăruiește.

11 Sunt păstori care trăiesc doar pentru oile lor și-și dau viața pentru oi – aceștia sunt adevărații păstori.

12 Sunt însă și năimiți, care nu se îngrijesc de oi, fiindcă sunt năimiți și oile nu sunt ale lor; și dacă vine lupul, ei lasă oile și fug, iar lupul ucide oile.

13 Aceștia nu sunt cei adevărați; astfel sunt și învățători care nu sunt cei adevărați și cărora nu le pasă dacă oamenii au viață și, de asemenea, învățători adevărați ce-și dăruiesc sufletul pentru viața oamenilor.

14 Eu sunt un asemenea Învățător.

17 Învățătura mea stă în a-mi pune viața pentru viața oamenilor.

18 Nimeni nu-mi va lua viața, ci Eu, de bunăvoie, o dăruiesc oamenilor, ca să dobândesc viața cea adevărată. Această poruncă am primit-o de la Tatăl meu.

15 Și după cum mă cunoaște Tatăl, și Eu îl cunosc pe Tatăl și, de aceea, îmi pun viața pentru oameni.

17 Pentru aceasta mă iubește Tatăl, căci îi împlinesc porunca.

16 Și toți oamenii, nu numai în locul acesta și în vremea aceasta, ci toți laolaltă vor auzi glasul meu și vor fi una, toți oamenii se vor uni și una va fi învățătura lor.“

Atunci l-au înconjurat iudeii și i-au zis: „Tot ce spui este 24
greu de înțeles și nu se potrivește cu Scriptura noastră. Nu ne
chinui, ci spune-ne drept: ești Tu acel Mesia care, potrivit Scrip-
turii noastre, trebuie să vină în lume?“
Le-a răspuns Isus: „V-am spus deja cine sunt, dar voi nu 25
credeți. Dacă nu credeți cuvintelor mele, credeți atunci faptelor
mele; din ele veți cunoaște cine sunt și pentru ce am venit.
Dar voi nu credeți, pentru că nu mă urmați. 26
Cel ce mă urmează și face ceea ce spun, acela mă înțelege. 27
Cei ce înțeleg învățătura mea și o împlinesc vor dobândi 28
viața cea adevărată.
Tatăl meu i-a unit cu mine și nimeni nu ne poate despărți. 29
Eu și Tatăl una suntem.“ 30
Iar iudeii s-au mâniat la aceste cuvinte și iarăși au luat pie- 31
tre să-l ucidă.
El însă le-a spus: „Multe fapte bune v-am arătat și v-am des- 32
coperit prin învățătura Tatălui meu; pentru care dintre aceste
fapte bune vreți să mă ucideți?“
Ei au spus: „Nu pentru fapte bune vrem să te ucidem, ci fiind- 33
că Tu, un Om, te faci Dumnezeu.“
Iar Isus le-a răspuns: „Totuși, același lucru se spune în 34
Scriptura voastră. Se spune că Dumnezeu însuși le-a spus
stăpânitorilor răi: dumnezei sunteți.
Dacă chiar pe oamenii păcătoși i-a numit dumnezei, de ce 35
vedeți drept hulă ca ceea ce Dumnezeu a trimis în lume cu
iubire să fie numit Fiu al lui Dumnezeu?
Un asemenea om este, după Duh, un fiu al lui Dumnezeu. 36
Or, dacă trăiesc în chip dumnezeiesc, atunci credeți, potrivit
vieții mele, că sunt în Tatăl, iar atunci veți înțelege că Tatăl
este în mine, după cum Eu sunt în El.“
Și Isus a spus: „Învățătura mea este trezirea vieții. Cel ce In 11, 25
crede în învățătura mea va trăi, chiar dacă moare după trup. Și
oricine trăiește și crede în mine nu va muri.“

In 10, 20.21 Iar iudeii au început să se certe între ei. Unii spuneau că este îndrăcit, pe când alții ziceau: „Un îndrăcit nu-i poate lumina pe oameni.“

39 Și nu știau ce să facă cu el și nu-l puteau dovedi.

40 Iar El a plecat iarăși dincolo de Iordan și a rămas acolo.

41 Și mulți au crezut în învățătura lui și au spus că este tot atât de adevărată ca și învățătura lui Ioan.

42 Și astfel, mulți au crezut în învățătura lui.

Mt 16, 13 Iar Isus i-a întrebat odată pe ucenicii săi: „Spuneți, cum înțelege lumea învățătura mea despre Fiul lui Dumnezeu și Fiul Omului?“

14 Ei au zis: „Unii o înțeleg ca pe învățătura lui Ioan, alții ca prorocire a lui Isaia, alții spun că se aseamănă cu învățătura lui Ieremia și socot că ești Profet.“

15 Atunci le-a zis El: „Dar voi înșivă cum înțelegeți învățătura mea?“

16 Simon Petru i-a spus: „După părerea mea, învățătura ta stă în aceea că ești Fiul cel ales al Dumnezeului vieții. Tu înveți că Dumnezeu este viață în oameni.“

17 Iar Isus i-a spus: „Fericit ești tu, Simone, că ai înțeles acestea. Nu un om îți putea descoperi acestea, ci le-ai înțeles fiindcă Dumnezeu, care este în tine, ți le-a descoperit. Nu știința trupească ți-a descoperit acestea, și nici Eu cu cuvintele mele, ci Dumnezeu însuși, care este Tatăl, El ți le-a vestit.

18 Și pe această temelie se zidește obștea oamenilor aleși, pentru care nu este moarte.“

CAPITOLUL AL OPTULEA

VIAȚA ESTE NEVREMELNICĂ

De aceea are omul viața cea adevărată, dacă se hrănește din împlinirea voinței Tatălui în clipa de față, lepădându-se de toate gândurile despre trecut și viitor
(„...dă-ne-o nouă astăzi!“)

CUPRINS

La îndoiala ucenicilor privind răsplata pe care o vor primi lepădându-se de viața trupească, Isus a răspuns: „Cuiva care a înțeles sensul vieții nu i se poate da altă răsplată, mai întâi fiindcă acel om care se desprinde de rude și prieteni de dragul învățăturii dobândește de o sută de ori mai mulți prieteni și de o sută de ori mai multe daruri mai bogate, iar în al doilea rând fiindcă un om care caută răsplată caută să aibă mai mult decât alții, ceea ce se împotrivește tocmai învățăturii despre împlinirea voinței Tatălui.

În Împărăția Cerurilor nu sunt nici mari, nici mici, ci toți sunt la fel. Cei ce caută răsplată pentru bine sunt asemenea lucrătorilor care cereau o răsplată mai mare decât se înțeleseseră cu stăpânul casei, fiindcă, după părerea lor, erau mai vrednici decât ceilalți. Nu sunt răsplăți și pedepse, înjosiri și înălțări pentru cei ce înțeleg învățătura. Potrivit învățăturii lui Isus, nimeni nu poate fi mai mare sau mai vrednic decât oricare altul. Oricine poate împlini voința Tatălui, dar nimeni nu poate fi, din această pricină, mai de seamă, mai important sau mai bun decât ceilalți. Doar stăpânitorii se socot astfel și cei care le slujesc. Potrivit învățăturii mele – spune Isus – nu pot fi oameni mai înalți, fiindcă cei ce vor să fie mai buni decât ceilalți trebuie să fie, dimpotrivă, slujitorii lor, căci tocmai în aceasta stă miezul învățăturii, că viața nu-i este dată omului ca să-i slujească lui, ci ca el să-și ofere întreaga viață în slujba celorlalți oameni. Iar

cel ce nu va urma această poruncă și se va înălța deasupra celorlalți, acela va cădea mai jos decât era înainte.“

Ca să ținem departe de noi gândul la răsplată și înălțare, trebuie să înțelegem în ce constă sensul vieții. Sensul vieții constă în împlinirea voinței Tatălui, iar voința Tatălui este ca ceea ce a dat El să se întoarcă la El. După cum păstorul lasă toată turma și se duce să caute oaia rătăcită și după cum o femeie întoarce totul pe dos pentru un ban rătăcit, tot astfel se descoperă și lucrarea Tatălui prin aceea că atrage la El cele ale sale.

Trebuie să înțelegem în ce constă viața cea adevărată. Adevărata viață se descoperă doar în faptul că cele pierdute se întorc la ale lor, că cele adormite se trezesc.

Oamenii care au viața cea adevărată și s-au întors la Izvorul lor, dacă au într-adevăr această viață adevărată, nu pot, în felul oamenilor, să ia seama la cine este mai bun sau mai rău, ci, părtași la viața Tatălui, pot doar să se bucure de întoarcerea celui pierdut la Tatăl. Dacă un fiu care a ajuns pe căi greșite și l-a părăsit pe tatăl său simte părere de rău și se întoarce la tatăl său, cum ar putea ceilalți fii ai acestui tată să privească bucuria tatălui cu pizmă și nu, dimpotrivă, să se bucure de întoarcerea fratelui lor?

Ca să credem în învățătură, să ne schimbăm viața și să împlinim învățătura, nu este nevoie de dovezi exterioare, nici de făgăduința unor răsplăți, ci doar de cunoașterea limpede a ceea ce este viața cea adevărată.

Dacă oamenii socotesc că viața li s-a dat de dragul poftei trupești, atunci bineînțeles că orice sacrificiu pe care-l fac pentru altul va părea o faptă ce merită răsplată și fără răsplată nu vor face nici un sacrificiu. Dacă lucrătorilor care au uitat că grădina este a lor doar cu condiția să aducă roade stăpânului grădinii li se cer aceste roade fără altă răsplată și li se amintește încontinuu de datoria lor, ei îi vor ucide pe cei care le amintesc acestea. Aceeași părere o au și acei oameni care se socot stăpânii vieții și nu înțeleg că viața este un dar al cunoașterii, care cere împlinirea voinței sale. Pentru a crede și a face, trebuie

să înțelegem că omul însuși nu poate împlini nimic, că, dacă-și dăruiește viața trupească de dragul binelui, nu face chiar nimic deosebit, pentru care să merite mulțumiri și răsplată. Trebuie să înțelegem că omul, făcând binele, face doar ce este dator și ce nu are voie să lase deoparte. Doar dacă omul își înțelege viața în acest fel poate crede că împlinește adevăratele fapte ale Binelui.

În această concepție a vieții constă Împărăția Cerurilor pe care o vestea Isus. Această Împărăție a Cerurilor este nevăzută și nu se manifestă undeva în mod vizibil, astfel încât să putem arăta spre ea. Împărăția Cerurilor este prezentă în înțelegerea omului. Întreaga lume rămâne la fel cum era și mai înainte. Oamenii mănâncă, beau, se căsătoresc, își fac treburile și mor, iar pe lângă acestea, în sufletele oamenilor trăiește Împărăția Cerurilor. Împărăția Cerurilor nu este altceva decât cunoașterea vieții; este ca pomul primăvara, care crește de la sine.

Viața cea adevărată a împlinirii voinței Tatălui n-are nimic de-a face cu trecutul și nici cu viitorul, ci este o viață în Prezent, pe care toți trebuie să o trăiască în clipa de față. De aceea nu trebuie să ne delăsăm niciodată în viața cea adevărată. Oamenii sunt chemați să ocrotească viața, nu pe cea trecută și pe cea viitoare, ci pe cea în care trăiesc și împlinesc voința Tatălui. Dacă lasă să treacă această viață nefolosită, fără a împlini voința Tatălui, atunci n-o mai pot lua înapoi, așa cum străjerul, pus să vegheze noaptea întreagă, nu-și îndeplinește datoria dacă adoarme chiar și numai o clipă, fiindcă hoțul poate veni chiar în acea clipă. De aceea, omul trebuie să-și pună toate forțele în ceasul de față, căci doar în acesta constă împlinirea voinței Tatălui. Iar voința Tatălui este viața și mântuirea tuturor oamenilor și, de aceea, împlinirea voinței este Binele tuturor oamenilor. Trăiesc doar aceia care-i slujesc acestui Bine, făcând binele. A face oamenilor bine în ceasul acesta, acum, aceasta este viața care ne unește cu Tatăl de obște.

*

Mt 10, 38 Isus a spus: „Cel ce nu este gata să ia asupra sa toate suferințele și lipsurile trupești, acela nu m-a înțeles.

39 Cel ce câștigă bunuri pentru viața trupească, acela va pierde viața cea adevărată. Dar cel ce-și pierde viața trupească împlinind învățătura mea, acela va dobândi viața cea adevărată.

Mt 19, 27 Atunci Petru i-a spus: „Iată, noi am urmat cuvintele tale, ne-am lepădat de toate grijile și toată averea și am venit cu tine. Ce răsplată vom primi pentru aceasta?“

Mc 10, 29 Isus i-a spus: „Oricine a părăsit casă, frați și surori, tată și mamă, femeie și copii, casă și ogoare de dragul învățăturii mele,

30 acela va dobândi însutit atâția frați și surori, ogoare și alte lucruri de care are nevoie în această viață, iar pe lângă acestea, viața cea nevremelnică.

31 Nu sunt răsplăți în Împărăția Cerurilor. Împărăția Cerurilor însăși este țel și răsplată în același timp. În Împărăția Cerurilor, cu toții sunt la fel; nu este nimeni cel dintâi și nimeni cel de pe urmă.

Mt 20, 1 Împărăția Cerurilor este așa cum poate fi cunoscută din următoarea parabolă: Un gospodar a ieșit dis-de-dimineață să caute lucrători pentru grădina sa.

2 Și i-a tocmit cu un ban pe zi ca plată, a venit în grădină și i-a trimis să lucreze.

3 Și din nou a ieșit, pe la amiază, a tocmit muncitori și i-a trimis în grădină să lucreze, iar spre seară a tocmit alții și i-a trimis să lucreze. Și cu fiecare s-a învoit cu un ban ca plată.

8 Iar când a venit ceasul să plătească, a poruncit gospodarul să li se dea tuturor aceeași plată, mai întâi celor ce veniseră ultimii, iar apoi celor dintâi.

9 Au văzut deci cei dintâi că cei din urmă au primit ca plată un ban.

10 Și au crezut că ei vor primi mai mult, însă cei dintâi au primit, de asemenea, fiecare câte un ban.

11 Ei au luat banul și au spus:

«Cum se face că aceștia au lucrat doar un schimb, iar noi 12
toate patru, și primesc aceeași plată ca și noi? Nu este corect!»
Gospodarul însă a venit la ei și a spus: «De ce cârtiți? V-am 13
făcut vreo nedreptate? Ați primit plata pentru care ne-am în-
voit. Nu ne-am învoit cu un ban?
Luați deci ce este al vostru și plecați. Iar dacă vreau să-i dau 14
celui din urmă tot atât de mult ca și vouă, ce vă privește? Nu
sunt stăpân peste ce este al meu?
Sau sunteți invidioși că mă vedeți bun față de alții?» 15
În Împărăția Cerurilor, nimeni nu este cel dintâi și nici cel 16
de pe urmă, ci toți sunt una."

Odată, au venit la Isus doi dintre ucenicii săi, Iacob și Ioan, Mt 20, 20 /
și au spus: „Învățătorule, făgăduiește-ne că ne vei da ceea ce-ți Mc 10, 35
cerem."

El a spus: „Ce vreți?" Iar ei i-au spus: „Vrem să fim aseme- Mt 20, 22
nea ție."

Isus le-a spus: „Nu știți ce cereți. Puteți trăi asemenea mie și de viața trupească vă puteți lepăda ca și mine, dar să vă fac asemenea mie, aceasta nu stă în puterea mea.

Orice om poate, prin propria strădanie, să intre în Împărăția 23
Tatălui, lăsându-se în puterea lui și împlinindu-i voința."

Auzind acestea ceilalți ucenici, s-au mâniat împotriva celor 24
doi, fiindcă voiau să fie asemenea Învățătorului și să fie cei mai mari dintre ucenici.

Isus însă i-a chemat la sine și le-a spus: „Dacă m-ați rugat 25
să vă fac asemenea mie însumi numai ca să fiți cei mai mari printre ucenici, vă înșelați; iar dacă voi, ceilalți, sunteți mânioși pe aceștia doi fiindcă vor să aibă întâietate între voi, vă înșelați și voi. Doar în lume sunt ocârmuitori și stăpânitori care domnesc asupra neamurilor.

Printre voi nu poate fi nimeni mai mare sau mai mic. Cel 26
care, între voi, vrea să fie mai mare decât ceilalți, acela trebuie să fie slujitorul lor.

27 Cel care, dintre voi, vrea să fie cel dintâi, să se socoată cel din urmă.

Mc 10, 45 Căci voința Tatălui nu este ca Fiul Omului să trăiască pentru ca alții să-i slujească, ci ca El însuși să le slujească tuturor și să-și dea viața trupească drept răscumpărare pentru viața Duhului."

Mt 18, 11 Și Isus a spus poporului: „Tatăl caută să-l mântuiască pe cel pierdut. El se bucură pentru el așa cum păstorul se bucură când găsește o oaie rătăcită. Dacă doar una dintre cele o sută de oi ale sale se rătăcește, le lasă pe cele nouăzeci și nouă și se duce s-o scape pe cea pierdută.

Lc 15, 8 Iar dacă o femeie pierde un ban, mătură toată casa și îl caută până ce îl găsește.

10 Tatăl îl iubește pe Fiul și-l cheamă la el."

Lc 14, 8 Și încă o parabolă le-a spus, din care să învețe că celui care trăiește în voința Tatălui nu-i este îngăduit să se înalțe. A spus deci: „Dacă ești chemat la un ospăț, nu te așeza în locul cel mai de frunte, căci dacă vine unul mai mare decât tine, gazda poate să-ți spună lesne: «Lasă locul acesta, ca să se așeze cel mai de vază decât tine»; și vei fi făcut de rușine.

10 Așază-te, dimpotrivă, pe ultimul loc, iar gazda va veni la tine și te va așeza pe un loc mai înalt, ca să ai cinste în fața celorlalți.

11 Tot astfel, nici în Împărăția Cerurilor nu este loc pentru trufie. Cel ce se înalță ajunge tocmai astfel să cadă, iar cel ce se înjosește și se socoate nevrednic, tocmai astfel se înalță în Împărăția lui Dumnezeu.

Lc 15, 11 Un om avea doi fii.

12 Cel mai tânăr i-a spus tatălui: «Tată, dă-mi partea mea din averea ta.» Și tatăl i-a dat ce era al lui.

13 Iar fiul cel mai tânăr și-a luat partea și a plecat într-o țară străină; acolo și-a risipit toată averea și a început să sufere de lipsuri.

15 Și a ajuns porcar în acea țară străină.

Și suferea de foame atât de mult, încât mânca roșcove îm- 16
preună cu porcii.

Și cugetând el odată despre viața sa, și-a spus: «De ce mi-am 17
cheltuit averea și am plecat de la tatăl meu? La tatăl meu era
totul din belșug, iar eu trebuie să mănânc cu porcii.

Mă voi duce la tatăl meu, voi cădea la picioarele lui și-i voi 18
spune: Tată, am păcătuit împotriva ta și nu sunt vrednic să
fiu fiul tău. Ia-mă printre slujitorii tăi.»

Așa s-a gândit el și a plecat la tatăl său. Și pe când era pe 20
drum, l-a cunoscut tatăl său îndată, de departe, și s-a grăbit în
întâmpinarea lui, l-a îmbrățișat și l-a sărutat.

Fiul însă a spus: «Tată, am păcătuit împotriva ta și nu sunt 21
vrednic să fiu fiul tău.»

Dar tatăl n-a ascultat cuvintele lui și le-a spus slujitorilor 22
săi: «Aduceți repede haina cea mai bună și încălțămintea cea
mai frumoasă și îmbrăcați-l.

Și aduceți degrabă vițelul cel îngrășat și-l tăiați, ca astăzi să 23
ne veselim.

Fiindcă acest fiu al meu era mort și a înviat, pierdut era și 24
s-a aflat.»

Și a venit fiul mai mare de la câmp și, când s-a apropiat de 25
casă, a auzit muzică și jocuri.

A strigat un slujitor și i-a spus: «Ce se întâmplă la noi? E 26
vreo nuntă?»

Iar slujitorul i-a spus: «N-ai auzit că fratele tău s-a întors 27
acasă? De aceea se veselește tatăl tău și a pus să se taie un vițel
îngrășat, de bucurie că fiul său s-a întors.»

Atunci fiul mai mare s-a mâniat și n-a intrat în casă. Tatăl 28
însă a ieșit la el și l-a strigat.

El însă i-a spus tatălui său: «Tată, de atâția ani muncesc 29
pentru tine și ascult de porunca ta și totuși niciodată n-ai pus
să se taie un vițel în cinstea mea.

Fratele meu mai mic a plecat de aici și și-a mâncat toată 30
averea cu bețivii, iar acum ai pus să i se taie un vițel.»

31 Tatăl i-a spus: «Tu ai fost mereu cu mine, fiule, și toate ale mele sunt și ale tale. Să nu te mânii, ci să te bucuri, fiindcă fratele tău, care era mort, a înviat, pierdut era și s-a aflat.»

Mc 12, 1 Un gospodar a sădit o grădină[1], a lucrat-o și a făcut toate în așa fel încât grădina să aducă rod cât mai mult cu putință.

2 Și a trimis lucrători în această grădină, să lucreze în ea, să culeagă roadele și să-i plătească după învoială. (Gospodarul este Dumnezeu, grădina este lumea, iar lucrătorii sunt oamenii. Tatăl l-a trimis în lume pe Fiul său, pe Fiul Omului, numai pentru ca oamenii să-i dea înapoi cunoașterea vieții pe care a pus-o în ei.)

Îndată ce vine vremea, Tatăl îl trimite pe slujitorul său, pentru ca cei care lucrează în vie să plătească arenda. (Tot astfel, și Tatăl îi îndeamnă pe oameni neîncetat ca ei să-i împlinească voința.)

3 Lucrătorii l-au izgonit pe sol de acolo, fără să plătească arenda, și au trăit mai departe, crezând că grădina este a lor și că prin puterile proprii se află acolo. (Au ținut departe de ei orice îndemn la împlinirea voinței Tatălui și au trăit mai departe fiecare pentru sine, închipuindu-și că există de dragul bucuriei vieții lor trupești.)

4. 5. 6 Atunci a trimis gospodarul, a doua și a treia oară, soli și, în cele din urmă, pe propriul său fiu, ca să le amintească celor ce lucrau în grădină de datoria lor.

7 Dar aceștia și-au pierdut mințile și socoteau că, dacă l-ar ucide pe fiul gospodarului, care le amintea că grădina nu este a lor, vor folosi liniștiți mai departe grădina pentru ei.

8 Și l-au ucis.

Oamenilor nu le place să li se amintească de Duhul care trăiește în ei și să li se arate că acesta este veșnic, dar ei nu sunt veșnici; iar ei au ucis în ei, pe cât au putut, conștiința acestui Duh, au învelit talantul care le fusese dat într-o năframă și l-au îngropat.

1. În textul biblic se vorbește despre vie. Vezi și n. 1, p. 64 (n. tr.).

Deci ce să facă gospodarul cu cei din grădină? Mt 21, 40

Nimic altceva decât să-i izgonească și să trimită alți lucrători 41
în grădină. Să semene, atâta vreme cât grădina mai rodește, și tocmai aceasta și face.

Oamenii n-au înțeles și nu înțeleg că acea conștiință a Duhu- 42
lui care trăiește în ei și pe care caută s-o ascundă, fiindcă le împiedică viața trupească, tocmai această conștiință este adevărata lor viață. Ei aruncă piatra unghiulară, pe care se întemeiază toate.

Iar cei ce nu iau ca temei viața Duhului nu intră în Împărăția 43
Cerurilor și nu dobândesc viața. Pentru a avea credință și a primi viața, este nevoie să ne înțelegem starea, dar să nu așteptăm răsplată."

Atunci au zis ucenicii către Isus: „Întărește în noi credința, Lc 17, 5
spune-ne cum trebuie să facem ca să credem mai vârtos în viața Duhului și să ne jertfim cu mai multă bucurie viața trupească, fiindcă iată, sunt multe de dat pentru această viață a Duhului. Iar Tu însuți spui că nu este răsplată pentru aceasta."

Iar Isus le-a răspuns: „Dacă credința voastră ar fi atât de 6
tare cât credința voastră că din sămânța de mesteacăn crește un pom mare, dacă ați crede tot atât de puternic că în voi înșivă este neasemuita sămânță a Duhului, din care crește adevărata viață a Duhului, atunci nu m-ați ruga să întăresc în voi credința. Credința nu stă în a crede în ceva minunat, ci, dimpotrivă, în a vă înțelege starea și în ce constă mântuirea. Dacă îți înțelegi starea, nu vei aștepta răsplată, ci vei crede în ce ți s-a încredințat.

Dacă gospodarul se întoarce, împreună cu slujitorul său, de 7
la câmp, nu-l așază îndată pe slujitor la masă.

Și nici nu-i va mulțumi slujitorului că a făcut ce era datoria 9
lui. Iar dacă slujitorul înțelege că nu este mai mult decât un slujitor, atunci nu se va simți jignit, ci își va face treaba cu credința că a devenit părtaș la ceea ce i se cuvine.

10 Așa și voi trebuie să împliniți voința Tatălui și să gândiți: «Slugi nevrednice suntem și am făcut doar ce trebuia.» Nu așteptați nici răsplată, ci fiți bucuroși că primiți ce vi se cuvine.

Nu trebuie să ne îngrijim să credem că vom primi răsplată și vom trăi, fiindcă aceasta nu poate fi altfel; trebuie să ne îngrijim să nu ne pierdem viața și să nu uităm că ne este dată ca să aducem roadele acestei vieți și să împlinim voința Tatălui.

Lc 12, 35. 36 De aceea, fiți mereu gata, asemenea slujitorilor ce-l așteaptă pe stăpân, ca, îndată ce vine, să-i deschidă.

37. 38 Slujitorii nu știu când se întoarce acasă, devreme sau târziu, trebuie să fie gata mereu. Iar dacă sunt treji și-l primesc pe stăpân, atunci i-au împlinit voința și le va fi bine. Tot astfel se întâmplă și în viață. În toată vremea, în orice clipă de față trebuie să trăim în viața Duhului, fără să ne gândim la trecut sau viitor, și fără să ne spunem: «Atunci și acolo voi face aceasta sau cealaltă.»

39 Dacă stăpânul casei ar ști când vine hoțul, ar rămâne treaz. Așa și voi trebuie să vegheați neîncetat, fiindcă pentru viața Fiului Omului nu este vreme, iar El trăiește doar în prezent și nu știe când este începutul sau sfârșitul vieții lui.

Mt 24, 45. 46 Viața noastră este asemenea vieții unui slujitor căruia stăpânul casei i-a încredințat supravegherea întregii gospodării. Fericit acest slujitor dacă face întotdeauna voința stăpânului său.

48 Dar dacă spune «Stăpânul nu va veni așa curând» și nu ia seama la gospodăria acestuia,

50 atunci Stăpânul se va întoarce acasă pe neașteptate

51 și-l va izgoni de acolo.

Mc 13, 33 Astfel, nu deznădăjduiți și trăiți mereu, în prezent, o viață a Duhului. Pentru viața Duhului nu este vreme.

Lc 21, 34 Luați seama la voi înșivă, să nu vă îngreunați și să nu amorțiți în beții, lăcomie și griji trupești, ca vremea mântuirii să nu treacă pe lângă voi. Vremea mântuirii este ca o plasă întinsă peste toți; este mereu aici. De aceea, trăiți, înainte de toate, în viața Fiului Omului.

Felul Împărăției Cerurilor reiese limpede din următoarea Mt 25, 1
parabolă: Zece fecioare au ieșit cu candele în întâmpinarea mirelui.

Cinci dintre ele erau înțelepte, iar cinci erau fără minte. 2

Cele fără minte și-au luat candelele, dar n-au luat cu ele 3
untdelemn.

Cele înțelepte și-au luat candelele, dar și rezervă de unt- 4
delemn.

Așteptându-l pe mire, li s-a făcut somn și au ațipit. 5

Iar când a venit mirele, 6

fecioarele cele fără minte au văzut că nu au untdelemn 7
îndeajuns.

Și au plecat să cumpere, dar, între timp, mirele a venit. Iar 10
fecioarele înțelepte, care aveau îndeajuns untdelemn, au intrat cu el, iar ușa s-a închis.

Doar de aceea au putut intra aceste fecioare, fiindcă, atunci când a venit mirele, l-au primit cu candele; dar cele fără minte dintre ele au uitat că nu era nevoie ca acele candele să poată arde, ci să ardă la vremea cuvenită. Ca acestea să ardă la vremea cuvenită, adică atunci când va veni mirele, era nevoie să ardă fără încetare. Viața este doar pentru ca Fiul Omului să fie înălțat, dar Fiul Omului este pretutindeni. El este în afara timpului și, de aceea, dacă-i slujim, trebuie să trăim în afara timpului și doar în prezent.

De aceea, străduiți-vă în prezent să intrați în viața Duhului, Lc 13, 24
căci dacă nu vă străduiți, nu veți intra.

Veți spune: «Am grăit aceasta și aceea», dar dacă n-ați făcut 25
fapte bune, nu veți avea viața.

Căci Fiul Omului se va arăta doar ca Duh, în ceea ce fiecare Mt 16, 27
a făcut pentru Fiul Omului.

Toți oamenii se deosebesc între ei prin felul în care-i slu- Mt 25, 32
jesc Fiului Omului. Prin faptele lor, se împart în două cete, așa cum se despart, în turmă, oile de capre. Unele vor trăi, celelalte vor pieri.

34 Cei ce i-au slujit Fiului Omului vor primi ce li s-a pregătit de la întemeierea lumii, și anume acea viață pe care au păstrat-o. Această viață însă au păstrat-o prin aceea că au slujit Fiului Omului, i-au hrănit pe cei înfometați, i-au îmbrăcat pe cei goi, i-au găzduit pe cei străini, i-au cercetat pe cei închiși.

Au trăit în Fiul Omului, au cunoscut că El este unul și același în toți oamenii și, de aceea, l-au iubit pe aproapele lor.

Dar cei care n-au trăit în Fiul Omului, nici nu i-au slujit și n-au cunoscut că El este unul și același în toți și, de aceea, nu s-au unit cu El, au pierdut viața în El și au pierit.“

CAPITOLUL AL NOUĂLEA

ISPITELE

Înșelăciunile vieții vremelnice ascund oamenilor viața cea adevărată în prezent și în unirea cu Tatăl.

(„Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri.“)

CUPRINS

Omul se naște având cunoașterea vieții celei adevărate, care constă în împlinirea voinței Tatălui. Copiii trăiesc această viață, la ei se vede în ce constă voința Tatălui. Pentru a înțelege învățătura lui Isus trebuie să înțelegem viața copiilor și să fim asemenea lor. Copiii trăiesc neîncetat în voința Tatălui, fără să încalce cele cinci porunci. Și nici nu le-ar încălca vreodată, dacă cei mai mari nu i-ar ispiti. Când oamenii îi ispitesc pe copii să încalce poruncile, îi duc la pieire. Când oamenii îi ispitesc pe copii fac același lucru cu ceea ce face cineva care-i atârnă altuia o piatră de moară de gât și-l aruncă în apă. Dacă în lume n-ar fi nici o ispită, nici o supărare, lumea ar fi fericită. Ispita se află în răul pe care oamenii îl fac de dragul unei fericiri închipuite a vieții vremelnice. De aceea trebuie să ne lepădăm de toate, ca să nu-i cădem pradă acesteia.

Ispita împotriva poruncii întâi stă în aceea că oamenii se socotesc curați și nevinovați față de alții și, dimpotrivă, îi socotesc pe alții datori față de ei. Ca să nu cadă în această ispită, oamenii trebuie să-și amintească faptul că toți oamenii sunt, întotdeauna, infinit de îndatorați față de Tatăl și că pot stinge această datorie doar dacă-i iartă pe frații lor. De aceea trebuie oamenii să-și ierte unii altora orice jignire, fără să-i tulbure că cei care-i jignesc o vor face tot mereu.

Ori de câte ori ar putea fi omul jignit, trebuie să ierte tot mereu, fără să-i poarte pică celui ce l-a jignit, fiindcă Împărăția

Cerurilor este cu putință doar atunci când iertăm. Dacă nu iertăm, facem același lucru ca datornicul nemilos. Acesta s-a dus la stăpânul său și l-a rugat să fie îngăduitor, iar stăpânul i-a iertat toată datoria, care nu era mică. Datornicul a plecat și a început să-l silească pe propriul său datornic, care-i era dator doar cu puțin. Ca să avem viața, trebuie să împlinim voința Tatălui; or, pe Tatăl îl rugăm să ne ierte pentru că nu i-am împlinit voința și nădăjduim să dobândim această iertare. Ce facem deci dacă noi înșine nu iertăm? Facem ceea ce căutăm să împiedicăm pentru noi înșine. Voința Tatălui este mântuirea, iar răul este ceea ce ne desparte de Tatăl. Cum să nu ne străduim să înăbușim răul care ne nimicește și ne răpește viața? Răul ne învăluie în pieirea trupească. Cât rău înlăturăm și desființăm, atâta viață dobândim. Dacă răul nu ne desparte și suntem uniți în iubire, atunci avem tot ce ne putem dori.

Ispita împotriva poruncii a doua stă în aceea că socotim că femeia a fost creată pentru plăcerea trupească și că vom avea o plăcere mai mare dacă părăsim o femeie și luăm alta. Ca să nu cădem în această ispită, trebuie să ne amintim că voința Tatălui nu este ca bărbatul să se desfete cu farmecul femeii, ci să se unească într-un singur trup cu femeia pe care a ales-o. Voința Tatălui este ca fiecare bărbat să aibă o femeie și fiecare femeie, un bărbat. Dacă un bărbat ar rămâne întotdeauna la o femeie, atunci fiecare și-ar avea femeia și fiecare femeie, bărbatul ei. De aceea, cel care-și schimbă femeia îi răpește femeia unui bărbat și-i dă prilej altui bărbat să-și părăsească femeia și să o ia pe cea părăsită mai întâi. Desigur, este îngăduit a trăi fără femeie, dar niciodată să avem mai mult decât o singură femeie, fiindcă dacă ai o a doua femeie încalci voința Tatălui ce constă în unirea unui bărbat cu o femeie.

Ispita împotriva poruncii a treia stă în aceea că oamenii, pentru binele vieții vremelnice, au statornicit stăpâniri și cer jurăminte de la oameni, prin care aceștia se obligă să-și îndeplinească

îndatoririle față de aceste stăpâniri. Ca să nu cadă în această ispită, oamenii trebuie să-și aducă aminte că nu-i sunt datori decât lui Dumnezeu pentru viața lor. Oamenii ar trebui să privească cererile stăpânirii drept silnicie și, potrivit poruncii de a nu ne împotrivi răului, să le împlinească și să dea ce le cere stăpânirea: averea, bunurile și munca, dar nu se pot lega prin jurământ în privința faptelor lor viitoare. Jurămintele cerute oamenilor sunt un rău. Un om ce-și mărturisește viața în voința Tatălui nu poate făgădui nimic în privința faptelor lui viitoare, fiindcă pentru un asemenea om nu este nimic mai sfânt decât viața sa.

Ispita împotriva celei de-a patra porunci stă în aceea că oamenii, dedându-se la răutăți și răzbunare, socot că-i fac pe ceilalți mai buni. Dacă un om îi face o nedreptate altuia, lumea crede că trebuie pedepsit pentru aceasta și că adevărul stă în a-i judeca pe cei ce fac nedreptăți. Pentru a nu cădea în această ispită trebuie să ne amintim că oamenii nu sunt chemați să se judece unii pe alții, ci, dimpotrivă, să se mântuiască unii pe alții și că nu le este îngăduit să stea la judecată în privința nedreptății altora, fiindcă ei înșiși sunt plini de nedreptate. Singurul lucru pe care-l pot face este să-i învețe pe alții, prin pilda lor, curăția moravurilor, iertarea și iubirea.

Ispita împotriva poruncii a cincea stă în aceea că oamenii socotesc că este o deosebire între oamenii propriului neam și cei ai unui popor străin, și că, de aceea, este neapărată nevoie să se apere împotriva popoarelor străine și să le facă rău acestora. Ca să nu cădem în această ispită, trebuie să știm că toate poruncile se întâlnesc într-una singură: împlinirea voinței Tatălui, care le-a dat viață și mântuire tuturor oamenilor, făcând, de aceea, bine tuturor oamenilor, fără vreo deosebire. Și chiar dacă alți oameni încă mai fac această deosebire și popoare care ne socot străini pornesc la război cu noi, în ciuda tuturor acestor lucruri, pentru a împlini voința Tatălui, fiecare trebuie să-i facă

oricărui om numai bine, chiar dacă acesta face parte dintr-un alt popor, care este în război cu noi.

Pentru a nu cădea pradă nici uneia din înșelăciunile omenești, omul trebuie să-și îndrepte cugetul nu spre cele trupești, ci spre cele duhovnicești. Dacă omul a înțeles că viața stă numai în ascultarea, în clipa de față, de voința Tatălui, atunci nici lipsurile, nici suferința, nici chiar moartea nu pot fi înfricoșătoare pentru el. Viața cea adevărată o dobândește doar acela care este gata în orice ceas să-și dea viața trupească pentru împlinirea voinței Tatălui. Și pentru ca toți să înțeleagă că viața cea adevărată este cea pentru care nu este moarte, spune Isus: „Viața veșnică nu trebuie înțeleasă ca și cum ar fi asemenea vieții noastre de acum, ca și cum ar avea loc undeva și cândva. Adevărata viață în voința Tatălui nu are nici loc, nici vreme. Nu ne este îngăduit să ne închipuim viața cea adevărată în timp sau în anumiți oameni. Cei care s-au trezit la viața cea adevărată trăiesc în voința Tatălui, dar pentru voința Tatălui nu este nici vreme, nici loc. Ei trăiesc pentru Tatăl. Dacă pentru noi au murit, pentru Dumnezeu sunt totuși vii. De aceea, o poruncă le cuprinde pe toate celelalte: să iubim din toate puterile Izvorul vieții și, de aceea, pe toți oamenii, care poartă în ei acest Izvor."

Isus a spus: „Tocmai acest Izvor al vieții este acel Hristos pe care-l așteptați. Cunoașterea acestui Izvor al vieții, pentru care nu sunt diferite persoane, nici vreme și nici loc – tocmai acesta este acel Fiu al Omului, despre care învăț.

Tot ceea ce ascunde acest Izvor al vieții de cunoașterea omului este o lucrare ispititoare. Aici este ispita cărturarilor vechi credincioși – nu cădeți în ea; aici este și ispita deținătorilor puterii – nu cădeți în ea; și aici este, în sfârșit, cea mai rea dintre toate ispitele, cea a învățătorilor credinței, care se numesc pe ei înșiși dreptcredincioși. Păziți-vă de această ispită mai mult decât de toate celelalte, fiindcă acești învățători mincinoși, născocind o cinstire mincinoasă a lui Dumnezeu, vă îndepărtează de adevăratul Dumnezeu. Au pus cuvinte în locul faptei prin

care ar trebui să-i slujim Tatălui vieții și învață doar cuvinte; dat fiind că ei înșiși nu săvârșesc nici un fel de fapte, nu puteți învăța de la ei decât cuvinte. Tatăl însă n-are nevoie de cuvinte, ci de fapte. Nici nu pot învăța ceea ce ei înșiși nu știu, căci numai în folosul lor se arată drept învățători. Voi însă să știți că nimeni nu poate fi învățător altora, ci Învățător al tuturor este doar Unul, Stăpânul vieții – Cunoașterea. Dar acești învățători mincinoși, crezând că-i învață pe alții, doar își răpesc lor adevărata viață și-i împiedică pe ceilalți s-o cunoască. Ei învață cum ar trebui să-i slujim lui Dumnezeu prin datini exterioare și socot că prin juruințe îi pot aduce pe oameni la credință. Ei se ocupă doar de aparențe. Lor le este de ajuns dacă lucrurile se arată ca și cum oamenii ar crede; nu se gândesc însă la ce se întâmplă în inimile oamenilor. De aceea, sunt ca mormintele spoite, care pe afară sunt frumoase, dar înăuntru sunt pline de murdărie. Îi cinstesc în cuvinte pe sfinți și mucenici și totuși sunt asemenea celor care i-au chinuit și i-au ucis pe aceștia și-i chinuie și-i ucid, la rândul lor, pe sfinții din zilele lor. De la ei pleacă toată ispita din lume, fiindcă pun răul să fie cinstit sub înfățișarea binelui. Ispita lor este rădăcina oricărei alte ispite, fiindcă batjocoresc ce este sfânt în lume. Încă multă vreme nu se vor converti, își vor duce înșelăciunea mai departe, sporind răul în lume; dar va veni vremea în care toate templele vor fi nimicite și orice cinstire a lui Dumnezeu pe dinafară va înceta, oamenii vor cunoaște adevărul și se vor uni în iubire în slujba singurului Tată al vieții, prin împlinirea voinței lui.“

*

Odată, au venit copii la Isus, iar ucenicii voiau să-i gonească. Mt 19, 13
Isus a văzut că ucenicii îi gonesc, s-a supărat și a zis: „Nu 14
este drept să-i goniți pe copii. Ei sunt cei mai buni oameni, fiindcă toți copiii trăiesc în voința Tatălui. Ei sunt cu adevărat în Împărăția Cerurilor.

Lc 18, 17 Nu trebuie să-i goniți, ci să învățați de la ei că, pentru a trăi în voința Tatălui, trebuie să trăim asemenea copiilor. Copiii împlinesc mereu cele cinci porunci pe care vi le-am dat: ei nu ocărăsc și nu poartă pică, nu sunt desfrânați, nu jură niciodată, nu se împotrivesc răului, nu se judecă cu nimeni, nu cunosc deosebiri între poporul lor și unul străin și, de aceea, sunt mai buni decât cei mari și sunt în Împărăția Cerurilor.

Mt 18, 3 Dacă nu vă lepădați de toate ispitele trupului și nu vă faceți asemenea copiilor, nu veți fi în Împărăția Cerurilor.

5 Numai cel ce înțelege că pruncii sunt mai buni decât noi, fiindcă nu fac nimic împotriva voinței Tatălui, numai acela îmi înțelege învățătura.

Lc 9, 48 Iar cine îmi înțelege învățătura, doar acela înțelege și voința Tatălui.

Mt 18, 10 Nu trebuie să-i disprețuim pe copii, fiindcă sunt mai buni decât noi, iar inimile lor sunt curate înaintea Tatălui și sunt mereu cu El.

14 Și nici un copil nu piere după voința Tatălui. Toți pier doar din vina oamenilor, fiindcă oamenii îi amăgesc să se îndepărteze de adevăr.

6 De aceea, trebuie să-i ocrotim și să nu-i amăgim să se îndepărteze de Tatăl și de viața cea adevărată. Și rău face omul care-i îndepărtează de curăția vieții lor. A amăgi un copil să se îndepărteze de bine și a-l seduce prin mânie, desfrânare, jurăminte, judecată și război este tot atât de rău ca a-i atârna o piatră de moară de gât și a-l arunca în apă. Anevoie va scăpa înot, cel mai probabil se va îneca. Tot atât de greu este pentru un copil să scape de ispita în care-l aruncă oamenii mari.

7 Lumea oamenilor este nefericită doar prin ispita trupului. Ispita este pretutindeni în lume, a fost mereu și va fi mereu, iar omul piere prin ea.

De aceea, leapădă tot și jertfește tot, ca să nu cazi pradă ispitei. Dacă vulpea cade în cursă, își mușcă laba și fuge, laba se

vindecă și vulpea rămâne în viață. Așa să faci și tu: leapădă tot,
ca să nu cazi pradă ispitei trupești.

Păziți-vă de ispita împotriva poruncii întâi, care spune deci Lc 17, 3
că nu trebuie să le purtăm pică oamenilor dacă ne fac rău și dacă
suntem ispitiți să ne răzbunăm pe ei.

Astfel, dacă un om te supără, amintește-ți că este fiu al Mt 18, 15
aceluiași Tată ca și tine, că este fratele tău. Dacă ți-a făcut rău,
mergi și vorbește-i în conștiință, fără martori. Dacă te ascultă,
l-ai câștigat și ți-ai dobândit un nou frate.

Dacă nu te ascultă, atunci ia cu tine încă doi sau trei, ca să-l 16
înduplece.

Dacă se va căi, iartă-l. Iar dacă de șapte ori te-a supărat și de Lc 17, 3–4
șapte ori spune «Iartă-mă», atunci iartă-l.

Dacă însă nu te ascultă, spune-l atunci obștii credincioșilor Mt 18, 17
ce cred în învățătura mea. Dacă nici de obște nu ascultă, atunci
iartă-l totuși și să nu mai ai nimic de-a face cu el.

Căci felul Împărăției Cerurilor trebuie înțeles după urmă- 23
toarea parabolă: Un rege a început să-și facă socotelile cu aren-
dașii săi.

Și i s-a adus unul care-i era dator cu un milion [de dinari].[1]

Și nu avea de unde să plătească datoria. Iar regele, ca să pri- 24
mească plata, ar fi trebuit să-i vândă toată averea, femeia, copiii 25
și pe el însuși.

Dar arendașul a început să-i ceară regelui îndurare.

Iar regele s-a milostivit de el și i-a iertat toată datoria. 26

Tot acest arendaș a văzut, mergând spre casă, un alt țăran, 27
care-i era dator cu cincizeci de bani. Arendașul a pus mâna 28

1. În textul lui Tolstoi, „un milion de ruble“, iar mai jos, la v. 28, „cincizeci de copeici“. În Evanghelia după Matei apar zece mii de talanți (adică un milion de dinari), respectiv o sută de dinari; un dinar era plata uzuală pentru o zi de muncă. Vezi și n. 1, p. 64 (n. tr.).

pe el, a început să-l strângă de gât și a zis: «Plătește-mi ce-mi ești dator!»

29 Țăranul a căzut la picioarele lui și a spus: «Îngăduie-mi și-ți voi plăti tot.»

30 Dar arendașul nu s-a milostivit de țăran, ci a pus să fie aruncat în temniță, să stea acolo până ce va plăti tot.

31 Văzând aceasta ceilalți țărani, s-au dus la rege și i-au spus ce făcuse arendașul.

32 Atunci a pus regele ca arendașul să vină în fața lui și i-a spus: «Câine rău, toată datoria ți-am iertat-o, pentru că m-ai rugat.

33 Și tu trebuia să te milostivești de datornicul tău, precum și eu m-am milostivit de tine.»

34 Și regele s-a mâniat și l-a dat pe arendaș pe mâna călăilor, ca aceștia să nu-i dea drumul până ce nu va plăti toată datoria.»

35 Tot așa se va purta și Tatăl cu voi, dacă nu iertați din toată inima tuturor celor ce v-au făcut rău.

Mt 5, 25 Tu știi singur că, dacă ajungi la ceartă cu un om, este mai bine să te împaci cu el fără să mergi la judecător. Știi aceasta și faci astfel, fiindcă știi că mai mult pierzi dacă mergi la judecător. La fel se întâmplă cu orice fel de răutate și ceartă. Dacă știi că răutatea și cearta sunt rele și te îndepărtează de Tatăl, atunci alungă-le din lume cât de repede cu putință și păstrează pacea.

Mt 18, 18 Voi știți singuri că după cum vă legați între voi pe pământ, tot astfel veți fi legați și în fața Tatălui. Și după cum vă despărțiți între voi pe pământ, tot astfel veți fi despărțiți și înaintea Tatălui.

19 Veți înțelege că, dacă doi sau trei sunt legați pe pământ prin învățătura mea, au deja de la Tatăl lor tot ceea ce doresc.

20 Căci unde doi sau trei sunt legați în numele Duhului din om, acolo trăiește și Duhul omului în ei.

Păziți-vă de ispita împotriva poruncii a doua, ispita bărbaților de a-și schimba femeile.“

Odată, au venit la Isus învăţătorii dreptcredincioşi şi l-au Mt 19, 3 /
întrebat zicând: „Îi este îngăduit unui om să-şi lase femeia?“ Mc 10, 2

El le-a spus: „De la început a fost făcut omul bărbat şi fe- Mt 19, 4
meie; aceasta este voinţa Tatălui.

De aceea îşi lasă omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se uneşte 5
cu femeia sa. Şi se unesc bărbatul şi femeia într-un singur trup,
aşa încât femeia este, pentru un bărbat, ca şi trupul său.

De aceea, omul nu trebuie să încalce legea firească a lui Dum- 6
nezeu şi să despartă ce este unit.

După Legea voastră a lui Moise se spune că se îngăduie să 8
fie lăsată femeia şi luată alta, dar acest lucru nu este adevărat.
După voinţa Tatălui nu este aşa.

Iar Eu vă spun că cine îşi lasă femeia o împinge la desfrânare, 9
ca şi cel ce se uneşte cu cea lăsată. Lăsându-şi femeia, aduce des-
frânarea în lume.“

Şi i-au spus ucenicii lui Isus: „Este mult prea greu să rămâi 10
pentru totdeauna cu o femeie. Dacă aşa trebuie să fie, atunci
este mai bine să nu te însori deloc.“

El le-a spus: „Desigur, poţi rămâne neînsurat, dar trebuie să 11
înţelegi ce înseamnă aceasta.

Dacă cineva vrea să trăiască neînsurat, atunci trebuie să fie 12
curat în mod desăvârşit şi de femei să nu se atingă; dar cine iu-
beşte femeile să se unească cu o femeie, să nu o lase şi să nu se
uite la alte femei.

Păziţi-vă de ispita împotriva poruncii a treia şi nu-i urmaţi
pe cei care-i silesc pe oameni să îndeplinească îndatoriri.“

Odată, au venit perceptorii la Petru şi l-au întrebat: „Spune-ne, Mt 17, 24
Învăţătorul vostru nu plăteşte darea?“

Petru a răspuns: „Nu, nu plăteşte“; şi s-a dus la Isus şi i-a 25
spus că aceia l-au oprit şi i-au spus că toţi sunt datori să plă-
tească darea.

Atunci i-a spus Isus: „Regele nu ia dări de la fiii săi şi, în afară
de rege, nu sunt datori să-i plătească nimănui. Aşa este şi cu

noi. Dacă suntem fii ai lui Dumnezeu, nu suntem datori nimănui în afară de Dumnezeu și suntem liberi de orice îndatorire.

27 Dar dacă ți se cer dări, atunci plătește-le, dar nu fiindcă ești dator, ci fiindcă nu trebuie să ne împotrivim răului. Căci dacă ne împotrivim răului, un rău încă și mai mare vom pricinui."

Mt 22, 16 Altă dată au venit dreptcredincioșii, împreună cu slujitorii Cezarului, la Isus, să-l prindă cu vorba. Ei i-au spus: „Iată, Tu înveți totul după adevăr.

17 Spune-ne deci dacă suntem datori să plătim dări Cezarului sau nu."

18 Isus a înțeles îndată că voiau să-l acuze că nu recunoaște îndatoririle față de Cezar.

19 El le-a spus: „Arătați-mi moneda cu care plătiți tribut Cezarului." Și i-au adus un ban pentru dare.

20 El a privit moneda și a spus: „Ale cui sunt chipul acesta și inscripția?"

21 Ei au spus: „Ale Cezarului." Iar El le-a spus: „Bine, atunci dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului, dar cele ale lui Dumnezeu, adică sufletul vostru, nu-l dați nimănui decât lui Dumnezeu. Bani, avere, muncă, toate acestea dați-le celui ce vă cere, dar sufletul vostru nu-l dați nimănui decât lui Dumnezeu.

Mt 23, 15 Învățătorii voștri dreptcredincioși cutreieră pretutindeni și-i silesc pe oameni să făgăduiască și să jure că vor împlini Legea. Astfel însă doar îi ademenesc pe oameni și-i fac mai răi decât erau înainte.

16. 22 Nu putem face cu trupul o făgăduință pe care trebuie s-o ținem cu sufletul. În sufletul vostru este Dumnezeu și, de aceea, omul nu-i poate făgădui omului ce trebuie să facă Dumnezeu.

Păziți-vă! Ispita împotriva poruncii a patra stă în aceea că oamenii îi judecă și-i pedepsesc pe semenii lor și-i cheamă pe alții la judecată și pedepse."

Lc 9, 52 Odată, ucenicii lui Isus au ajuns într-un loc și au cerut găzduire peste noapte.

Și n-au fost primiți. 53
Atunci s-au dus ucenicii la Isus să se plângă de acest lucru 54
și au spus: „Trăsnetul să-i lovească drept pedeapsă!“
Isus însă a spus: „Încă tot nu înțelegeți copiii cărui Duh 55
sunteți.
Eu nu învăț cum să fie nimiciți oamenii, ci cum să fie mân- 56
tuiți.“
Odată, a venit la Isus un om și a spus: „Poruncește fratelui Lc 12, 13
meu să-mi dea partea de moștenire ce mi se cuvine.“
Isus i-a spus: „Nimeni nu m-a pus judecător peste voi și nu 14
pot judeca pe nimeni.“
Odată, au adus dreptcredincioșii o femeie în fața lui Isus și In 8, 3
au spus:
„Iată, această femeie a fost prinsă în adulter. 4
După Lege trebuie omorâtă cu pietre. Tu ce zici?“ 5
Isus n-a răspuns nimic și gândea că-și vor schimba singuri 6
părerea.
Ei însă stăruiau și-l întrebau dacă socotește că femeia este 7
vinovată. Atunci, El a spus: „Cine dintre voi este fără greșeală,
acela să arunce primul asupra ei cu piatra.“
Mai mult de atât n-a spus nimic. 8
Atunci, dreptcredincioșii s-au uitat unii la alții, i-a mustrat 9
conștiința, cei din față au trecut în spate și au plecat toți de
acolo. Isus însă a rămas singur cu femeia.
El a privit în jurul lui și, nevăzând pe nimeni în afară de 10
femeie, i-a spus: „Așadar, nimeni nu te-a găsit vinovată?“
Ea a spus: „Nimeni.“ El a zis: „Nici eu nu te pot învinui. 11
Mergi și de acum nu mai păcătui.“

„Păziți-vă! Ispita împotriva poruncii a cincea stă în aceea că oamenii se socotesc datori să le facă bine doar celor de un neam cu ei, dar popoarele străine le socotesc vrăjmașe.“

Un învățător al Legii voia să-l pună la încercare pe Isus și i-a Lc 10, 25
spus: „Ce trebuie să fac ca să moștenesc viața veșnică?“

27 Isus i-a spus: „Știi doar. Să-l iubești pe Dumnezeu Tatăl și, pe lângă Dumnezeu Tatăl, pe fratele tău, fiu al oricărei țări ar fi el."

29 Și învățătorul Legii a spus: „Ar fi frumos să nu fie diferite popoare; dar cum să-i iubesc pe dușmanii poporului meu?"

30 Iar Isus a spus: „Era odată un om, un iudeu, care a ajuns rău: a fost bătut, jefuit și lăsat în drum.

31 A trecut pe acolo un preot, iudeu, care s-a uitat la cel rănit și a plecat mai departe.

32 Apoi a trecut un levit, tot iudeu, s-a uitat la el și a plecat mai departe.

33 Apoi a venit un om dintr-o țară străină, vrăjmașă, un samaritean. Acest samaritean l-a văzut pe iudeu și nu s-a gândit că iudeii îi disprețuiesc pe samariteni, ci s-a milostivit de iudeul rănit.

34 L-a spălat, i-a legat rănile și l-a dus pe măgarul său până la un han.

35 Și i-a plătit hangiului pentru el și a făgăduit că se va întoarce să plătească restul.

Iată, așa trebuie să vă purtați cu oameni de neam străin, care vă disprețuiesc și vă dușmănesc, și atunci veți dobândi viața cea adevărată."

Mt 16, 21 Isus a spus: „Lumea îi iubește pe ai săi, dar pe oamenii lui Dumnezeu îi urăște și, de aceea, oamenii acestei lumi – preoți, învățători ai Legii, întâi-stătători – îi vor prigoni pe cei ce împlinesc voința Tatălui. Și iată, eu plec acum la Ierusalim, iar ei mă vor chinui și ucide, dar Duhul meu nu poate fi ucis și va trăi."

Mc 8, 32 Când Petru a auzit că Isus va fi chinuit la Ierusalim, s-a mâhnit, l-a luat pe Isus de mână și i-a spus: „Dacă-i așa, atunci mai bine nu te duce la Ierusalim."

33 Atunci i-a spus Isus lui Petru: „Nu vorbi astfel, căci vorbele tale sunt vorbe ale ispitei. Dacă te temi că mă vor chinui și

ucide, aceasta înseamnă că nu te gândești la cele dumnezeiești, la Duhul, ci la cele omenești.“

Și a chemat poporul împreună cu ucenicii și a spus: „Cine 34
vrea să trăiască după învățătura mea să se lepede de viața sa, să fie gata să ia asupra sa toată suferința trupească, fiindcă cine se teme pentru viața lui trupească o va pierde pe cea adevărată și cine socotește viața trupească puțin lucru o va păstra pe cea adevărată.“

Iar ei n-au înțeles aceste cuvinte. Și iată, au venit vechii cre- Mt 22, 23
dincioși (saduceii) la El, iar El le-a arătat tuturor ce înseamnă viața cea adevărată și învierea din morți. Vechii credincioși au spus că după moartea trupului nu mai este altă viață.

Ei au spus: „Cum pot învia cu toții din morți? Dacă ar învia 24
toți, n-ar mai fi loc să trăiască toți împreună.

Iată, la noi erau șapte frați. Cel dintâi s-a însurat și a murit. 25
Văduva s-a măritat cu al doilea frate, și când acesta a murit, ea l-a luat pe al treilea, și așa mai departe, până la al șaptelea.

Atunci deci, cum vor trăi toți acești frați cu o femeie, dacă 28
vor învia?“

Isus le-a spus: „Voi ori încurcați lucrurile cu bună știință, Lc 20, 34–35
ori nu înțelegeți în ce stă, de fapt, trezirea la viață. În această viață, oamenii se însoară și se mărită; dar cei care sunt vrednici de viața veșnică și de învierea din morți nu se însoară și nici nu se mărită.

Căci ei nu pot nici muri. Se unesc cu Tatăl. 36

În Scriptura voastră stă scris că Dumnezeu a spus: «Eu Mt 22, 31–32
sunt Dumnezeul lui Avraam și al lui Iacob.» Iar Dumnezeu a spus aceasta când Avraam și Iacob erau deja morți pentru oameni. Așadar, cei morți pentru oameni sunt încă vii pentru Dumnezeu. Dacă Dumnezeu este și nu moare, atunci cei împreună cu Dumnezeu sunt pururi vii. Învierea din morți este viața în voința Tatălui. Pentru Tatăl nu există timp și, de aceea, dacă omul împlinește voința Tatălui și se unește cu El, trece peste timp și moarte.“

34 Când dreptcredincioșii au auzit acestea, nu știau ce să mai născocească pentru a-i închide gura și au început cu toții să stăruie cu întrebări.

35 Și unul dintre dreptcredincioși a spus:

36 „Învățătorule, după părerea ta, care este cea mai mare poruncă din toată Legea?“ Dreptcredincioșii socoteau că Isus se va încurca în răspunsul la această întrebare.

37 Isus însă a spus: „Cea mai mare poruncă este aceasta, ca noi pe Dumnezeu, în puterea căruia suntem, să-l iubim din tot sufletul, iar a doua poruncă reiese din aceasta:

39 Să-l iubim pe aproapele, fiindcă în el este același Dumnezeu.

40 Și pe aceasta se sprijină tot ce este scris în cărțile voastre.“

42 Iar Isus a grăit mai departe: „Ce socotiți voi – ce este Hristos? Ce este El – poate Fiul cuiva?“ Iar ei au spus: „După părerea noastră, Hristos este Fiul lui David.“

43 Atunci le-a spus El: „Cum așa, oare David nu-l numește pe Hristos Domnul său? Hristos nu este Fiul lui David și nici Fiul nimănui (după trup); Hristos este același Dumnezeu, Domnul nostru, pe care-l știm în noi ca viața noastră. Hristos este cunoașterea din noi.“

Lc 12, 1 Și Isus a spus: „Vegheați și feriți-vă de aluatul învățătorilor dreptcredincioși. Păziți-vă de aluatul vechilor credincioși și de aluatul stăpânitorilor.

5 Dar mai ales feriți-vă de aluatul celor ce singuri se numesc pe ei «învățători», fiindcă de la ei pleacă toată înșelăciunea.“

Lc 20, 45 Iar când poporul a înțeles despre ce vorbea, a spus:

46 „Păziți-vă mai ales de învățătura cărturarilor, a celor ce se numesc pe ei «dreptcredincioși».

47 Feriți-vă de ei, fiindcă iau locul profetului ce vestește poporului voința lui Dumnezeu. Cu de la sine putere și-au luat dreptul de a vesti poporului voința lui Dumnezeu. Ei propovăduiesc cuvinte, dar nu săvârșesc fapte.

Așa se arată că ei doar vorbesc: «Faceți una și alta, asta și cea- Mt 23, 3
laltă», dar ca faptă nu iese nimic, fiindcă ei înșiși nu fac nimic
bun, ci doar vorbesc.

Mai spun și ce nu trebuie să facem. Ei înșiși însă nu fac 4
nimic.

Lor le pasă doar să-și păstreze slujba de învățători și, de 5
aceea, vor să iasă în față, se împodobesc și-și dau titluri.

De aceea, aflați că nimănui nu-i este îngăduit să-și spună 8
învățător și păstor.

Dar dreptcredincioșii mincinoși își spun învățători și astfel 13
vă împiedică să intrați în Împărăția Cerurilor și nici ei nu intră
în ea.

Acești dreptcredincioși socot că pot întoarce pe cineva la 15
Dumnezeu prin datini exterioare și jurăminte.

Și, asemenea orbilor, nu văd că exteriorul nu înseamnă 16
nimic, că totul este în sufletul omului.

Ei fac doar ce e mai lesne, cele exterioare, însă ce este nevoie, 23
dar și greu, iubirea, compasiunea, adevărul – le lasă deoparte.

Lor le pasă să împlinească Legea doar pe dinafară și-i 28
călăuzesc pe alții la Lege doar pe dinafară.

De aceea sunt ca mormintele spoite – pe afară par curate, 27
dar înăuntru este murdărie.

Ei îi cinstesc pe dinafară și pe mucenici. 30

De fapt, și ei sunt asemeni celor ce-i chinuie și-i ucid pe 31
sfinți. Ei sunt de când lumea, odinioară ca și acum, dușmanii
oricărui bine. De la ei izvorăște tot răul în lume, fiindcă ei
ascund binele și arată răul în locul lui. De aceea trebuie să ne
temem în primul rând de acești păstori mincinoși.

Voi știți singuri că orice greșeală poate fi întotdeauna Mc 3, 28
îndreptată.

Dar dacă oamenii greșesc în ceea ce înseamnă binele, această 29
greșeală nu mai poate fi îndreptată. Și chiar această greșeală o
fac păstorii mincinoși.“

Mt 23, 37 Și Isus a spus: „Voiam ca aici, la Ierusalim, să-i unesc pe toți oamenii în singura cunoaștere a adevăratei mântuiri, dar locuitorii acestei cetăți știu doar să-i ucidă pe învățătorii Binelui.

38–39 De aceea, vor rămâne tot atât de nelegiuiți pe cât au fost și nu-l vor cunoaște pe adevăratul Dumnezeu, atâta vreme cât n-au primit cunoașterea lui Dumnezeu în ei, cu iubire."

Mt 24, 1 Și Isus a plecat de la Templu. Atunci i-au spus ucenicii săi: „Și cum stau lucrurile cu acest Templu al lui Dumnezeu, cu toată podoaba lui, pe care oamenii au adus-o pentru Dumnezeu?"

2 Iar Isus a spus: „Adevăr vă spun că acest întreg Templu, cu toată podoaba lui, va fi nimicit și nu va mai rămâne nimic din el.

3 Este doar un singur Templu al lui Dumnezeu – și anume inimile oamenilor, dacă se iubesc unii pe alții." Și l-au întrebat când va fi zidit acest Templu.

4 Iar Isus le-a spus: „Nu va fi așa curând. Multă vreme, oamenii vor mai fi înșelați cu tâlcuiri mincinoase ale învățăturii mele, și, de aceea, vor fi războaie și răscoale.

12 Și va fi multă fărădelege și iubire puțină.

14 Dar când învățătura cea adevărată se va fi răspândit printre toți oamenii, atunci se va sfârși tot răul și toată ispita."

CAPITOLUL AL ZECELEA

LUPTA CU ISPITA

Pentru a se elibera de rău, omul trebuie să fie, în fiece ceas al vieții sale, una cu Tatăl
(„Și nu ne duce pe noi în ispită“)

CUPRINS

Iudeii au văzut că învățătura lui Isus subminează statul, credința și naționalitatea, dar, în același timp, au văzut că nu-i puteau combate învățătura și atunci au hotărât să-l ucidă. Nevinovăția și dreptatea lui îi făceau să șovăie, dar Caiafa, cel dintâi dintre marii preoți, s-a gândit la un motiv pentru care Isus trebuia ucis, chiar dacă El însuși era cu totul nevinovat. Caiafa a spus: „Nu trebuie să aflăm dacă acest Om este drept sau nedrept; trebuie doar să hotărâm dacă vrem ca poporul nostru să rămână poporul iudeu deosebit care este, sau dacă vrem să piară și să se risipească. Poporul nostru va pieri și se va risipi dacă-l lăsăm pe acest Om în voia lui și nu-l ucidem.“ Argumentarea a fost decisivă și dreptcredincioșii l-au osândit pe Isus la moarte și au făcut cunoscut poporului să-l prindă îndată ce ar veni la Ierusalim.

Deși știa acest lucru, Isus a venit totuși la sărbătoarea Paștelui la Ierusalim. Ucenicii au căutat să-l înduplece să nu se ducă, dar Isus a spus: „Ceea ce vor dreptcredincioșii să-mi facă, la fel ca și ceea ce vor să-mi facă ceilalți oameni, nu poate schimba adevărul pentru mine, dacă Eu știu unde sunt și încotro mă duc. Doar cel care nu cunoaște adevărul poate să se teamă de ceva și să aibă îndoieli. Șchioapătă doar acela care nu vede.“

Și s-a dus la Ierusalim. Pe drum, s-a oprit în Betania. În Betania l-a uns Maria cu un vas întreg de untdelemn de preț. Dat fiind că Isus știa că se apropie moartea lui trupească, le-a spus uceni-

cilor care o mustrau pe Maria că folosise așa mult untdelemn de preț pentru ungere că untdelemnul pe care l-a turnat i-a pregătit trupul pentru moarte.

Când Isus a lăsat Betania și plecat la Ierusalim, l-a întâmpinat mare mulțime de popor și a intrat cu El în cetate, ceea ce le-a întărit încă și mai mult dreptcredincioșilor părerea că este nevoie să-l ucidă. Așteptau doar un prilej bun ca să-l prindă. El știa că și cel mai neînsemnat cuvânt imprudent pe care l-ar spune împotriva Legii va fi prilej pentru uciderea lui, dar s-a dus în Templu și a lămurit din nou că cinstirea lui Dumnezeu din partea iudeilor de până acum, care consta în jertfe, era greșită și și-a propovăduit învățătura. Dar învățătura lui, care se întemeia pe Profeți, era astfel încât dreptcredincioșii încă nu puteau găsi în cuvintele lui o încălcare vădită a Legii, pentru care să-l poată da morții, mai ales că mare parte din poporul de rând era de partea lui Isus. Or, erau păgâni de față la sărbătoare, iar când aceștia au auzit de învățătura lui Isus, voiau să vorbească cu Isus despre învățătura lui. Când ucenicii au auzit aceasta, s-au înspăimântat. Se temeau că Isus, vorbind cu păgânii, se va trăda, iar poporul se va ridica. La început, voiau ca Isus să nu se întâlnească cu păgânii, dar apoi s-au hotărât să-i spună că păgânii vor să-i vorbească.

Când Isus a auzit aceasta, s-a tulburat. El a înțeles că, dacă le vestește păgânilor învățătura sa, va ieși limpede, la lumina zilei, tăgăduirea din partea sa a întregii Legi iudaice, că oamenii de rând îi vor întoarce spatele, iar dreptcredincioșii vor avea prilejul să-l învinuiască de legături cu păgânii pe care-i urau. Isus s-a neliniștit înțelegând aceasta, dar în același timp știa că este chemat să le descopere oamenilor, ca fii ai aceluiași Tată, unirea dintre ei, fără deosebire de credință. Știa că acest pas i-ar putea aduce sfârșitul vieții trupești, că totuși pieirea lui le-ar aduce oamenilor adevărata cunoaștere a vieții și, de aceea, a spus: „După cum bobul de grâu trebuie să piară ca să aducă rod, tot

astfel trebuie și omul să-și dea viața trupească pentru ca ea să aducă roade duhovnicești. Cel care ia seama la viața trupească își răpește viața cea adevărată, iar cel ce nu ia seama la viața sa trupească, acela o dobândește pe cea adevărată. Sunt tulburat de ce am în față, dar până acum am trăit doar ca să trăiesc acest ceas; cum să nu fac, așadar, în acest ceas, ceea ce trebuie să fac? Fie deci ca, în acest ceas, voința Tatălui să se descopere în mine."

Și, întorcându-se spre popor – spre păgâni și iudei –, le-a spus deschis ce-i spusese, până atunci, în ascuns lui Nicodim. El a zis: „Viața oamenilor, cu diferitele religii și diferitele puteri în stat, trebuie schimbată din temelii. Toate puterile omenești trebuie înlăturate. Este nevoie doar să înțelegem corect însemnătatea omului ca fiu al Tatălui vieții, iar această cunoaștere înlătură toate împărțirile omenești și toate puterile și-i unește pe toți oamenii în Unul." Iudeii au spus: „Tu nimicești întreaga noastră credință. După Legea noastră, există un Hristos, iar Tu spui că există doar un Fiu al Omului, iar acesta trebuie înălțat. Ce poate însemna aceasta?" Iar Isus a spus: „A-l înălța pe Fiul Omului înseamnă a trăi în acea lumină a cunoașterii care este în oameni, astfel încât, atâta vreme cât este lumină, să trăim prin această lumină. Eu nu învăț vreo credință nouă, ci doar ceea ce orice om știe și cunoaște în sine. Iar oricine cunoaște în sine viața și oricine știe că viața îi este dată lui și tuturor oamenilor de la Tatăl vieții.

Învățătura mea stă doar în iubirea vieții date de Tatăl tuturor oamenilor."

Mulți din poporul de rând l-au crezut pe Isus, dar cei de vază și cei care aveau slujbe și demnități nu l-au crezut, fiindcă nu voiau să se gândească la înțelesul veșnic al învățăturii lui, ci doar la însemnătatea vremelnică a acesteia. Au văzut că El înstrăina poporul de ei și voiau să-l ucidă, dar se temeau să pună mâna pe El pe față și, de aceea, nu voiau să-l prindă la Ierusalim

și ziua în amiaza mare, ci undeva pe ascuns. Și a venit la ei unul dintre cei doisprezece apostoli, Iuda Iscarioteanul, iar ei l-au mituit să-i ducă pe slujitorii lor la El, atunci când poporul nu era cu Isus. Iuda a făgăduit că o va face și s-a întors la Isus, așteptând un prilej potrivit pentru trădare.

În prima zi de Paști, Isus a ținut, împreună cu ucenicii săi, ospățul de sărbătoare, iar fiindcă Iuda credea că Isus nu știe de trădarea lui, a mâncat împreună cu ei. Isus însă știa că Iuda avea să-l trădeze și, când toți ședeau la masă, a luat pâinea, a frânt-o în douăsprezece bucăți și a dat fiecărui ucenic câte o bucată, chiar și lui Iuda, și, fără să numească pe cineva, a spus: „Luați și mâncați Trupul meu." Apoi a luat potirul cu vin, l-a dat de jur împrejur, ca toți, chiar și Iuda, să bea din el, și a spus: „Unul dintre voi îmi va vărsa sângele. Beți sângele meu." Apoi s-a ridicat Isus și a început să spele picioarele tuturor ucenicilor și, când a terminat spălarea, a spus: „Știu că unul dintre voi mă va da pe mâna călăilor și sângele meu va fi vărsat; Eu însă i-am dat să mănânce și să bea și i-am spălat picioarele. Am făcut aceasta ca să vă învăț cum trebuie să vă purtați cu cei care vă fac rău. Dacă veți face astfel, veți fi fericiți." Ucenicii însă tot întrebau cine este trădătorul dintre ei. Isus însă nu l-a numit, ca să nu-l pedepsească pe vinovat. Când s-a întunecat însă, a arătat spre Iuda și i-a spus să plece. Iuda s-a ridicat de la masă și s-a grăbit să iasă și nimeni nu l-a împiedicat. Atunci a spus Isus: „Iată, aceasta înseamnă a-l înălța pe Fiul Omului! A-l înălța pe Fiul Omului înseamnă a fi tot atât de bun ca și Tatăl, nu numai față de cei care ne iubesc, ci față de toți, chiar și față de cei care ne fac rău. De aceea, nu discutați despre învățătura mea și n-o cercetați așa cum au făcut dreptcredincioșii, ci faceți ceea ce am făcut în toată vremea și chiar acum, înaintea ochilor voștri. Această poruncă vă dau vouă: Iubiți-i pe oameni. Întreaga mea învățătură stă numai în a-i iubi pe oameni în toată vremea și până la sfârșit."

Apoi, Isus a fost cuprins de teamă și, fiindcă era noapte, s-a dus cu ucenicii săi într-o grădină, să se ascundă. Pe drum le-a spus: „Toți sunteți temători și șovăielnici, iar când mă vor prinde, veți fugi cu toții.“ Petru i-a răspuns: „Nu, eu nu te voi părăsi, ci te voi apăra, chiar dacă și eu voi muri.“ Și ceilalți ucenici au spus la fel. Atunci a spus Isus: „Dacă-i așa, atunci pregătiți-vă de apărare, luați provizii, căci va trebui să ne ascundem, și înzestrați-vă cu arme pentru apărare.“ Ucenicii au spus că au două săbii. Când Isus a auzit că vorbesc de săbii, s-a mâhnit în inima lui. Și s-a dus împreună cu ei într-un loc singuratic și a început să se roage, îndemnându-i și pe ucenici la rugăciune. Ucenicii însă nu l-au înțeles. Isus însă s-a rugat astfel: „Tată! Duhule! Fă să înceteze în mine duhul ispitei! Întărește-mă în împlinirea voinței tale! Nu voia mea să se facă, cea îndreptată spre apărarea vieții mele trupești, ci voia ta să se facă, cea ca Eu să nu mă împotrivesc răului!“ Ucenicii tot nu l-au înțeles. Iar El le-a spus: „Nu vă gândiți la cele trupești, ci căutați să vă înălțați în Duhul. Puterea stă în Duhul, trupul este slab. Tată! Dacă trebuie să îndur suferințe, atunci să vină; dar și în suferință vreau un singur lucru, ca nu voia mea, ci voia ta să se facă.“ Ucenicii n-au înțeles aceste cuvinte. Iar El s-a luptat din nou cu ispita și, când a învins-o definitiv, a venit la ucenici și le-a spus: „Acum s-a hotărât; puteți fi liniștiți, nu voi lupta în apărarea mea și mă voi încredința în mâinile oamenilor acestei lumi.“

*

Apoi au început marii preoți dreptcredincioși să-l urmă- Lc 11, 53
rească în taină pe Isus, cu toate mijloacele, ca să-l dea pieirii
într-un fel sau altul.

Ei s-au adunat să se sfătuiască în ce fel să facă și și-au spus In 11, 47
unii altora: „Acest om trebuie înlăturat cumva. El ne înfățișează
neîncetat învățătura,

așa încât, dacă-l lăsăm în voia lui, toți vor crede în El și vor 48
părăsi credința noastră. Deja de pe acum jumătate din popor

se ține de învățătura lui. Iar dacă iudeii cred în această învățătură, care afirmă că toți oamenii sunt fii ai aceluiași Tată și frați între ei, că poporul nostru iudeu n-are nici o întâietate față de celelalte popoare, atunci romanii ne vor supune pe deplin și nu va mai fi nici o împărăție iudaică.“

Lc 19, 47 Iar marii preoți dreptcredincioși și cărturarii s-au sfătuit îndelung unii cu alții și nu știau cum să-i vină de hac.

48 Nu se puteau hotărî să-l ucidă.

In 11, 49 Atunci, unul dintre ei, pe nume Caiafa, care era cel dintâi mare preot în anul acela, a cugetat la un șiretlic și a spus:

50 „Gândiți-vă întâi de toate la un singur lucru, că este mai bine să ucidem un om decât să piară tot poporul. Dacă-l lăsăm pe omul acesta în voia lui, atunci, vă spun dinainte, tot poporul va pieri; de aceea trebuie să-l ucidem pe Isus.

52 Și chiar dacă poporul nu va pieri, totuși va cădea pradă învățăturilor greșite și-și va părăsi credința strămoșească, atâta vreme cât nu-l ucidem pe Isus; de aceea trebuie să-l ucidem.“

53 Și, spunând Caiafa acestea, s-au înțeles cu toții că nu trebuie să mai stea pe gânduri și că este neapărată nevoie să-l ucidă pe Isus.

54 Și l-ar fi prins și ucis îndată, dar El se ascundea de ei în pustiu.

55 În vremea aceea însă se apropia sărbătoarea Paștelui și mult popor venea, după obicei, la Ierusalim pentru sărbătoare.

56 Iar marii preoți dreptcredincioși gândeau că Isus va veni, împreună cu poporul, la sărbătoare.

In 12, 1 Și s-a întâmplat că Isus, cu șase zile înainte de sărbătoare, le-a spus ucenicilor: „Să mergem la Ierusalim.“ Și a pornit împreună cu ei.

In 11, 8 Și i-au spus ucenicii: „Nu te duce la Ierusalim, căci marii preoți tocmai au hotărât să te ucidă cu pietre. Dacă te duci, te vor ucide.“

9 Iar Isus le-a spus: „Nu-mi este îngăduit să mă tem, fiindcă trăiesc în lumina cunoașterii; după cum orice om, ca să nu se lovească, umblă ziua și nu noaptea, tot astfel, orice om, ca să

nu se îndoiască și să nu se teamă, poate să trăiască în această
cunoaștere.

Doar cel ce trăiește în trup are îndoieli și se teme, dar pentru 10
cel ce trăiește în cunoaștere nu este nimic îndoielnic și nimic
înfricoșător."

Iar Isus a venit în locul numit Betania, în apropiere de In 12, 2
Ierusalim, la Marta și Maria. Și, așezându-se la cină, Marta îi
slujea.

Maria însă a luat o livră de untdelemn de preț, curat, fru- 3
mos mirositor și a uns cu el picioarele lui Isus, uscându-le cu
părul ei. Iar când mireasma untdelemnului s-a răspândit în
toată casa,

a zis Iuda Iscarioteanul: 4

„Cu totul fără rost a risipit Maria untdelemnul cel de preț. 5
Mai bine s-ar fi putut vinde cu trei sute de dinari, împărțin-
du-se banii săracilor."

Isus însă a spus: „Săraci veți avea mereu, dar pe mine curând 8
nu mă veți mai avea.

Ce a făcut este bine făcut; mi-a pregătit trupul pentru înmor- 7
mântare."

A doua zi, de dimineață, s-a dus Isus la Ierusalim. Și fiindcă 12
era sărbătoare, era mult popor acolo.

Și când l-au cunoscut pe Isus, l-au înconjurat, au adus ramuri 13
din copaci și și-au întins veșmintele dinaintea sa, strigând cu
toții deodată: „Iată-l pe adevăratul nostru Rege, care ni l-a făcut
cunoscut pe adevăratul Dumnezeu."

Isus însă s-a urcat pe un măgăruș și a mers călare pe el. Iar 14
poporul alerga înaintea lui și striga.

Și așa a intrat Isus în Ierusalim. Iar când a intrat deci în Mt 21, 10
cetate, tot poporul forfotea, întrebându-se: „Cine este acesta?"

Iar cei care-l cunoșteau au răspuns: „Este Isus, Profetul din 11
Nazaretul Galileii."

Iar Isus a intrat în Templu și i-a izgonit din nou pe toți vân- 12
zătorii și cumpărătorii de acolo.

In 12, 19 Și când marii preoți dreptcredincioși au văzut toate acestea, și-au spus unii altora: „Iată ce face acest Om! Tot poporul aleargă după El."

Mc 11, 18 Totuși, nu îndrăzneau să-l ridice, pur și simplu, din mijlocul poporului, văzând că poporul se ține după El. Și au început să cugete cum ar putea să-l prindă printr-un șiretlic.

In 12, 20 Între timp însă, Isus stătea în Templu și învăța poporul. Împreună cu poporul erau, pe lângă iudei, și păgâni, greci din naștere. Aceștia auziseră despre învățătura lui Isus și au înțeles-o în sensul că Isus îi învață adevărul nu doar pe iudei, ci și pe toți ceilalți oameni.

21 Și, de aceea, voiau și ei să devină ucenicii lui și i-au spus aceasta lui Filip.

22 Iar Filip i-a spus lui Andrei. Or, ucenicii se temeau să-l pună pe Isus în legătură cu grecii. Se temeau că poporul se va supăra pe Isus dacă n-ar face nici o deosebire între iudei și alte popoare, și, multă vreme, nu s-au putut hotărî dacă să-i spună lui Isus ceva despre dorința grecilor, până ce, în sfârșit, au venit amândoi la El și i-au spus. Când Isus a auzit că grecii vor să devină ucenicii lui, s-a tulburat, fiindcă știa că poporul își va îndrepta ura împotriva lui fiindcă nu face deosebire între iudei și păgâni și nu-i socotește mai buni decât păgânii, ci asemenea acestora.

23 El a spus atunci: „A venit vremea să lămuresc ce înțeleg prin Fiul Omului. Chiar dacă voi muri pentru că tâlcuiesc înțelesul Fiului Omului fără deosebire între iudei și păgâni, totuși voi spune adevărul.

24 Bobul de grâu aduce rod doar dacă piere.

25 Cel ce-și iubește viața trupească pierde viața cea adevărată, iar cel ce socotește viața trupească un lucru de nimic se păstrează pentru viața cea veșnică.

26 Cel ce vrea să slujească învățăturii mele să facă la fel cum fac Eu și va fi răsplătit de Tatăl meu.

27 Sufletul meu se luptă acum cu sine însuși: dacă să dau ascultare chibzuielilor vieții vremelnice sau să împlinesc voința

Tatălui meu acum, în ceasul acesta. Or, acum, dat fiind că a venit ceasul acesta, în care trăiesc, pot spune oare: «Tată, scapă-mă de ceea ce trebuie să fac?» Nu, nu-mi este îngăduit să vorbesc astfel, fiindcă Eu trăiesc acum, în ceasul acesta.

De aceea, spun: «Tată, descoperă-te în mine.»“ 28

Și Isus a zis: „De acum înainte, lumea oamenilor este sortită 31
pieirii. De acum înainte, ceea ce stăpânește această lume va fi nimicit.

Iar când Fiul Omului va fi înălțat peste viața trupească, îi 32
va uni pe toți în Unul.“

Atunci i-au spus iudeii: „După Lege, înțelegem că Hristos 34
va fi veșnic; cum poți deci să spui că Fiul Omului trebuie înălțat? Ce înseamnă a-l înălța pe Fiul Omului?“

La aceasta le-a răspuns Isus: „A-l înălța pe Fiul Omului în- 35
seamnă a trăi în acea lumină a cunoașterii care este în voi.

A-l înălța pe Fiul Omului peste cele pământești înseamnă 36
a crede în Lumină, atâta vreme cât este Lumina, pentru a fi un fiu al cunoașterii.

Cine crede în învățătura mea nu crede în mine, ci în acel 44
Duh care a dat viață lumii.

Iar cine înțelege învățătura mea îl înțelege pe acel Duh care 45
a dat viață lumii.

Dar dacă cineva ascultă cuvintele mele și nu le împlinește, 47
Eu nu-l învinuiesc, fiindcă n-am venit să învinuiesc, ci să aduc fericire.

Pe cel ce nu primește cuvintele mele în inimă nu-l învinuiește 48
învățătura mea, ci cunoașterea care este în el. Doar aceasta este cea care-l învinuiește.

Căci Eu n-am vorbit de la mine însumi, ci am grăit ceea ce 49
mi-a dat Tatăl meu – acel Duh care trăiește în mine.

Ceea ce grăiesc Eu este același lucru cu ceea ce mi-a spus 50
Duhul cunoașterii. Iar ceea ce învăț Eu este viața cea adevărată.“

După ce Isus a vorbit astfel, a plecat de acolo și s-a ascuns 37
din nou de marii preoți.

42 Iar dintre cei care auziseră aceste cuvinte ale lui Isus, mulți au crezut în învățătura lui, bărbați bogați și de vază, dar se temeau să mărturisească acest lucru în fața marilor preoți, fiindcă dintre aceștia nici unul nu mărturisea că ar crede în ea.

43 Fiindcă erau obișnuiți să gândească în felul trupesc și nu în cel duhovnicesc.

Mt 26, 3 Dat fiind că Isus s-a ascuns, marii preoți și bătrânii poporului s-au întâlnit din nou la curtea lui Caiafa.

4 Și au început să țină sfat cum să-l poată prinde și ucide pe Isus în taină, fiindcă se temeau să-l prindă pe față, înaintea poporului.

14 Atunci a venit unul dintre cei doisprezece ucenici ai lui Isus, Iuda Iscarioteanul, în adunarea lor.

15 Iar acesta le-a spus: „Dacă vreți să-l prindeți în taină pe Isus, ca poporul să nu vadă, voi găsi prilej, îndată ce va fi puțin popor cu El, și vă voi arăta unde este, iar voi îl veți prinde. Ce îmi dați pentru aceasta?“ Iar ei i-au făgăduit treizeci de arginți.

16 El a încuviințat și, de atunci, căuta prilej să-i ducă pe marii preoți la Isus, ca să-l poată prinde.

17 Între timp, s-a ascuns Isus de popor și doar ucenicii erau cu El. Când a venit prima zi a azimilor, i-au spus ucenicii lui Isus: „Unde vom ține Paștele?“

18 Iar Isus a spus: „Mergeți undeva, într-un loc din apropiere, intrați la cineva și spuneți că n-avem timp să pregătim ospățul de Paști și rugați-l să ne lase să ținem Paștele la el.“

19 Iar ucenicii au făcut astfel: l-au rugat pe un bărbat dintr-un sat apropiat să-i lase, iar el i-a lăsat.

20 Și iată, au venit și s-au așezat la masă, Isus însuși împreună cu cei doisprezece ucenici și Iuda împreună cu ei.

In 13, 1 Isus știa că Iuda Iscarioteanul deja făgăduise să-l dea morții, dar nu l-a învinuit și nu s-a mâniat pe el, ci, după cum toată viața i-a învățat pe ucenici iubirea, și acum l-a dojenit pe Iuda doar cu iubire.

Pe când toți cei doisprezece stăteau cu El la masă, i-a privit Mt 26, 21 /
și le-a spus: „Printre voi se află cel care m-a trădat. Mc 14, 18
Așa este: cel care bea și mănâncă împreună cu mine mă va Mt 26, 23
da pieirii."
Și mai mult n-a spus, astfel încât ei să nu știe despre cine vor- 26
bește și să-și continue cina. Iar pe când mâncau, a luat Isus pâi-
nea, a frânt-o în douăsprezece bucăți și a dat câte una fiecăruia
dintre ei, spunând: „Luați și mâncați; aceasta este Trupul meu."
Apoi a turnat vin în potir și l-a dat ucenicilor săi, spunând: 27
„Beți din acest potir cu toții." Iar când au băut, a spus:
„Acesta este Sângele meu. Mi-l vărs pentru ca oamenii să în- 28
țeleagă porunca mea: să le ierte altora păcatele.
Căci Eu voi muri curând și nu voi mai fi cu voi în această Lc 22, 18
lume, ci mă voi uni cu voi doar în Împărăția Cerurilor."
Iar apoi s-a ridicat Isus de la masă, s-a încins cu un ștergar In 13, 4
de in, a luat un vas cu apă, a turnat într-un lighean
și a început să le spele picioarele tuturor ucenicilor. 5
Și a venit la Petru, iar Petru i-a spus: „Cum așa, Tu vrei să-mi 6
speli mie picioarele?"
Iar Isus i-a spus: „Ție ți se pare ciudat că-ți spăl picioarele, 7
dar vei cunoaște îndată de ce fac aceasta.
O fac pentru că, chiar dacă sunteți curați, nu sunteți toți, căci 10
cel ce mă va trăda este printre voi și acestuia am vrut să-i dau
cu mâinile mele pâine și vin și să-i spăl picioarele."
Iar când Isus le-a spălat tuturor picioarele, s-a așezat din 12
nou și a zis: „Ați înțeles de ce am făcut aceasta?
Am făcut-o pentru ca și voi să faceți asemenea unii altora. 14
Eu, Învățătorul vostru, fac aceasta pentru ca voi să știți cum
trebuie să vă purtați cu cei ce vă fac rău.
Dacă ați înțeles acest lucru și veți face astfel, atunci veți fi 17
fericiți.
Când am spus că unul dintre voi mă va trăda, n-am vorbit 18
despre voi toți, căci numai unul dintre voi mă va da pieirii, cel
căruia i-am spălat picioarele și care a mâncat pâine cu mine."

21 Și vorbind Isus astfel, s-a tulburat în Duh și a spus din nou:
„Adevăr, adevăr vă spun, unul dintre voi mă va trăda."
22 Iar ei se uitau unii la alții și nu știau despre cine vorbește.
23 Unul dintre ucenici stătea lângă Isus.
24 Lui i-a făcut semn Simon Petru, ca să-l întrebe cine este
trădătorul.
25 Acesta l-a întrebat pe Isus.
26 Iar Isus a spus: „Voi înmuia o bucată de pâine și cel căruia
i-o voi da este trădătorul." Și i-a dat-o lui Iuda Iscarioteanul.
27 Și i-a spus: „Fă repede ce vrei să faci."
30 Iar Iuda a înțeles că este vremea să meargă mai departe și,
după ce a mâncat pâinea, a plecat îndată. Nu mai putea fi urmă-
rit, căci era noapte.
31 Iar după ce a plecat Iuda, Isus a zis: „Acum este limpede ce
este Fiul Omului, acum vă este limpede că Dumnezeu este în
El, că El poate fi tot atât de bun ca și Dumnezeu însuși.
33 Copii! Doar pentru scurtă vreme voi mai rămâne cu voi. Nu
răstălmăciți învățătura mea, așa cum fac dreptcredincioșii, ci
faceți așa cum fac Eu.
34 Vă dau poruncă nouă, doar una singură: După cum Eu, în-
totdeauna și până la sfârșitul meu, v-am iubit pe voi toți, tot
astfel să vă iubiți și voi unii pe alții întotdeauna, până la sfârșit.
35 Doar prin aceasta vă veți deosebi de ceilalți oameni. Doar
astfel vă deosebiți de ei, dacă vă iubiți unii pe alții."
Mt 26, 30 Și apoi s-au dus pe Muntele Măslinilor.
31 Iar pe drum le-a spus Isus: „Iată, vine vremea să se întâmple
ce spune Scriptura: Va fi bătut păstorul și se vor risipi oile toate.
Și în noaptea aceasta se va întâmpla. Mă vor lua prins, iar voi
toți mă veți părăsi și vă veți risipi."
33 Dar Petru i-a răspuns: „Chiar dacă toți ceilalți se înspăimântă
și fug, eu nu te voi tăgădui. Sunt gata să merg cu tine în temniță
și la moarte."
34 Iar Isus i-a zis: „Adevăr îți spun ție, că în această noapte, în
care mă vor lua prins, nu o dată, ci de trei ori mă vei tăgădui."

Petru însă a spus că nu-l va tăgădui și la fel au spus și ceilalți 35
ucenici.

Iar apoi le-a spus Isus ucenicilor: „Până acum, nici Eu, nici Lc 22, 35
voi n-am avut nevoie de nimic. Ați umblat fără pungă și fără
alte haine decât cele de pe voi, și așa v-am poruncit.

Acum însă, când sunt socotit nelegiuit, nu mai putem să 36
rămânem astfel, ci trebuie să ne înzestrăm cu de toate, chiar
cu săbii, ca să nu pierim degeaba."

Iar ucenicii au spus: „Iată, avem două săbii." Isus a spus: 38
„E bine."

Apoi s-a dus Isus cu ucenicii săi în grădina Ghetsemani. In 18, 1 /
Și, când au ajuns acolo, le-a spus Isus: „Rămâneți aici; Eu mă Mt 26, 36
voi ruga."

Apropiindu-se de Petru și de cei doi fii ai lui Zebedeu, a Mt 26, 37
început să se îngrijoreze și să se teamă.

Și le-a spus: „Mult prea greu îmi cade la inimă; mă tem în 38
fața morții. Rămâneți aici și nu deznădăjduiți asemenea mie."

Și s-a dus puțin mai departe, a căzut cu fața la pământ și a 39
început să se roage. Și s-a rugat astfel: „Tată, Duhule! Fie ca să nu se întâmple ce vreau Eu – să nu mor –, ci ceea ce vrei Tu – să mor. Dar ție, ca Duh, toate îți sunt cu putință; dă-mi ca ispita trupului să nu mă prindă în mreje. Duhul este tare, iar trupul, slab."

Din nou s-a îndepărtat Isus de ei și din nou a început să se 42
roage, spunând: „Tată! Dacă trebuie să pătimesc și să mor, atunci să mor, facă-se voia ta."

Și după ce a spus acestea, s-a dus înapoi la ucenici și a văzut 43
că erau triști și mișcați până la lacrimi.

Și s-a îndepărtat din nou de ei și a spus a treia oară: „Tată! 44
Facă-se voia ta."

Atunci s-a întors înapoi la ucenici și le-a spus: „Acum 45
liniștiți-vă și tăceți, căci acum s-a hotărât că mă încredințez în mâinile oamenilor acestei lumi."

CAPITOLUL AL UNSPREZECELEA

CUVÂNTAREA DE BUN RĂMAS

Viața personală este o înșelăciune a trupului și un rău.
Viața cea adevărată este cea de obște a tuturor oamenilor
(„Ci ne mântuiește de rău“)

CUPRINS

Isus, simțindu-se gata de moarte, voia să se predea. Petru l-a oprit și l-a întrebat unde se duce. Isus a răspuns: „Mă duc acolo unde tu nu poți merge. Eu sunt gata să mor, dar tu încă nu ești gata.“ Petru a spus: „Nu, și eu sunt gata acum să-mi dau viața pentru tine.“ Isus a răspuns: „Omul nu poate făgădui nimic pentru viitor.“ Și le-a spus tuturor ucenicilor laolaltă: „Știu că am moartea în față, dar cred în viața Tatălui și, de aceea, nu mă tem de moarte. Nici voi nu trebuie să vă întristați de moartea mea; dimpotrivă, credeți în Dumnezeul cel adevărat și în Tatăl vieții și atunci moartea mea nu vi se va mai părea înfricoșătoare. Dacă sunt unit cu Tatăl vieții, nu-mi pot pierde viața. Desigur, nu vă spun cum, unde și când va fi viața mea după moarte, dar totuși vă arăt calea spre viața cea adevărată. Învățătura mea nu vorbește despre cum va fi viața, ci descoperă doar singura cale adevărată a vieții. Ea constă în unirea cu Tatăl. Tatăl însă este Izvorul vieții. Învățătura mea înseamnă a trăi în voința Tatălui și a-i împlini voința, pentru viața și mântuirea tuturor oamenilor. Dacă Eu nu mai sunt, știința Adevărului va fi învățătoarea voastră. Împlinind învățătura mea, veți simți mereu că umblați în adevăr, că Tatăl este în voi și voi în Tatăl. Și știindu-l în voi pe Tatăl vieții, veți afla acea pace pe care nu v-o poate lua nimeni.

Și fiindcă știți adevărul și trăiți în el, atunci nici moartea mea, nici a voastră nu vă poate tulbura.

Oamenii își închipuie că sunt ființe individuale, fiecare înzestrată cu o anume voință a vieții; acest lucru însă este doar o amăgire. Singura viață adevărată este cea care cunoaște voința Tatălui ca Izvor al vieții. Învățătura mea descoperă această unitate a vieții și înfățișează viața nu ca un număr de lăstari despărțiți între ei, ci ca un singur pom din care cresc toți lăstarii. Numai cel care trăiește în voința Tatălui, asemenea lăstarului în pom, acela trăiește în adevăr, dar cel care vrea să trăiască în propria lui voință, asemenea unui lăstar care s-a rupt din pom, acela moare.

Tatăl mi-a dat viață pentru mântuire, iar Eu v-am învățat să trăiți pentru mântuire. Dacă veți împlini poruncile mele, veți avea mântuirea. Porunca ce exprimă întreaga mea învățătură este doar aceasta singură, că toți oamenii trebuie să se iubească unii pe alții. Dar iubirea înseamnă a-ți da viața trupească pentru alții. Altă explicație despre ce este iubirea nu este. Și, împlinind porunca iubirii pe care v-o dau, n-o veți împlini asemenea slugilor, care îndeplinesc porunca stăpânului fără s-o înțeleagă, ci veți trăi ca oameni liberi, asemenea mie, fiindcă Eu v-am lămurit înțelesul vieții, ce reiese din însemnătatea Tatălui vieții.

Voi n-ați primit învățătura mea fiindcă ați ales-o din întâmplare, ci fiindcă este singura adevărată, singura care-i face pe oameni liberi.

Învățătura lumii este ca oamenii să-și facă rău unii altora; învățătura mea însă este ca oamenii să se iubească unii pe alții. De aceea, lumea vă va urî la fel cum m-a urât pe mine. Lumea nu-mi înțelege învățătura și, de aceea, vă va prigoni și vă va face rău, crezând că astfel îi slujește lui Dumnezeu.

Așadar, nu vă mirați, ci înțelegeți că așa trebuie să fie. Lumea, care nu-l cunoaște pe Dumnezeu cel adevărat, nu poate decât să vă prigonească, iar voi nu puteți decât să mărturisiți adevărul. Voi vă mâhniți că voi fi ucis pentru că mărturisesc adevărul. Și de aceea este nevoie de moartea mea, pentru a fi

întărit adevărul. Moartea, ea, care va fi doar pentru că nu mă abat de la adevăr, vă va întări și veți înțelege în ce constă minciuna și în ce adevărul, precum și ce reiese din cunoașterea minciunii și a adevărului. Veți înțelege că minciuna stă în faptul că oamenii cred în viața trupească și nu în viața Duhului; că adevărul stă în unirea cu Tatăl și că de aici reiese izbânda Duhului asupra trupului. Chiar dacă Eu nu voi mai fi în viața trupească, totuși Duhul meu va fi în voi. Voi însă, la fel ca toți oamenii, nu veți simți mereu în voi puterea Duhului. Uneori veți fi slabi și veți pierde puterea Duhului – veți cădea în ispită –, dar apoi vă veți trezi din nou la viața cea adevărată. Trupul vă va subjuga, dar va fi doar ceva trecător; veți suferi pentru o vreme, înviorându-vă din nou în Duhul, așa cum femeia poartă suferința nașterii, dar apoi simte bucurie că i-a dat viață unui om; la fel veți simți și voi dacă, după subjugarea trupului, vă ridicați din nou în Duhul. Veți simți atunci o asemenea fericire, încât nu vă veți dori nimic mai mult. Aflați deci aceasta dinainte și, în ciuda tuturor prigonirilor, a luptelor lăuntrice și a descurajărilor, să știți că Duhul viețuiește în voi și că singurul Dumnezeu adevărat este acea Cunoaștere a voinței Tatălui, pe care v-am descoperit-o."

Și, adresându-se Duhului-Tată, a grăit Isus: „Am împlinit ce mi-ai poruncit, le-am descoperit oamenilor că Tu ești Izvorul tuturor lucrurilor. Iar ei m-au înțeles. I-am învățat că toți provin din singurul Izvor al vieții fără de sfârșit și că, de aceea, toți sunt Una, că, așa cum Tatăl este în mine și Eu în Tatăl, și ei sunt una cu mine și cu Tatăl. Le-am descoperit și că, după cum Tu i-ai trimis cu iubire în lume, și ei trebuie să trăiască în lume cu iubire."

*

In 13, 36 Iar Petru i-a spus lui Isus: „Unde te duci?" Isus a răspuns: „Nu ești destul de tare ca să mergi încotro merg Eu. Abia mai târziu vei merge acolo."

Dar Petru a spus: „De ce crezi că nu sunt destul de tare să 37
merg acolo unde mergi Tu? Vreau să-mi dau viața pentru tine."
Iar Isus a zis: „Spui că vrei să-ți dai viața pentru mine, și 38
totuși, înainte să cânte cocoșul, mă vei fi tăgăduit de trei ori."
Isus le-a spus ucenicilor: „Nu vă tulburați și nu vă pierdeți In 14, 1
curajul, ci credeți în adevăratul Dumnezeu al vieții și în
învățătura mea.
Viața Tatălui nu este doar cea de pe pământ, ci mai este și 2
o altă viață.
Dacă viața ar fi doar cea de aici, atunci v-aș spune că Eu, 3
dacă mor, mă duc în sânul lui Avraam și vă voi pregăti un
lăcaș acolo. Și aș veni și v-aș lua la mine și am fi fericiți împreună
în sânul lui Avraam.
Dar Eu vă arăt doar calea spre viață." 4
Iar Toma a spus: „Nu știm unde te duci, deci nu putem cu- 5
noaște nici calea. Trebuie să știm ce va fi acolo după moarte."
Isus a spus: „Nu vă pot spune ce va fi acolo – învățătura 6
mea este calea, adevărul și viața. Și altfel nu este cu putință să
vă uniți cu Tatăl vieții decât numai prin învățătura mea.
Dacă veți împlini învățătura mea, atunci îl veți cunoaște pe 7
Tatăl."
Atunci a spus Filip: „Dar cine este Tatăl?" 8
Iar Isus a spus: „Tatăl este ceea ce dă viață. Eu am împlinit 9
voința Tatălui și, de aceea, după viața mea poți cunoaște în ce
constă voința Tatălui.
Eu trăiesc în Tatăl și Tatăl trăiește în mine. Iar tot ce spun 10
și fac Eu, toate le fac după voința Tatălui.
Învățătura mea este că sunt în Tatăl și Tatăl este în mine. 11
Iar dacă nu înțelegeți învățătura mea, atunci vedeți-mă pe
mine și faptele mele și astfel puteți pricepe ce este Tatăl.
Și să știți că cel care va urma învățătura mea poate să facă 12
ceea ce fac Eu. Și încă mai mult decât aceasta, fiindcă Eu voi
muri, iar acela încă va trăi.

13 Cel care va trăi după învățătura mea, acela va avea tot ce-și va dori, pentru că atunci Fiul va fi asemenea Tatălui.

14 Orice vă veți dori vreodată potrivit învățăturii mele, la toate acelea veți fi părtași.

15 Dar pentru ca aceasta să se întâmple, trebuie să iubiți învățătura mea.

16 Învățătura mea vă va fi, în locul meu, Sprijinitor și Mângâietor.

17 Acest Mângâietor va fi conștiința adevărului, iar oamenii din lume nu-l vor înțelege pe acest Mângâietor, dar voi îl veți ști în voi.

18 Nu veți fi singuri niciodată, dacă Duhul învățăturii mele va fi cu voi.

19 Eu voi muri, iar oamenii din lume nu mă vor vedea, dar voi mă veți vedea, căci învățătura mea trăiește și voi veți trăi prin ea.

20 Abia atunci când învățătura mea va fi în voi, veți înțelege că Eu sunt în Tatăl și că Tatăl este în mine.

21 Cel ce vrea să-mi împlinească învățătura îl va simți pe Tatăl în sine și în acela va trăi Duhul meu."

22 Și i-a spus Iuda – nu Iscarioteanul, ci celălalt: „Dar de ce nu putem trăi toți în Duhul adevărului?"

23 Iar Isus i-a răspuns: „Doar cel ce împlinește învățătura mea îl iubește pe Tatăl și doar în el își va face lăcaș Duhul meu.

24 Cel ce nu împlinește învățătura mea nu-l poate iubi pe Tatăl, fiindcă învățătura aceasta nu este a mea, ci a Tatălui.

25 Aceasta este tot ce vă pot spune acum.

26 Duhul meu însă, Duhul adevărului, care va locui în voi când Eu nu mai sunt, Acela vă va descoperi toate și vă veți aminti multe și multe veți înțelege din cele ce v-am spus,

27 așa încât să aveți mereu pace în Duhul, și anume nu acea pace trupească, pe care o caută oamenii lumii, ci acea pace a Duhului, în care nu vă veți mai teme de nimic.

Și dacă împliniți învățătura mea, nu mai trebuie să vă tul- 28
burați pentru moartea mea. Voi veni la voi ca Duh al adevărului și în același timp voi locui în inimile voastre cu conștiința Tatălui. Dacă împliniți învățătura mea, atunci trebuie să vă bucurați că în locul meu va fi Tatăl cu voi în inimile voastre și așa este mai bine pentru voi.

Învățătura mea este pomul vieții. Tatăl este Cel ce îngrijește In 15, 1
pomul.

El curăță ramurile roditoare, ca mai mult rod să aducă. 2

Țineți-vă de învățătura mea despre viață și veți avea viață 4
în voi. Și, după cum lăstarul nu trăiește prin sine însuși, ci prin pomul din care se trage, tot astfel trăiți și voi prin învățătura mea.

Învățătura mea este pomul; voi sunteți lăstarii. Cel ce trăiește 5
prin învățătura mea aduce rod mult, căci în afara învățăturii mele nu este viață.

Cel ce nu trăiește prin învățătura mea se usucă și piere, iar 6
crengile uscate sunt tăiate și aruncate pe foc.

Dacă veți trăi prin învățătura mea și o veți împlini, atunci 7
veți avea tot ce vă doriți.

Căci voința Tatălui este să trăiți în viața cea adevărată și să 8
aveți ce vă doriți.

După cum Tatăl mi-a dat mântuirea, tot astfel și Eu vă dau 9
mântuire. Primiți această mântuire!

Eu trăiesc fiindcă Tatăl mă iubește, iar Eu îl iubesc pe Tatăl; 10
trăiți și voi în aceeași iubire.

Dacă veți trăi în această iubire, veți fi fericiți. 11

Porunca mea este să vă iubiți unii pe alții așa cum v-am 12
iubit și Eu.

Nu este mai mare iubire decât a-ți jertfi viața din iubire 13
pentru ai tăi, așa cum am făcut Eu.

Voi sunteți semenii mei dacă faceți ce v-am învățat. 14

Nu vă socotesc slugi cărora li se poruncește, ci semeni, fiind- 15
că v-am făcut cunoscut tot ce am primit de la Tatăl.

16 Nu alegeți învățătura mea din voință proprie, ci fiindcă v-am dovedit-o pe singura cea adevărată prin care veți trăi și veți avea tot ce vă doriți.

17 Întreaga învățătură este să vă iubiți unii pe alții.

18 Dacă lumea vă va urî, nu vă mirați: urăște învățătura mea.

19 Dacă ați fi una cu lumea, ea v-ar iubi. Eu însă v-am desprins de lume și de aceea vă va urî.

20 Dacă m-a prigonit pe mine, vă va prigoni și pe voi.

21 Vor face toate acestea fiindcă nu-l cunosc pe adevăratul Dumnezeu.

22 Le-am vestit toate, dar ei n-au vrut să mă asculte.

23 Ei n-au înțeles învățătura mea, fiindcă nu l-au înțeles pe Tatăl.

24 Au văzut viața mea, iar viața mea le-a dovedit greșeala.

25 Și de aceea m-au urât încă și mai mult.

26 Duhul adevărului, care va veni la voi, vă va întări acestea.

27 Dar și voi le veți întări.

In 16, 1 Vă spun acestea mai înainte, ca să nu vă înșelați când vă vor prigoni.

2 Vă vor socoti ca pe niște lepădături. Toți vor crede că, omorându-vă, fac o lucrare bineplăcută lui Dumnezeu.

3 Nu pot face altfel decât așa, fiindcă nu înțeleg nici învățătura mea, nici pe adevăratul Dumnezeu.

4 Toate acestea vi le spun dinainte, ca să nu vă mirați când se vor întâmpla toate.

5 Acum plec de la voi la acel Duh care m-a trimis și acum înțelegeți că nimeni nu poate să mă întrebe încotro mă duc.

6 Mai înainte erați mâhniți că nu v-am spus încotro mă duc, în ce loc.

7 Dar adevăr vă spun, este bine pentru voi ca eu să plec. Dacă nu mor, atunci Duhul adevărului nu va veni printre voi, dar dacă mor, va locui între voi.

8 El va locui între voi și vă va lămuri care este minciuna, care adevărul și care deznodământul.

9 Minciuna este că oamenii nu cred în viața Duhului.

Adevărul este că Eu sunt Una cu Tatăl. 10

Deznodământul este că puterea vieții trupești va fi nimicită. 11

Încă multe v-aș mai spune, dar greu vă este să înțelegeți. 12

Dar dacă Duhul adevărului va locui între voi, El vă va dovedi 13
tot adevărul, fiindcă nu va grăi nimic nou ca de la sine însuși,
ci doar ceea ce este de la Dumnezeu, și vă va arăta calea în
toate împrejurările vieții.

Și El va fi de la Tatăl, așa cum și Eu sunt de la Tatăl și, de aceea, 15
va vesti aceleași lucruri pe care vi le-am vestit și Eu.

Dar și dacă voi fi în voi ca Duh al adevărului, totuși nu mă 16
veți vedea mereu. Uneori mă veți auzi, alteori nu mă veți auzi.“

Și și-au spus ucenicii unii altora: „Ce înseamnă că spune 17
«Uneori mă veți auzi, alteori nu mă veți auzi»?

Ce înseamnă «uneori da, alteori nu»? Despre ce vorbește?“ 18

Isus le-a spus: „Voi nu înțelegeți ce înseamnă «Uneori mă 19
veți auzi, alteori nu mă veți auzi.»

Voi știți cum se întâmplă în lume, că unii sunt triști și su- 20
părați, iar alții se bucură. Și voi veți fi mâhniți, dar mâhnirea
voastră se va preface în bucurie.

Femeia, când naște, se chinuie în dureri, dar după ce a năs- 21
cut, nu se mai gândește la chinuri, de bucurie că s-a născut un
om în lume.

Tot astfel, și voi veți fi triști, dar deodată mă veți vedea, iar 22
Duhul adevărului va veni printre voi, iar mâhnirea voastră se
va preface în bucurie.

Și atunci nu-mi veți mai cere nimic, fiindcă veți avea tot ce 23
vă doriți. Atunci veți avea, de la Tatăl vostru, tot ce vă doriți
în Duhul.

Până acum n-ați cerut nimic pentru Duhul, dar atunci veți 24
cere ce doriți pentru Duhul și veți primi toate, pentru ca feri-
cirea voastră să fie desăvârșită.

Acum, ca Om, nu vă pot spune toate acestea limpede în cu- 25
vinte, dar atunci, când voi trăi în voi ca Duh al adevărului, vă
voi vesti limpede toate de la Tatăl.

26 Atunci, nu Eu vă voi da tot ceea ce cereți, în numele Duhului, de la Tatăl,

27 ci Tatăl vostru vi le va da, fiindcă El vă iubește pentru că ați primit învățătura mea.

28 Acum ați înțeles că cunoașterea Tatălui vine în lume și din nou se întoarce din lume la Tatăl."

29 Atunci i-au spus ucenicii lui Isus: „Acum am înțeles tot și nu mai avem nimic de întrebat.

30 Credem că ești de la Dumnezeu."

31 Iar Isus a zis:

33 „Toate acestea vi le-am spus ca să aveți încredere și pace în învățătura mea. Orice suferințe ați putea întâlni în lume, nu vă temeți, căci învățătura mea va învinge lumea."

In 17, 1 După aceea, Isus și-a ridicat ochii spre cer și a spus: „Tată! Tu i-ai dat Fiului tău libertatea vieții, ca El să dobândească viața cea adevărată.

3 Viața este știința despre adevăratul Dumnezeu, despre Cunoașterea pe care am descoperit-o.

6 Te-am descoperit pe tine oamenilor pe pământ. Am împlinit lucrarea pe care mi-ai încredințat-o.

4 Am descoperit Ființa ta oamenilor, pe pământ. Erau și mai înainte ai tăi; după voința ta, însă, le-am descoperit adevărul. Iar ei te-au cunoscut.

7 Au înțeles că tot ce au, că viața lor vine doar de la tine

8 și că Eu nu i-am învățat în numele meu, ci că Eu și ei suntem de la tine.

9 Mă rog deci pentru cei ce te mărturisesc.

10 Ei au înțeles că tot ce este al meu este și al tău și că tot ce este al tău este și al meu.

11 Eu nu mai sunt în lume, ci mă întorc la tine; ei însă sunt în lume și, de aceea, te rog, Tată, păstrează-i în cunoașterea ta.

15 Nu te rog să-i iei din lume, ci să-i păzești de rău.

17 Întărește-i în adevărul tău. Cunoașterea ta este adevărul.

Tată! Îmi doresc ca și ei să fie asemenea mie, să înțeleagă, 18
ca și mine, că viața cea adevărată a început încă de la întemeierea
lumii,
ca toți să fie Una, după cum tu, Tată, ești în mine și Eu în 21
tine, ca și ei să fie Una în noi.
Eu în ei și Tu în mine, ca toți să se unească în Unul și ca 23
oamenii să înțeleagă că nu de la ei înșiși s-au născut, ci că Tu
i-ai trimis în lume cu iubire, asemenea ca și pe mine.
Părinte Preasfânt! Lumea nu te-a cunoscut, Eu însă te-am 25
cunoscut, iar ei te-au cunoscut prin mine.
Și Eu le-am făcut cunoscut cum este Ființa ta. Ființa ta este 26
cuprinsă în aceea că iubirea cu care m-ai iubit pe mine este și
în ei. Tu le-ai dat viață, așadar i-ai iubit. Eu i-am învățat să cu-
noască aceasta și să te iubească, pentru ca iubirea ta față de ei
să se întoarcă de la ei la tine.“

CAPITOLUL AL DOISPREZECELEA

BIRUINȚA DUHULUI ASUPRA TRUPULUI

De aceea, nu există nici un rău pentru omul ce nu-și trăiește viața personală, ci viața de obște a tuturor, în voința Tatălui
(„Căci a ta este împărăția, și puterea, și mărirea")

CUPRINS

După ce Isus și-a încheiat cuvântarea către ucenici, s-a ridicat și, în loc să fugă sau să se apere, i-a ieșit în întâmpinare lui Iuda, care adusese ostași în locul acela ca să-l ia prins. Isus s-a dus la el și l-a întrebat pe cine caută. Iuda însă nu i-a răspuns, iar ceata ostașilor l-a împresurat pe Isus. Petru a sărit să-l apere pe Învățătorul său, i-a smuls sabia unui ostaș și a început să lupte; Isus însă l-a oprit și i-a spus că, dacă luptă cu sabia, și el trebuie să piară de sabie și i-a cerut să dea sabia înapoi.

Apoi le-a spus Isus celor ce veniseră să-l prindă: „Am umblat mereu liber printre voi și nu m-am temut de voi și nici acum nu mă tem, ci mă încredințez vouă. Puteți să-mi faceți ce vreți." Și, dat fiind că ucenicii au fugit care încotro, a rămas Isus singur. Căpetenia ostașilor a pus să fie legat și dus la Anna.

Anna fusese mai înainte întâiul mare preot și locuia în aceeași casă cu Caiafa; pe atunci însă era mare preot Caiafa. El era cel ce găsise pricina împotriva lui Isus, potrivit căreia Isus trebuia ucis, fiindcă, dacă n-ar fi ucis, întregul popor ar pieri.

Isus se simțea în voința Tatălui și era gata să moară; nu s-a împotrivit când l-au prins și nu s-a temut când l-au luat de acolo. Același Petru însă, care tocmai făgăduise că nu-l va părăsi pe Isus și ar muri pentru El și că voia să-l apere, s-a înspăimântat când a văzut că Isus este dus la moarte, gândindu-se că-l vor ucide și pe el; iar când sluga marelui preot l-a întrebat dacă nu era și el dintre ucenici, l-a tăgăduit și a plecat de acolo și abia

când a cântat cocoșul a înțeles ce-i spusese Isus. A înțeles că sunt două feluri de ispită trupească: ispita temerii și ispita luptei, iar Isus s-a luptat cu acestea când s-a rugat în grădină și i-a îndemnat și pe ucenici să se roage. Iar el căzuse în ambele ispite: voise să lupte împotriva răului, voise să lupte și să facă rău pentru a apăra adevărul, iar apoi venise și teama de suferința trupească asupra lui și s-a lepădat de Învățătorul său. Isus nu căzuse nici în ispita luptei, când ucenicii aveau armele la îndemână ca să-l apere, și nici în ispita temerii de oameni, când le-a vorbit păgânilor la Ierusalim și în ceasul când ostașii l-au legat și l-au dus la judecată.

L-au dus pe Isus înaintea lui Caiafa. Acesta a început să-l întrebe în ce constă învățătura lui. Isus însă știa că Caiafa nu-l întreabă fiindcă voia să știe în ce constă învățătura lui, ci doar ca să-l învinuiască, și nu i-a răspuns la întrebări, ci a spus: „Eu n-am ascuns și nu ascund nimic; dacă vrei să știi în ce stă învățătura mea, întreabă-i pe cei care au auzit-o și au înțeles-o." La aceste cuvinte, unul dintre slujitorii marelui preot i-a dat lui Isus o palmă, iar Isus l-a întrebat de ce-l lovește. Slujitorul însă nu i-a răspuns, iar marele preot a continuat să-l întrebe. Au fost aduși martori care au spus că Isus s-a lăudat că va nimici credința iudeilor. Iar marii preoți îl întrebau pe Isus; dar văzând El că nu-l întreabă ca să afle ceva, ci doar ca să pară că se ține o judecată dreaptă, nu le-a răspuns nimic. Atunci l-a întrebat marele preot: „Spune-mi, ești Tu Hristos, Fiul lui Dumnezeu?" Isus a zis: „Da, Eu sunt Om-Fiu-al-lui-Dumnezeu și, dacă mă chinuiți, veți vedea că omul poate fi semenul lui Dumnezeu."

Iar întâiul mare preot s-a bucurat auzind aceste cuvinte și le-a spus celorlalți judecători: „Aceste cuvinte sunt de ajuns ca să-l osândim." Iar judecătorii au spus: „Sunt de ajuns, iar noi îl osândim la moarte." Și după ce au spus acestea, tot poporul a năvălit asupra lui Isus și au început să-l lovească, să-l scuipe în față și să-l ocărască. El însă tăcea.

Iudeii însă n-aveau dreptul să pedepsească pe cineva cu moartea, pentru aceasta aveau nevoie de încuviințarea guvernatorului roman și, de aceea, după ce l-au judecat în felul lor și și-au bătut joc de El, l-au dus la guvernatorul roman Pilat, ca acesta să-l osândească pe Isus. Pilat i-a întrebat de ce voiau să-l ucidă pe Isus. Ei au spus: „Fiindcă este un om rău." Pilat a spus: „Dacă așa este, atunci judecați-l după Legea voastră." Ei au zis: „Vrem să-l pedepsești tu, fiindcă s-a ridicat împotriva împăratului roman: este un răsculat, care îndeamnă poporul la răzvrătire, cere să nu se mai plătească tribut împăratului și-și spune «Regele iudeilor»." Pilat a pus să fie adus Isus în fața lui și a zis: „Ce înseamnă că ești Regele iudeilor?" Isus a spus: „Vrei cu adevărat să știi ce înseamnă Împărăția mea, sau mă întrebi doar așa, chipurile?" Pilat a zis: „Eu nu sunt iudeu și-mi este indiferent dacă-ți spui «Regele iudeilor» sau nu. Întreb totuși ce fel de Om ești și de ce spun aceștia că ești Rege." Isus a zis: „Ei spun adevărul, că îmi spun Rege. Sunt cu adevărat un Rege, dar împărăția mea nu este pământească, ci cerească. Regii de pe pământ se ceartă, se luptă și au oștiri, pe mine însă, după cum vezi, m-au legat și m-au lovit și nu m-am împotrivit. Sunt un Rege ceresc, sunt atotputernic în Duhul." Pilat a zis: „Deci este adevărat că te socotești Rege?" Isus a spus: „Știi singur acest lucru. Oricine trăiește în adevăr este liber, deci Rege. Doar în aceasta stă viața mea, și doar aceasta îi învăț, că sunt liberi în Duhul." Pilat a zis: „Tu înveți adevărul, dar nimeni nu știe ce este adevărul și fiecare își are adevărul lui." Iar după ce a spus Pilat acestea, a plecat de lângă Isus și s-a dus din nou afară, la iudei. Ieșind la ei, le-a spus: „N-am găsit nici o vină la acest Om. De ce să-l pedepsesc cu moartea?" Marii preoți au spus: „Trebuie pedepsit cu moartea, fiindcă răzvrătește poporul." Pilat a început deci să-l întrebe pe Isus de față cu marii preoți; dar Isus a văzut că aceste întrebări au loc doar de formă

și n-a răspuns nimic. Atunci a zis Pilat: „Nu pot să-l osândesc singur; duceți-l la Irod." Când Isus se afla în fața lui Irod, n-a răspuns nici atunci nimic la învinuirile marilor preoți, iar Irod, care-l socotea un om simplu, a pus, în bătaie de joc, să fie îmbrăcat cu o mantie roșie și l-a trimis înapoi la Pilat. Lui Pilat îi era milă de Isus; el căuta să-i înduplece pe marii preoți să-l lase liber pe Isus, fie și numai de dragul sărbătorii, dar marii preoți nu puteau fi făcuți să renunțe la planul lor și strigau, iar tot poporul striga împreună cu ei, că Isus trebuie răstignit. Pilat a mai încercat o dată să-i înduplece să-l lase liber pe Isus, dar marii preoți și poporul strigau neîncetat că trebuie să moară. Ei ziceau: „Este vinovat fiindcă-și spune «Fiul lui Dumnezeu»." Pilat a pus din nou să fie adus Isus și l-a întrebat: „Ce înseamnă că-ți spui «Fiul lui Dumnezeu»? Cine ești Tu?" Isus însă nu i-a răspuns nimic. Atunci a zis Pilat: „De ce nu-mi răspunzi, mie, care am putere să te osândesc sau să te las liber?" Isus a răspuns: „N-ai nici o putere asupra mea. Puterea este numai de sus." Și pentru a treia oară a căutat Pilat să-i înduplece pe iudei să-l lase liber pe Isus, dar ei au zis: „Dacă nu-l osândești pe acest Om, pe care l-am învinuit ca răsculat împotriva împăratului, atunci nu ești prieten al împăratului, ci dușmanul lui." Iar când Pilat a auzit aceste cuvinte, a cedat și a poruncit uciderea lui Isus. Mai înainte însă a pus să fie dezbrăcat și biciuit, iar apoi l-au îmbrăcat din nou cu haina de batjocură, l-au lovit, și-au bătut joc de El și l-au ocărât. Apoi l-au pus să poarte crucea, l-au dus la locul execuției și l-au răstignit.

Iar când Isus atârna pe cruce, tot poporul își bătea joc de El. Dar la aceste batjocuri, El răspundea: „Tată, iartă-le, că nu știu ce fac." Și apoi, când era deja aproape de moarte, a spus: „Tată! În puterea ta îmi încredințez Duhul" și, plecându-și capul, și-a dat duhul.

*

Mt 26, 46 Apoi a spus Isus: „Ridicați-vă, să mergem, că vine cel care
mă va trăda."
47 Și abia dacă a spus acestea, când, deodată, Iuda, unul dintre
cei doisprezece apostoli, a apărut cu o mulțime mare de popor,
cu ciomege și cu săbii.
48 El le-a spus: „Vă voi duce unde este El, împreună cu ucenicii;
și, ca să-l recunoașteți printre ceilalți, să știți că este Cel pe
care-l voi săruta mai întâi."
49 Și îndată s-a apropiat de Isus și a spus: „Bucură-te, Învăță-
torule", și l-a sărutat.
50 Iar Isus a zis: „Ce anume cauți, prietene?" Atunci l-au îm-
presurat străjerii și voiau să-l prindă.
51 Atunci Petru i-a scos unui slujitor al marelui preot sabia
din teacă și i-a tăiat urechea.
52 Isus a spus: „Lasă, nu trebuie să ne împotrivim răului." Și
i-a mai zis lui Petru: „Dă sabia înapoi celui de la care ai luat-o.
Cine ridică sabia de sabie va pieri."
55 Iar apoi s-a îndreptat Isus spre mulțime și a spus: „De ce
ați venit împotriva mea ca la un tâlhar, cu arme în mână? Doar
am fost în fiecare zi printre voi în Templu și v-am învățat și n-ați
ridicat mâna asupra mea.
Lc 22, 53 Acesta însă este ceasul vostru și puterea întunericului."
Mt 26, 56 Or, când ucenicii au văzut că a fost prins, au luat-o la fugă.
In 18, 12 Atunci a poruncit căpetenia ostașilor să-l prindă pe Isus și
să-l lege. Ostașii l-au legat.
13–14 Și l-au dus mai întâi la Anna, care era socrul lui Caiafa, care
născocise planul pentru prinderea lui Isus. El era cel care spu-
sese că, pentru binele poporului, este de folos a-l da pieirii pe
Isus, fiindcă întregului popor îi va fi mult mai rău dacă Isus
nu este înlăturat.
Mc 14, 53 Și l-au dus pe Isus în curtea casei în care locuia întâiul
mare preot.
Mt 26, 58 Când l-au dus pe Isus acolo, unul dintre ucenici, și anume
Petru, l-a urmat de departe și a văzut unde l-au dus. Când l-au

dus pe Isus în curtea întâiului mare preot, a intrat și Petru înăuntru să vadă cum se va sfârși.

Iar o slujitoare din curte l-a privit pe Petru și i-a spus: „Și 69
tu erai cu Isus din Galileea."

Petru s-a înspăimântat la gândul că putea fi învinuit și el și 70
a zis cu glas tare în fața întregului popor: „Nu știu despre ce vorbești."

Când Isus a fost dus în casă, s-a dus și Petru, împreună cu 71
poporul, în tindă. Aici se încălzea la foc o femeie, iar Petru s-a apropiat. Femeia l-a privit și a spus poporului: „Iată, acest om arată ca și cum ar fi fost cu Isus Nazarineanul."

Petru s-a înspăimântat și mai mult și a jurat că n-a fost 72
niciodată cu Isus și că nu știe ce fel de om este acest Isus.

La scurtă vreme după aceea, au mai venit unii la Petru și 73
au spus: „Este limpede că și tu ești cu răzvrătitorul acesta. După graiul tău se cunoaște că ești din Galileea."

Atunci a început Petru să se jure că niciodată nu l-a cunoscut 74
pe Isus și nici nu l-a văzut. Abia dacă a spus aceasta și a cântat cocoșul.

Iar Petru și-a amintit de cuvintele pe care i le spusese Isus, 75
când Petru a jurat că și dacă toți îl tăgăduiesc, el nu-l va tăgădui niciodată: „Până ce va cânta cocoșul, în noaptea aceasta de trei ori mă vei tăgădui." Și Petru a plecat din curte și a plâns amar. A plâns pentru că nu s-a putut ridica în Duhul atât de mult încât să se împotrivească ispitei. Întâi căzuse în ispita luptei, când l-a apărat pe Isus, iar în al doilea rând, în ispita fricii de moarte, când l-a tăgăduit pe Isus.

Și s-au adunat la întâiul mare preot marii preoți dreptcre- Mc 14, 53
dincioși, cărturarii și întâi-stătătorii. Iar când s-au adunat toți,

Isus a fost dus în fața lor, și întâiul mare preot l-a întrebat In 18, 19
în ce constă învățătura lui și unde îi sunt ucenicii.

Iar Isus a răspuns: „Am grăit și grăiesc totul deschis, în fața 20
lumii, și n-am ascuns și nu ascund nimic față de nimeni.

21 Despre ce mă întrebi, dar? Întreabă-i pe cei care au ascultat învățătura mea și au înțeles-o. Îți vor spune ei."

22 Când Isus a spus acestea, un slujitor al marelui preot l-a lovit peste față și i-a spus: „Știi cu cine vorbești? Așa se răspunde marelui preot?"

23 Isus a zis: „Dacă am vorbit rău, atunci spune ce rău am zis. Iar dacă n-am vorbit rău, n-ai nici un motiv să mă lovești."

Mt 26, 59 Marii preoți dreptcredincioși căutau să dovedească vina lui Isus, dar totuși la început n-au găsit nici o pricină pentru care să-l poată osândi.

60 Apoi însă au găsit doi martori.

61 Cei doi martori au spus deci despre Isus: „Am auzit chiar noi că acest Om a spus: «Voi nimici Templul zidit din munca mâinilor voastre și, în trei zile, voi ridica alt Templu, care nu va fi clădit prin munca mâinilor.»"

Mc 14, 59 Dar nici această mărturie nu era îndeajuns ca să-i găsească vină.

Mt 26, 62 Iar atunci a început marele preot să-l întrebe pe Isus, zicând: „De ce nu răspunzi la mărturia lor?"

63 Isus însă tăcea. Atunci i-a spus marele preot: „Spune deci dacă Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu."

64 Isus i-a răspuns, zicând: „Da, Eu sunt Hristos, Fiul lui Dumnezeu, și voi înșivă veți vedea că Fiul Omului este asemenea lui Dumnezeu."

65 Atunci a strigat marele preot: „Hulești! Acum nu mai avem nevoie de alte mărturii. Auzim cu toții că ești hulitor."

66 Iar marele preot s-a întors spre adunare și a zis: „Acum ați auzit voi înșivă că hulește. Ce osândă îi dați?" Iar ei au spus cu toții: „Îl osândim la moarte."

67. 68 Atunci s-a năpustit tot poporul și străjerii asupra lui Isus, au început să-l scuipe în față, să-l lovească pe obraz și să-l împingă. I-au acoperit ochii, l-au lovit peste față și l-au întrebat: „Ia ghicește, profetule, cine te-a lovit?" Iar Isus tăcea.

După ce l-au batjocorit astfel, l-au lovit și l-au dus la Ponțiu Mt 27, 2
Pilat.

Și l-au dus la pretoriu. In 18, 28

Pilat, guvernatorul, a ieșit la ei și i-a întrebat: „Cu ce-l învi- 29
nuiți pe acest om?“

Ei au zis: „Acest Om face rău și de aceea l-am adus înain- 30
tea ta.“

Atunci le-a spus Pilat: „Dacă a săvârșit fapte rele împotriva 31
voastră, atunci judecați-l după Legea voastră.“ Ei însă au spus:
„L-am adus la tine, ca tu să-l pedepsești cu moartea, fiindcă
nouă nu ne este îngăduit să ucidem pe cineva.“

Și astfel s-a întâmplat ce se aștepta Isus. El spusese că tre- 32
buie să fie gata să moară de mâinile romanilor, pe cruce, și nu
de moarte bună sau din pricina iudeilor.

Iar când Pilat i-a întrebat cu ce-l învinuiesc, au zis că ațâță Lc 23, 2
poporul, oprește de la plata tributului către Cezar și s-a pus
singur Hristos și Rege.

Pilat i-a ascultat și a poruncit să fie adus Isus înaintea lui. In 18, 33
Când a intrat Isus, Pilat i-a zis: „Așadar, Tu ești Regele iudeilor?“

Isus i-a zis: „Crezi cu adevărat că Eu sunt Rege, sau doar 34
repeți ce ți-au spus alții?“

Pilat a spus: „Eu nu sunt iudeu, deci nu poți fi Regele meu, 35
dar ai tăi te-au adus la mine. Ce fel de Om ești?“

Isus a răspuns: „Sunt Rege, dar Împărăția mea nu este din 36
lumea aceasta. Dacă aș fi un Rege pământesc, supușii mei ar
lupta pentru mine și n-ar da înapoi în fața marilor preoți. Vezi
deci că Împărăția mea nu este pământească.“

Pilat a spus atunci: „Așadar te socotești totuși Rege?“ Isus 37
a zis: „Nu doar Eu mă socotesc astfel, ci nici tu nu mă poți
socoti decât Rege. Învățătura mea este să le descopăr tuturor
adevărul Împărăției Cerurilor. Iar oricine trăiește în adevăr
este rege.“

Pilat a spus: „Vorbești despre adevăr. Ce este adevărul?“ Și, 38
spunând acestea, s-a întors și s-a dus din nou afară, la marii

preoți. Le-a spus acestora: „După judecata mea, acest Om n-a
săvârșit nici un fel de fapte rele.“
Mc 15, 3 Marii preoți însă stăruiau în părerea lor și ziceau că mult
rău a făcut, că răzvrătește poporul și a ațâțat întreaga Iudee,
începând din Galileea.
4 Atunci a început Pilat să-l întrebe pe Isus de față cu marii
preoți, dar Isus nu răspundea nimic. Pilat i-a spus: „Nu auzi
cum te învinuiesc aceștia? De ce nu te justifici?“
5 Isus însă tăcea în continuare și n-a scos nici un cuvânt, așa
încât Pilat s-a minunat de El.
Lc 23, 6 Pilat și-a amintit apoi că Galileea era supusă regelui Irod și
a întrebat dacă Isus este din Galileea. I s-a răspuns că da.
7 Atunci a zis: „Dacă e din Galileea înseamnă că îi este supus
lui Irod. Îl voi trimite la el.“ Irod se afla pe atunci la Ierusalim,
iar Pilat, ca să scape de ei, l-a trimis pe Isus la el.
8 Când Isus a fost trimis la Irod, acesta era foarte bucuros să-l
vadă. Auzise multe despre El și voia bucuros să-l vadă chiar el.
9 Irod a pus să fie chemat Isus înaintea lui și a început să-l
întrebe despre tot ce voia să știe; dar Isus nu i-a răspuns.
10 Marii preoți și cărturarii însă au venit la Irod, ca și la Pilat,
cu învinuiri grele împotriva lui Isus și au spus că este un răs-
culat.
11 Iar Irod l-a luat pe Isus drept un om simplu și, ca să-l bat-
jocorească, a poruncit să fie îmbrăcat într-un veșmânt roșu și
l-a trimis așa înapoi la Pilat.
12 Irod s-a bucurat că Pilat i-a arătat cinstire trimițându-l pe
Isus la el pentru judecată și s-au împăcat cu acest prilej, fiindcă
mai înainte erau dușmani.
13 Or, când Isus a fost adus înapoi la Pilat, acesta a pus să fie
chemați din nou marii preoți și întâi-stătătorii.
14 Iar El le-a spus: „L-ați adus pe acest Om înaintea mea fiind-
că ar ațâța poporul, eu l-am ascultat în fața tuturor și nu găsesc
că este un răsculat.

Iar eu v-am trimis cu El la Irod și vedeți că nici acolo nu i 15
s-a găsit nici o vină. După judecata mea, nu merită moartea;
n-ar fi mai bine să fie bătut cu varga și apoi lăsat să plece?“
Dar când marii preoți au auzit acestea, au strigat cu toții: Mt 27, 20
„Nu, nu, judecă-l în felul romanilor, răstignește-l pe cruce.“
Pilat i-a auzit pe marii preoți și le-a spus: „Atunci să fie după 21
cum vreți. Dar totuși este obiceiul la voi ca de Paști să fie eli-
berat un întemnițat. Am în temniță un ucigaș și răsculat, pe
nume Baraba. Pe care dintre cei doi să-l eliberez, pe Isus sau pe
Baraba?“ Lui Pilat i-ar fi plăcut să-l elibereze pe Isus, dar marii
preoți au convins poporul ca toți să strige „Baraba! Baraba!“.
Iar Pilat a spus: „Ce să fac însă cu Isus?“ Ei au strigat din 22
nou: „Răstignește-l, răstignește-l!“
Pilat însă căuta să-i înduplece și a spus: „De ce sunteți atât 23
de porniți împotriva lui? N-a făcut nimic pentru care să merite
moartea și nu v-a făcut nimic rău.
Îl voi lăsa să plece, căci nu găsesc nici o vină la El.“ In 19, 4
Dar marii preoți și slujitorii lui strigau: „Răstignește-l, răs- 6
tignește-l!“ Iar Pilat le-a spus: „Foarte bine, luați-l voi și răstig-
niți-l, căci eu nu văd nici o vină la El.“
Atunci au răspuns marii preoți: „Cerem doar ce trebuie să 7
se întâmple după Legea noastră. După Lege trebuie să moară,
fiindcă s-a dat drept Fiul lui Dumnezeu“.
Când Pilat a auzit aceste cuvinte, s-a neliniștit, căci nu știa 8
ce înseamnă „Fiul lui Dumnezeu“.
Iar după ce Pilat s-a întors în pretoriu, l-a chemat pe Isus 9
din nou în fața lui și l-a întrebat: „Cine ești și de unde vii?“
Isus însă nu i-a răspuns nimic.
Atunci i-a zis Pilat: „De ce nu-mi răspunzi? Nu vezi că ești 10
în puterea mea și că pot să te răstignesc sau să te las să pleci?“
Isus i-a răspuns: „N-ai nici o putere. Puterea este numai la 11
Dumnezeu.“
Pilat însă tot mai voia să-l lase liber pe Isus. 12

15 Și a zis: „Cum puteți cere ca Regele vostru să fie răstignit?“

12 Iudeii însă i-au spus: „Dacă-l lași liber pe Isus, atunci arăți că ești un slujitor necredincios al împăratului, fiindcă cine se dă drept Rege este dușmanul împăratului.“

15 Și au strigat: „Nu avem alt rege decât pe împărat. Răstignește-l.“

13 Iar când Pilat a auzit aceste cuvinte, a înțeles că nu poate face altfel decât să-l osândească pe Isus.

Mt 27, 24 Și a intrat la Isus, a luat apă, s-a spălat pe mâini și a spus: „Nu eu sunt vinovat de sângele acestui Drept.“

25 Tot poporul a început să strige: „Sângele lui peste noi și peste copiii noștri!“

Lc 23, 23 Astfel, marii preoți și-au păstrat autoritatea.

In 19, 13 Atunci s-a așezat Pilat pe scaunul de judecată.

Mt 27, 26 Și a poruncit ca, mai întâi, Isus să fie biciuit.

28. 29 După ce a fost biciuit, ostașii care l-au biciuit i-au pus o coroană pe cap și i-au dat un băț în mână, iar pe spate i-au aruncat o mantie roșie și au început să-l batjocorească. Îngenuncheau râzând în fața lui și spuneau: „Bucură-te, Regele iudeilor!“ Și-l loveau peste obraz și în cap și-i scuipau în față.

In 19, 16 Marii preoți însă strigau: „Răstignește-l! Răstignește-l!“ Atunci a poruncit, în sfârșit, Pilat să fie răstignit.

Mt 27, 31 Atunci l-au dezbrăcat pe Isus de mantia roșie și l-au îmbrăcat cu hainele lui și i-au poruncit să poarte crucea spre locul numit Golgota, ca să fie răstignit acolo. Iar El și-a purtat crucea și a ajuns deci pe Golgota.

In 19, 18 Și acolo l-au răstignit pe Isus pe cruce și încă alți doi oameni împreună cu El; aceștia doi de o parte și de alta, iar Isus, în mijloc.

Lc 23, 34 Când Isus era pironit pe cruce, a spus: „Tată, iartă-i, că nu știu ce fac.“

35 Iar când atârna deja pe cruce, l-a înconjurat poporul și-l batjocorea.

Au venit la El, clătinau din cap și spuneau: „Iată, Tu, care Mc 15, 29
nimicești Templul din Ierusalim și vrei să-l reclădești în trei
zile.
Scapă-te acum pe tine însuți: coboară de pe cruce.“ 30
Marii preoți însă stăteau și ei acolo, îl luau în râs și spuneau: 31
„Pe alții voia să-i mântuiască, dar pe sine nu se poate mântui.
Arată-ne odată că Tu ești Hristos și coboară de pe cruce; 32
atunci vom crede în tine. A zis că este Fiul lui Dumnezeu și că
Dumnezeu nu-l va părăsi. Dar ce vedem acum? Că Dumnezeu
l-a părăsit.“ Iar poporul, marii preoți și ostașii îl batjocoreau și
chiar unul dintre tâlharii răstigniți împreună cu El îl lua în râs.
Tâlharul ce-l batjocorea i-a spus: „Dacă Tu ești Hristos, Lc 23, 39
scapă-te pe tine și pe noi.“
Dar celălalt tâlhar a auzit acestea și a spus: „Nu te temi de 40
Dumnezeu? Ești pe cruce și batjocorești un nevinovat.
Noi doi suntem pedepsiți pentru faptele noastre rele, dar 41
acest Om n-a făcut nimic rău.
Și s-a întors spre Isus și i-a spus: „Doamne, amintește-ți de 42
mine în Împărăția ta.“
Iar Isus i-a spus: „Chiar în ceasul acesta ești fericit împreună 43
cu mine.“
Iar în ceasul al nouălea, fiind istovit, a strigat Isus cu glas Mt 27, 46
mare: *Eli, Eli, lema sabahtani?*, ceea ce înseamnă: „Dumnezeul
meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?“
Când unii din popor au auzit aceasta, au râs, zicând: „Auziți, 47
îl strigă pe profetul Ilie! Să vedem dacă vine Ilie.“
Atunci a spus Isus: „Mi-e sete.“ Iar unul din mulțime a luat 48
un burete, l-a înmuiat în oțet, care era acolo într-un vas, și i l-a
întins lui Isus într-o trestie. Isus a sorbit din burete și a spus
cu glas tare: „S-a săvârșit! Tată, în mâinile tale îmi dau Duhul.“
Și, plecându-și capul, și-a dat duhul.

ÎNCHEIERE

CUNOAȘTEREA VIEȚII ESTE FACEREA DE BINE

CUPRINS

Vestea mântuirii lui Isus Hristos este vestea cunoașterii vieții.

Cunoașterea vieții constă în aceea că Izvorul vieții este Binele desăvârșit. Pentru a înțelege felul acestui Izvor, trebuie să înțelegem că Duhul vieții în om purcede din acest Izvor. Omul, care mai înainte nu era, a fost chemat la viață prin acest Izvor. Acest Izvor i-a dat omului mântuirea și, de aceea, mântuirea este o însușire a acestui Izvor.

Pentru ca omul să nu se îndepărteze de Izvorul vieții lui, trebuie să urmeze singura însușire a acestui Izvor la care poate ajunge, și anume faptele mântuirii în iubire. Și, de aceea, viața omului trebuie să constea în mântuire, adică în facerea de bine în iubire. Oamenii nu le pot face bine decât oamenilor.

Toate poftele personale se împotrivesc Izvorului mântuirii și, de aceea, omul trebuie să se lepede de ele, ca și, în general, de viața sa trupească, în favoarea Izvorului iubirii de aproapele, aducătoare de mântuire.

Din cunoașterea vieții, pe care a descoperit-o Hristos, izvorăște iubirea față de aproapele. În favoarea adevărului acestei cunoașteri sunt două dovezi: una este că, dacă nu recunoaștem această cunoaștere, Izvorul vieții pare o minciună, care le dă oamenilor o dorință nesatisfăcută de a ajunge la viață și mântuire; cealaltă este că omul simte în inima lui că iubirea de aproapele, împreună cu binele pe care i-l face, este singura viață veșnică adevărată și liberă.

*

EPISTOLA I
A EVANGHELISTULUI IOAN TEOLOGUL

Aceasta este vestea despre cunoașterea vieții, în care oamenii 1, 1. 2. 3
au comuniunea cu Tatăl vieții, iar astfel, viața veșnică.

Aceasta este vestea mântuirii. 4

Cunoașterea mântuirii constă în aceea că Dumnezeu este 5
viața și mântuirea și că în viață și mântuire nu este moarte și
nici rău.

Dacă am spune că ne-am unit cu Dumnezeu și totuși trăim 6
în rele și în moarte, atunci ne înșelăm sau nu facem ce ar trebui.

Doar dacă trăim acea viață pe care o trăiește El, doar atunci 7
suntem uniți cu El.

Ca Învățător în această viață îl avem pe Isus Hristos, cel 2, 1
Drept.

El ne-a răscumpărat pe noi și întreaga lume de minciună. 2

Faptul că noi cunoaștem învățătura lui Isus Hristos se arată 3
în aceea că-i ținem poruncile.

Cel care spune că știe învățătura lui Isus Hristos, dar nu-i 4
ține poruncile este un mincinos și adevăr nu este în el.

Dar cel ce împlinește poruncile lui are iubirea lui Dumnezeu. 5
Doar prin iubire știm că suntem uniți cu Dumnezeu.

Cel care spune că este unit cu Isus Hristos trebuie să și trăiască 6
așa cum a trăit Isus.

Cel ce-și spune că este în viață și în mântuire, dar îl urăște 9
pe fratele său viu, acela nu este în viață și nici în mântuire, ci
în moarte și în rele, și nici el nu știe ce face; orb este cel ce
urăște viața care este în el.

Dar ca să nu fim orbi, trebuie să ne amintim că toate cele 15
lumești și pământești sunt doar pofte ale trupului și deșertăciune
și nimic dintre acestea nu este de la Dumnezeu,

că toate acestea trec și pier 16

și că doar cel ce împlinește voința Tatălui – iubirea – rămâne 17
în veșnicie.

23 Numai cel ce-și recunoaște duhul ca fiu al Tatălui, doar acela se unește cu Tatăl.

24 De aceea, rămâneți la această cunoaștere, că, după Duh, sunteți fii ai lui Dumnezeu-Tatăl, iar atunci veți avea viața veșnică.

3, 1 Dumnezeu ne-a dat prilejul să fim fiii săi și suntem asemenea lui.

2 Așa încât, în viața aceasta, să devenim fiii săi. Chiar dacă nu știm ce vom fi, știm totuși că vom fi asemenea lui și vom fi uniți cu El.

3 Speranța în această viață veșnică îl păzește pe om de greșeli și-l face curat, ca să fie asemenea Tatălui.

4 Oricine săvârșește un păcat se împotrivește voinței Tatălui.

5 Isus Hristos a venit să ne învețe răscumpărarea de păcate și unirea cu Dumnezeu.

6 De aceea, cel care s-a unit cu El nu mai poate păcătui. Doar acela păcătuiește, care nu-l cunoaște.

7 Cine trăiește în Dumnezeu face ce este drept.

8 Doar acela nu face ce este drept, care nu este unit cu Dumnezeu.

9 Cel ce-și cunoaște originea de la Dumnezeu nu poate minți.

10 De aceea, oamenii se împart în cei ai lui Dumnezeu și cei care nu sunt ai lui Dumnezeu; în cei ce cunosc adevărul și-i iubesc pe frații lor, și cei ce nu cunosc adevărul și nu-i iubesc pe frații lor.

11 Căci potrivit veștii aduse de Isus Hristos, trebuie să-i iubim pe frații noștri.

14 Potrivit veștii aduse de Isus Hristos știm că din moarte trecem în viață dacă-i iubim pe frații noștri și că cel ce nu-l iubește pe fratele său este în moarte.

15 Știm că cel ce nu-l iubește pe fratele său viu nici viața n-o iubește. Iar cel ce nu iubește viața nici nu poate avea viața.

16 Potrivit veștii aduse de El cunoaștem iubirea prin aceea că ne este dată viața și, de aceea, știm că trebuie să ne dăm viața pentru frați,

așa încât cel ce are viața și vede că fratele său este în nevoi 17
și nu-și oferă viața fratelui său nu are iubirea lui Dumnezeu.

Nu cu vorba trebuie să iubim, ci cu fapta și cu adevărul. 18

Inima celui ce iubește astfel este liniștită, fiindcă este unit 19
cu Tatăl.

Iar dacă inima i se împotrivește, să-și supună inima lui Dumnezeu. 20

Căci Dumnezeu este mai mare decât dorința inimii. Dacă 21
inima nu i se împotrivește, atunci este fericit,

căci face tot ce poate, face tot ce este cel mai bine și împlinește ce i s-a poruncit. 22

Și i s-a poruncit să creadă că este fiu al lui Dumnezeu și 23
să-l iubească pe fratele său.

Cei ce fac astfel se unesc cu Dumnezeu și sunt mai presus 4, 4
de lume, fiindcă ceea ce este în ei este mai mare și mai important decât lumea întreagă.

De aceea trebuie să ne iubim unii pe alții. Iubirea este de la 7
Dumnezeu și oricine iubește este un fiu al lui Dumnezeu și-l cunoaște pe Dumnezeu.

Dar cine nu iubește nu-l cunoaște pe Dumnezeu, căci Dumnezeu este Iubire. 8

Că Dumnezeu este Iubire cunoaștem din aceea că și l-a 9
trimis pe Duhul său, care este asemenea lui însuși, în lume și ne-a dat viață prin El.

Noi nu existam și Dumnezeu n-avea nevoie de noi, dar ne-a 10
dat viața ca mântuire, așadar ne iubește.

Nimeni nu-l poate vedea pe Dumnezeu. Tot ce putem ști 12
despre El este că ne-a iubit și că ne-a dat viață prin această iubire.

Și ca să fim în comuniune cu Dumnezeu, trebuie să fim asemenea lui și să facem ce face El, adică să-i iubim pe oameni. 11

Dacă ne iubim unii pe alții, atunci Dumnezeu este în noi și 12
noi suntem în El.

16 Dacă am înțeles iubirea lui Dumnezeu față de noi, atunci credem că Dumnezeu este Iubire și că cel ce iubește se unește cu Dumnezeu.

17 Iar dacă am înțeles aceasta, atunci nu ne temem de moarte, fiindcă, în această lume, am devenit asemenea lui Dumnezeu.

18 Viața noastră a devenit iubire și a scăpat de teamă și de orice suferință.

19 Noi iubim fiindcă El iubește.

20 Și nu-l iubim pe Dumnezeu, care nu poate fi iubit, fiindcă nimeni nu-l vede, ci-i iubim pe frați, care pot fi iubiți. Cine spune că-l iubește pe Dumnezeu, dar pe fratele său îl urăște minte, fiindcă cine nu-l iubește pe fratele său, pe care-l vede, cum poate atunci să-l iubească pe Dumnezeu, pe care nu-l vede?

21 Căci ni s-a dat porunca să-l iubim pe Dumnezeu în fratele nostru.

5, 3. 4 Iubirea lui Dumnezeu înseamnă să-i împlinim poruncile. Iar poruncile lui nu sunt grele pentru cel ce-și recunoaște originea de la Tatăl și se așază mai sus decât lumea. Credința noastră ne înalță deasupra lumii. Adevărata noastră credință este ce ne-a învățat Isus, Fiul lui Dumnezeu.

8 Iar Duhul este în noi și ne întărește în adevărul învățăturii lui.

9 Dacă credem în ce spun oamenii, cum să nu credem în Duhul care este în noi?

10 Cel ce crede că Duhul vieții din el este acel Duh ce a coborât din înălțimi are mulțumirea în el însuși. Dar cel ce nu crede că viața este Duhul care a coborât din înălțimi, de la Tatăl, acela îl face mincinos pe Dumnezeu.

11 Duhul întărește adevărul că viața din noi este viața veșnică.

12 Cel ce crede că acest Duh este Fiu al Duhului veșnic și este asemenea lui, acela are și viața veșnică.

13 Iar cel ce crede nu are piedici în viață, ci tot ce dorește după voința Tatălui i se va împlini.

De aceea, cel ce crede că este fiu al lui Dumnezeu nu trăiește 18
în minciună și este spălat de rele.
Căci el știe că lumea pământească este o amăgire, 19
că în el, în omul însuși, este putința de a recunoaște că ade- 20
vărul este viu. Iar adevărul trăiește doar ca Duh-Fiu-al-Tatălui.

CUPRINS

PREFAȚĂ
de Wilhelm Tauwinkl 5

CUVÂNT ÎNAINTE AL AUTORULUI 11

EVANGHELIA
sau
VESTEA MÂNTUIRII LUI ISUS HRISTOS,
FIUL LUI DUMNEZEU

PROLOG
Cunoașterea vieții 35

CAPITOLUL ÎNTÂI
Fiul lui Dumnezeu 37

CAPITOLUL AL DOILEA
Dumnezeu este duh 44

CAPITOLUL AL TREILEA
Începutul cunoaşterii 55

CAPITOLUL AL PATRULEA
Împărăția lui Dumnezeu 65

CAPITOLUL AL CINCILEA
Viața cea adevărată 77

CAPITOLUL AL ȘASELEA
Viața mincinoasă 93

CAPITOLUL AL ȘAPTELEA
Eu şi Tatăl una suntem 108

CAPITOLUL AL OPTULEA
Viața este nevremelnică. 124

CAPITOLUL AL NOUĂLEA
Ispitele 136

CAPITOLUL AL ZECELEA
Lupta cu ispita. 152

CAPITOLUL AL UNSPREZECELEA
Cuvântarea de bun rămas 165

CAPITOLUL AL DOISPREZECELEA
Biruința duhului asupra trupului. 175

ÎNCHEIERE
Cunoaşterea vieții este facerea de bine 187